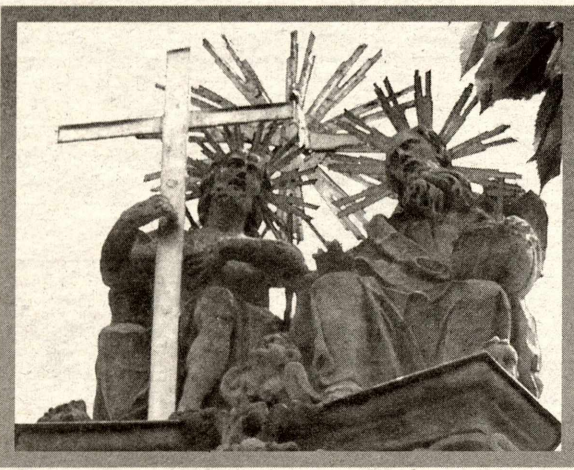

Közter

Piros pünkösdi napján...

Mit is ünnepelünk ezen a pár éve ajándékba kapott hétfőn? Mindenki mást és mindenki ugyanazt. Az életet (a tavaszt) - a mindent megújító életet, a lelket, amit mondhatunk szentnek, teremtnék. Szeretjük ezt az ünnepet? Még bizonytalanok vagyunk, mert mára sokan elvesztettük feltétlen hitünket, s a lélek igazándiból elképzelhetetlen számunkra. Pláne az Úr lelke, a Spiritus Creator, az alkotó lélek, akinek eljöttét a tanítványaitól elbúcsúzó Jézus ígérte meg. És akinek érkezésétől első pillanatban még jobban megrettent a feltámadás után magára maradt, bizonytalanul váló kis közösség. Pedig a lélek érkezése csodát hozott akkor: a megértés csodáját. Azt a bizonyosságot, hogy ahol szeretet van, ott nincs nyelvi, faji, társadalmi akadály: a lélek képes a felsőbbrendű együttműködésre. Miért kételkednénk abban, hogy a Lélek ma is eljön, ma is teheti a csodát? Hívjuk tehát, árásszon el bennünket, mert a föld népei ma is a bölcsesség lelkét nélkülözik leginkább.

Bejön-e a háromszor elköltött pénz?

Hosszas kereskedés után megegyezni látszik a kecskeméti önkormányzat és az Inter-Bonum Kft a Kurucz körüti ingatlan ügyében. A KTE-pálya sorsa talán napokon belül eldőlt, úgyhogy vegyünk tőle időben búcsút.

A város még 2000-ben adta el a területet az Inter-Bonum Kft-nek, de a cég nem fizetett. Addig-addig nem, hogy az önkormányzat ezt megunva, felmondta az adásvételi szerződést. Ezt a vevő nem vette jó néven, és perre ment. Az ügy most már a Legfelsőbb Bíróság előtt van.

Az Inter-Bonum azzal is bosszantotta a kecskeméti képviselőket - legalábbis egy részüket - hogy nem azt az építési tervet nyújtotta be az építéshatósághoz, amivel annak idején a pályázatot megnyerte és amit az adásvételi szerző-

déstervezethez mellékel. Az több zöldterületet, szabadterei sportpályákat is tartalmazott, a második viszont szinte az utolsó négyzetméterig beépítette volna a telket egy gigantikus méretű, bár tagolt épülettel. Ahogy a szocialista frakció akkori sajtótájékoztatóján mondta az egyik újságíró: ez akkora lesz, hogy a Kurucz körütn bevegünk és a Hunyadvárosban jövőnk ki.

Tavaly nyáron a képviselőtestület jóváhagyott egy egyezségi megállapodást, hogy peren kívül rendezhessék a kérdést az Inter-Bonum Kft-vel. A cég képviselője úgy nyilatkozott nemrégiben: aláírják az egyezségi megállapodást, ha a közgyűlés elfogadja a terület beépítésére vonatkozó újabb módosított tervet. Ez a május 7-i ülésen meg is történt.

A (leg)újabb terv szerint a KTE-pálya helyén

üzletközpont épül. A sportot már csak három, a tetőn elhelyezett tenispálya képviseli. A beépítettség igen nagy arányú lesz, de mint Kiss István, a városháza vagyongazdálkodási csoportjának vezetőjétől megtudtuk, még belefért a szabványba.

Az ingatlant 330 millió forintért adta el az önkormányzat, ebből 20 millió előleget kifizetett a vevő. Ha elfogadja az egyezségi megállapodást, ezt követően tizenöt napon belül utalnia kell a teljes vételárat. Befelezhetnek talán akkor tekinthető majd ez a hosszúra nyúlt adásvételi ügylet. A befolyó pénz mire megy, majd kiderül. Bár aki több évre visszamenően ismeri a kecskeméti költségvetést, az tudja, hogy mind egy, mert már ügyis legalább háromszor elköltötték.

- m-

Oktatási díjat kaptak

Az önkormányzat legutóbbi ülésén a szokásos ünnepélyes keretek között adta át Szécsi Gábor polgármester a képviselőtestület által adományozott Oktatási Díjat Szentesiné Wladimir Máriának, a Forradalom utcai óvoda vezetőjének, Ubrikszéné Érsek Évának, a Kodály Iskola tanárnőjének, a Tóth László Általános Iskola Pedagógiai Alkotóműhely tagjainak - Kis

Gyuláné, Koncz Antónia, Batáné Murányi Erika tanítóknak -, Madaras Editnek, a Nyíri úti Általános Iskola és Speciális Szakiskola tagiskola-vezetőjének, Szabó Istvánnak, a Piarista Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium igazgatójának és dr. Tiba Istvánnak, a Kocsis Pál Mezőgazdasági Szakközépiskola és Szaképző Intézet igazgatójának.

Így ünnepel a KIO

Az idén 20 éves Ifjúsági Otthon rendezvényeinek se szeri, se száma. Májusban is volt két, százakat megmozgató eseményük. A Hetedhét Magyarországi országismereti közösségi játékok zárásaként majálist tartottak a hetényegyházi Nyíri erdőben. A májusfa állítás, íjászbemutató, kézműves- és játékos foglalkozások, erdei séta és kirándulások mellett volt műsor a Maskarás és a Hegedűs együttes jóvoltából, bemutakozott a Természet Háza, a Népi Iparművészeti Múzeum, a Katona József Könyvtár, az Ásványtani Kiállítás, a Vackorvár Erdei Iskola és az Ifjúsági Otthon kézműves műhelyei. Eredményeik alapján Arany Fokozatú Országjáró címet nyertek többek között a Zrínyi iskolások, tanáruk dr. Csatári Bálintné, a Piaristák csapata, tanáruk Rimár Zsuzsanna, a II. Rákóczi iskola csapata, tanáruk Kulcsár Erzsébet

és a Homoki Nagy István iskola csapata, tanáruk Korb Gézané. Drámapedagógiai Műhelyük szervezésében öt korcsoportban több mint ötszázan jelentkeztek a Versmondók Találkozójára. A számtalan elismerés közül helyhíján itt most csak néhány legjobbját és iskola nevének említésére nyílik módunk. Korcsoportonként Arany Madárka díjat nyertek (együtt tizedik osztályig kétvétenként sorolva a csoportokat):

Eigner Csenge (Kodály Iskola, tanára Hortobágyi Krisztina), Dusnoki Henrietta (Kodály Iskola, tanára Juhász Emma), Rezsődvics Zita (Béke Iskola, tanára Feketéné Kiss Éva), Nyerges Dóra (Vásárhelyi Pál Iskola, tanára Kormányosné Makai Eszter), Garaczi Zoltán (Piarista Iskola, tanára Weninger Endréné), Bata Éva (Katona Gimnázium, tanára Sárosiné Orbán Edit).

Csiperós sikerek

Az Európa Jövője Egyesület rendes évi közgyűlésén elfogadták a tavalyi év közhasznúsági jelentését, és döntöttek az idei költségvetésről, ezen belül a kiutazó iskolai csoportok támogatásáról. Mindenki meglepedésére az utazási költségek jelentős részét az egyesület tudja fedezni, így a szülőknél és iskoláknál viszonylag csekélyebb hozzájárulást kell fizetniük. Az egyesület, mint az ország egyik kiemelkedő civil szervezete és elnöke, Farkas Gábor jelentős szerepet vállal a most kialakuló parlamenti, kormányzati és civil szervezetek által létrehozandó új struktúra kialakításában.

Garancia az EMOGA

Nem sok idő van már hátra Magyarország uniós csatlakozásáig. Így aztán a népszavazási kampány és ellenkampány lecsengése után sem csökken az érdeklődés az EU-val kapcsolatos fórumok, tájékoztatók, előadások-iránt. Most már nem az a kérdés, tagok legyünk-e, hanem az, milyen uniós támogatásokhoz, mikor és hogyan lehet majd hozzájutni.

A Kiskunsági Mezőgazdasági Szövetség kerekgyeházi termelői fórumán résztvevő nagyszámú érdeklődő is konkrét információkat kért, és kapott. Nem véletlen, hogy az agráriummal kapcsolatos tájékoztatókon Bács-Kiskun szinte minden településén megjelentek a termelők: ebben a megyében még mindig nagyon sok ember jelene - és remélt jövője - ez az ágazat. Az EU tagországaiban a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma alig több, mint négy százalék, a Dél-Alföldön ez az arány meghaladja a tizenegyet, Bács-Kiskun megyében a tizenhárom százalékot.

Mint Kissné Kollár Eszter, FVM-szaktanácsadó elmondta, 2004 és 2006 között Magyarország az EU

Strukturális Alapokból 428 milliárd forint támogatáshoz juthat. Az EMOGA, a mezőgazdaságot célzó alap Orientációs részlegéből a három év alatt 76,31 milliárd forint érkezhet. Ennek mintegy hatvan százalékát a versenyképes alapanyag-termelés támogatására, tizenöt százalékát az élelmiszertermelés korszerűsítésére, huszonkét százalékát a vidéki térségek felzárkóztatására fordíthatjuk.

Az EMOGA Garancia részlegéből várható 128,13 milliárd forint felhasználásának eldöntése nemzeti hatáskör. Jelenleg még folyik a társadalmi vita, hogy milyen arányban részesüljön ebből egyebek mellett az agrár-környezeti gazdálkodás, a mezőgazdasági területek erdősítése, az agráragaztatban dolgozók korai nyugdíjazása vagy az önálló gazdaságok támogatása.

Jövőre az agráragaztat 155 milliárd forint közvetlen termelői kifizetéssel számolhat az EMOGA-ból pályázható mintegy 48 milliárd forint támogatás mellett. Bács-Kiskun megyébe a közvetlen kifizetésekkel megközelítőleg tíz milliárd forint jut. Ebből 9:1 arányban részesedik a növénytermesztés, illetve az állattenyésztés.

KÓRUSKERESZTELO

A kecskeméti evangélikus templomban P. Párdányi Judit vezényletével nagy sikerű koncertet adott a Kecskeméti Kodály Iskoláért Egyesület Vegyeskara. Az együttes ez alkalommal vette fel a Kodály Iskola alapítójának, Nemesszeghy Lajosné Szentkirályi Mártának nevét.

Nyit a városházi udvarszínpad

Hosszú évek tervezgetései után megnyitja kapuit a városháza Udvarszínháza. Az Erdei Ferenc Művelődési Központ munkatársai szervezésében nyolc színvonalas nyári programra invitálják a helybelieket és az éppen itt tartózkodó turistákat. Ugyan a Farkas

Gábor építész által tervezett nézőtér még nem készült el, de ezt leszámítva, remélhetően, így is új színfolttal gazdagodik a nyári kulturális kínálat. Június 6-án a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar a finn testvérváros zenekarával együtt lép fel.

Napkeltére várva a Benkó-dombon

A kecskeméti Planetárium húsz éve szolgálja az érdeklődőket. A jubileum megünneplésére a csillagászati jelenségek észlelésére kész közönséget invitálta a Benkó-dombra E. Kovács István csillagász, igazgató. A mintegy félszáznyi, többségében ifjú ember aggódva leste a pirkadó eget, vajon a felhők nem fedik-e el azt a különleges jelenséget, amelynek során a Hold mintegy 80 százalékát lefedi a Nap látványának. Szerencséjük volt. Részesei lehettek a látványnak, amelyhez hasonlóra 2006-ig kell várni. (Képriportunk a 15. oldalon.)

A HETÉNYI *Közter* harmadik száma

Az utolsó példányig elfogyott a HETÉNYI *Közter* második száma azon a nyolc árusító helyen, ahol kereskedők, pedagógusok és szolgáltatók vállalták, hogy árusítják. Remélhetően a legújabb szám is sokak érdeklődését felkelti, hiszen olvashatnak a Valkay Ferencről, a Villanó Fókák úszóedzőjéről és a híres vízilabdázó Valkay-lányok édesapjáról. Bemutatják a hetényi vasútállomást, amely arról híres, hogy többnyire a nyugdíjas korúak veszik igénybe a szolgáltatásokat. A focicsapat helytállásáról is hírt adnak. És ami nagyon fontos: a templom restaurálására megkezdődött a pénzügyítés.

VEZÉRCIKK GYANÁNT

József Attila verse

Ős patkány terjeszt kór miköztünk,
a meg nem gondolt gondolat,
bele zabál, amit kifőztünk,
s emberből emberbe szalad.
Miatta nem tudja a részeg,
ha kedvét pezsgőbe öli,
hogy iszonyodó kis szegények
üres levesét hörpöli.

S mert a nemzetekből a szellem
nem facsar nedves jogokat,
hát egymás ellen új gyalázat
serkenti föl a fajokat.
Az elnyomás csapatban károg,
élő szívre, mint dögbe száll -
s a földgolyón nyomor szivárog,
mint hülyék orcáján a nyál.

Lógatják szárnyuk az inségnek
gombostűjére szúrt nyarak.
Bemásszák lelkünket a gépek,
mint aluvót a bogarak.
Bensőnk odvába bútt a hálás
húség, a könny lángba pereg -
úzi egymást a bosszúállás
vágya s a lelkiismeret.

S mint a sakál, mely csillagoknak
fordul kihányani hangjait,
egüinkre, hol kínok ragyognak,
a költő hasztalan vonít...
O, csillagok, ti! Rozsdás, durva
vastörökül köröskörül,
hányszor lelkembe vagytok szúrva -
(itt csak meghalni sikerül).

S mégis bízom. Könnyezve intelek,
szép jövőnk, ne légy ily sivár!...
Bízom, hisz, mint elődeinket,
karóba nem húznak ma már.
Majd a szabadság békessége
is eljön, finomul a kín -
s minket is elfelednek végre
lugasok csendes árnyain.
(1937)

Duna-Körös-Maros-Tisza
Egy a hangja!

Május 24-én a Kübekháza melletti a Hármashatár (Triplex Confinium) a Duna-Körös-Maros-Tisza Regionális Együttműködés többéves hagyományaihoz híven ismét megnyitották a határt. Az ünnepség és egy új munkaszervezet létrehozása a magyar-szerb-román határszakaszon található megyék, illetve tartomány közötti szoros kapcsolat és együttműködés fejlesztésének újabb jele.

ADKMT Eurorégiót három magyarországi (közte: Bács-Kiskun), négy romániai megye, valamint a Vajdaság reprezentálja. Az együttműködés jegyzőkönyvének aláírására 1997. november 21-én került sor Szegeden, akkor Balogh László, a megyei közgyűlés elnöke látta el kézjeggyel. Az együttműködés célja: fejlessze és szélesítse a helyi közösségek és önkormányzatok közötti kapcsolatokat. Az elmúlt hónapokban megérlelődött a gondolat arra, s az előkészítés eredményeként mára a feltétele is megteremtődött, hogy a DKMT együttműködés alapítói kimondják, az olyan közösen létrehozott közhasznú társaságnak a megalakítását, amely jogi személyiségű gazdasági társaságként alkalmas eszköz lehet a közös fejlesztési feladatok előkészítésének és menedzselésének. Mivel a kht létrehozása alapvetően befolyásolja az eurorégiós együttműködés további mozgásterét és szerepvállalását, ezzel párhuzamosan indokoltá vált áttekinteni a DKMT eddigi működési gyakorlatát, és azzal kapcsolatban is meghozni azokat a döntéseket, amelyek egyként szolgálják a szervezet hatékonyság-javítását, és a kapcsolatok bővítését.

A kibővülő résztvevői kör, illetve az elnökök fórumát felváltó közgyűlés működőképessé tétele új szabályok és finomabban kimunkált működési rend életbe léptetését teszi szükségessé.

Remélhetőleg a most bevezetésre kerülő új működési rend olyan átlátható szervezeti struktúrát léptet életbe, amely az eddigieknél hatékonyabban és eredményesen szolgálja majd a regionális együttműködést, és hozzásegíti az eurorégiót ahhoz, hogy mindazokat a lehetőségeket és előnyöket, amelyeket az együttműködés ilyen formája biztosít, a kölcsönös előnyök tiszteltben tartása mellett ki is lehessen használni.

**Kevés intézmény javította
úgy az országunkról,
városunkról
kialakult képet,
mint az iszonyú
ellenszélben alapított
Kodály énekes iskola.**

A városi tanács művelődésügyi osztályának iktatókönyveit. átlapozva, feltűnt, hogy bizonyos szervek nyomására az ének-zenei iskoláról többször kértek pszichológiai ügyekben igazoló jelentést, hozták az iskolát nemszeretem helyzetbe. Még a vizöblítéses árnyékszék szükségességének bizonygatását is kifogásolták.

Az 1963-as fordulat

Nemrégiben megismerhettem a Magyar Országos Levéltárban őrzött, „szigorúan titkos” jelzésű, a honi zeneérettel kapcsolatos minisztériumi, pártközponti, diplomáciai - 1963-ig kegyetlenül „osztályharcos”, később szakmai értékeket és érdekeket is figyelembe vevő - iratokat. Gyanakodtak a „védettnek tekintett” Kodályra, a népzenei mozgalmat, az ének-zenei iskolákat pedig a nacionalizmus és a „klerikális metely” fészkeiként üldözték.

A művelődési minisztérium 1959. augusztusi állásfoglalása szerint „Országunk vetélkedhet bármely nagy zenei kultúrájú ország zenei életével. [...] Az általános politikai fejlődés mögött elmaradt zeneművészeink emberi, politikai fejlődése, de elmaradt a rájuk fordított energia is attól a politikai meggyőző munkától, amelyben más dolgozók részesültek. Ugyanakkor, az általunk gyengén művelt talajon, bőven hintették szét eszméiket a nacionalizmus, a klerikalizmus, revizionizmus hívei.”

Új adalékok Kodályról

Munkakörömből és rokonszenveimből adódóan jól ismertem a kecskeméti ének-zenei gondjait, harcait, örömeit, ezért különös érdeklődéssel olvastam a Kodály Intézet In memoriam sorozata új, „Iskolaügyekben harcolni kell, nem szerénykedni” Nemesszeghyné Szentkirályi Márta naplójából című, kiadványt. A nyolcvan éve született iskolaalapító nyilván tarthatott 124 oldalas naplója idegen kézbe kerülésétől, ezért olykor titkosírással rögzítette a történeteket.

A kötet a Tanár Úr 1953. május 30-i látogatásával kapcsolatos feljegyzéssel kezdődik. Mind a három, akkor már működő osztályt megtekintette, hosszabban a harmadikosoknál időzött.

Számos ismert kecskeméti nevet találunk a naplóban. A párttitkár kérésére vállalt négy békegyűlési műsorban Petőfi verset szavalt az akkor kilenc éves Nyitrai András, Schubert Böl-

Kodály Zoltán Tanár Úr és Nemesszeghyné Szentkirályi Márta

csodálát osztálytársa, Seőbő Ildikó játszotta gondolkán.

„A rostálást a párt kívánta,
- mégis Rákosi segített”

Őt később több más értelmiségi származású iskolatársával együtt a megyei és városi pártbizottság el akarta távolítani az iskolából. Így akarták a szociális összetétel javítása ürügyén ellehetetleníteni az iskolát. A rejtjelezve rögzített feljegyzés szerint „osztályonként névsor szerint minden gyerek nevét, szülei nevét 1945 előtti és jelenlegi foglalkozását, vagyoni helyzetét a múltban és most alaposan megtárgyalta a bizottság. A június 17-i tanévzáró ünnepélyen közöltem az iskolából kitett tanulók szüleiével, hogy holnap a körzeti iskolába vigyék gyerekeiket beírni. Sírtak, és nem elégedtek meg azzal az indoklással, hogy létszámfeletti a gyermek. Tiltakoztak az ellen, hogy az eltávolításukkal az iskola az osztályidegen bélyeget nyomta gyermekeikre. Bognárné párttitkár engem külön is figyelmeztetett, hogy a szülőknek ne adjak felvilágosítást arról, milyen bizottság döntött, ne mondjam el, hogy ki képviselte a pártot és főleg azt, hogy.”

Az énekes iskola igazgatónöje szerencsés véletlennek köszönhetően Nagy Imre kormány-

ra lépése utáni napokban, 1953. július 5-én járt ismét Kodálynál

„Az iskola munkájáról, a létszámcsoökkentésről, jelenlegi beírásokról, a jövő évi tantervi anyagról beszéltünk, a kizárásokat igen helytelennek tartotta, baloldali elhajlásnak, részletekbe menően érdeklődött mindenről, leíratta két példányban a kizárások történetét.”

„És lenni csak úgy jó,
ha értékünk van”

Négy nap múltán az iskola igazgatónőjét a megyei pártbizottságra hívták.

„Némedi titkár elvtárs utasítást adott, hogy minden kizárt gyerekeket vegyünk fel, s erről még ma értesítem a szülőket. [titkosírással: „Elvtársnő, kinek volt az a szerencsétlen ötlete, hogy a zenei általános iskolából kizárattak egy csomó gyereket?”]

A Napló befejező része „a hivatásra készülés és a pályakezdés időszakából” válogatott naplórészleteket, töredékeket tartalmazza.

A kötet talán legélményesebb oldalai a Szentkirályi Márta önmaga küzdve alakításáról valló oldalak. „És lenni csak úgy jó, ha értékünk van [...] ha egy kicsiny rendje a világnak tőlünk függ, hogy mi is hatunk [...] és mindezt fellelünk. Én azt hiszem, a lelkiismeret - Isten.”

Heltai Nándor

In memoriam...

Naplórészletek. Gondosan szerkesztett, az utókornak üzenő kiegészítések, emlékek. Vonalazott papírlapokról 134 oldal öröm, keserűség, harc és küzdelem. Kollegiális és gyermeki szeretet, hivatalos és funkcionárius értetlenség. Élet és zene, élet és iskola.

Kordokumentumot olvashat, aki kézbe veszi a Kodály Intézet legújabb kiadványát, a Nemesszeghyné Szentkirályi Márta egykori naplójának részleteiből összeállított kötetet. Ismert és ismeretlen személyeket, nevezetes és névtelen szereplőket ismerhet meg, kiket büszke öntudattal, kiket megértően, másokat utálkozó szégyenkézzel idézve. Töredékes történet, kiemeli a fontosat, de nem kerülheti el a fondorlatos dat. Lelkesítő pillanatok a Mester közelében, lehangoló hétköznapiak a hivatalos-

ság, a pártbürokrácia útvesztőiben. Katartikus felemelkedés a zene, a tanítás magaslataira, megalázó alászállás a kistituli hivatalnokok íróasztalaihoz.

Iskolaügyben harcolni kell, nem szerénykedni - idézi a borító. Az egyik 1955-ös bejegyzésnél pedig ez olvasható: „Csak rendíthetetlen hittel és elhűséggel, szilárd akarattal. a támadásokat elviselve, a keserűséget lenyelve, de soha egy lépést sem hátrálva teljesíthetjük a nagy feladatot! Tudom, hogy a megalkuvás közelebb hozna a felnőttekhez (engem és az iskolát), de hátráltatná az ifjúság zenei fejlődését. Ilyen áron pedig nem kell a népszerűség! Tartsanak inkább továbbra is fanatikusnak, mosolyogjanak törekvéseimen... A mostani kicsinyek majd megértenek felnőttek korukban, kiknek nem kell már keseregniük azon, hogy az érté-

kes, szép zene élvezete kimaradt az életükből...”

S tényleg megértették az akkori kicsinyek: gyermekeiket a Márta néni alapította iskolába írták, büszkélkedtek a „kulturpajtából” palotába költöző Kodály Iskola értékeivel, énekeltek vagy még ma is énekelnek a kórusokban, időnként eljátszadognak hangszereiken. Természetesen vesznek, ami annyira nem volt természetes, hogy „van itt egy iskola...”, ahogy Kodály kezdte egykor híres emlékkönyvi bejegyzését. Egy iskola, amire Nemesszeghyné az életét áldozta, s ami akarva akaratlan idézi törekvéseit, s „ami Kecskemétnak a hírnevét szellemi téren is kiemeli”.

Szellemidézés és útravaló: ezt jelenti a napló. Felidézi egy fiatal lány szellemi útkeresését, az elhivatottság misztikumát és a küldetés tudat kételyeit, a magára maradottság filozófiai mélységeit és a magára találás rafi-

nált eltökéltségét. Kordokumentum és személyes vallomás, ahogy a gondos szerkesztés egymásra rimelteti az iskolatörténet, az önéletrajzi töredék és a napló fejezeteit. Jobban értjük az iskoláért küzdő pedagógus elszántságát, ha megismerjük az indítatás szegmenseit, s ha kiegészíthetjük a napló vallomásaival.

A hátapon közölt útravalót, Márta néni kézíratos testamentumát talán azok is értik, akik számára az iskolaalapítás szakmai és jogi aktus csupán, akik számára történelem a sok kijárárs, felterjesztés, egyeztetés és igazoló jelentés, akik legfeljebb lobbiznak, menedzselnek és PR anyagokat készítenek, s már csak hallomásból ismerik az „apparátus” jóindulatát. Nekik is szól a kötet, hogy biztosabban vívják saját küzdelmeiket, bátrabban higgyenek saját elhivatottságukban, s merészebben bízzanak céljaik valóra válásában.

H.A.

81 év liberalizmus

A Liberális Klub „Szabad egy vacsorára?” elnevezésű rendezvényorozatának május havi összejövetelén Jancsó Miklós volt a vendég a Három Gúnár Rendezvényházban. Az est moderátora, Tajti István természetesen arról a másfél-kétéves időszakról is kérdezte a filmrendezőt, amit Kecskeméten töltött a nyolcvanas években.

Jancsó Miklós - aki sokfelé megfordult életének eddigi 81 éve alatt 1983 április 7-e és 1984 karácsonya között volt a kecskeméti Katona József Színház főrendezője, Hernádi Gyula mint művészeti vezető és Gyurkó László mint dramaturg társaságában. Jancsóról köztudott, hogy eredetileg jogot végzett, de néprajzot is tanult és színházi rendezőnek készült, Bacsó Béla tanácsára lett filmes. A triász népszínházi elveket vallott és Jancsó színházát filmjeihez hasonlóan dekomponált struktúra és ironikus távolságtartás jellemezte. Különösen emlékezetes utolsó kecskeméti

rendezése, a Gyurkó-regény alapján íródott Faustus doktor boldogságos pokoljárása, amelyben Jancsó kendőzetlenül ábrázolta a kádári konszolidáció személyi kultuszát és keringővé alakította az Internacionálé-t. Az előadást követően a magyar teátrumok kapui végérvényesen bezárultak a rendező előtt.

Jancsó mindig felelt a hatalmakkal, amelyek irányt akartak szabni neki és azok mellé állt, akiket bántottak. Előbb a magyarországi zsidók, majd a romák, legutóbb pedig épp a vadkender kipróbálása miatt kiszolgáltatott helyzetbe kerülő fiatalok ügye érdekében nyilvánított véleményt. Számára ebben áll a liberalizmus lényege, neki mindig ez volt a természetes.

Mennyiben különbözik egymástól, illetve feltételezi egymást politikai és esztétikai hitvallás, és mi a különbség színház és film között? Ilyen és ehhez hasonló kérdések kerültek terítékre az est során. Nomeg a paprikás krumpli, fejes

salátával, amellyel vendéglátói várták a filmrendezőt, ugyanis szerinte ez „a legjobb étel a világon”.

Jancsó Miklós megosztotta a közönséggel, hogy mostanában Kertész Imre könyveit olvassa és a fiatal magyar filmesek filmjeit nézi a legszívesebben - a mai magyar színjátszás helyzetéről azonban inkább nem mondott véleményt. Közben pedig egyre sorjáztak az anekdoták, kiderült, miért készíti filmjeit a szokásoshoz képest feleannyi, harmadannyi idő alatt a rendező, hogyan kovácsol a szükségből erényt, a pénztelenségből hiteles művészetet. Ugyanazt az általa blödlínek, hülyéskedésnek nevezett, valójában mély-filozofikus, egyedi műfajt, mint pályája színházaz éveiben - egyre szókimodóbban, szellemesebben, szabadabban. Ha minden igaz, a nyáron talán leforgatja majd a Mucsi Zoltán és Scherer Péter improvizációira is nagyban építő „Kapa-Pepe filmek” ötödik darabját.

V. Károly / Dr. Caligari

SPECIFICUM HUNGARICUM

„Mint egy tányér krumplipaprikás, / lassan gözölög” - így kezdi József Attila a Falu című versét. Aki nem hiszi, olvasson utána.

Mi is kell ehhez a legegyszerűbb étekhez? Hát krumpli (burgonya, pityóka, kolompér) + vörshagyma + zsír (olaj), akár alásütött füstölt/fehér szalonnából, de ha nincs, úgy is jó + víz + só + piros paprika (kalocsai, szegedi, vagy házilag készült, mindegy, csak miniumos ne legyen). Jöhet még bele csipetnyi őrölt köménymag, körömnai babérlevél, nyáron egy csipős paprika, egy kisebb paradicsom, s ha van, kolbász. De nem túlzásba viede! Arányok! Azokban rejlik a lényeg!

Főzni: szabad tűzön, gáztűzhelyen, sparheton; serpenyőben, bográcsban, levert zománcú lábasban.

Tálalni: bokr alatt, tenyérenyi lakótelepi konyha-

fülkében, nyárikonyha viaszosvásznú öreg asztalán, vagy damasztabroszú puccos étteremben.

És a variációk!

Te hogyan eszed? Összetöröd? Villával? Kanállal? Kenyérrel?

Szereted? Tudom ki vagy!

Finnyáskodva elutasítod? Téged is ismerlek.

Van még mennyieibb étel ennél?

Na persze, hogy van. De ha a krumplipaprikást nem tudod élvezni, akkor a lazacot is csak turkálni fogod. Mert a paprikáskrumpli a gasztronómiai anyafű, amire emlékezni fogsz az utolsó falatodig.

Vagy elfelejted. Esetleg szándékosan nem akarsz emlékezni erre az íze.

Én akkor is csak azt kérdezem, szereted a krumplipaprikást?

n. m.

GYÖNYÖRŰ KIADVÁNY A SZÓRAKATÉNUSZRÓL

Csigacsonttól, nádparipa játékoktól villamos mozdonyig

A Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely Gyűjteménye című nagyon szép könyv végén Kalmár Ágnes, a szerző köszönetet mond a játékok hajdani tulajdonosainak és ajándékozóinak, mindazoknak, akik gyermekkoruk féltett emlékeit itt helyezték el és azoknak, akik családi örökség tárgyait bízták az intézményre, vagyis a nagyközönség számára is örömet szereztek.

Elismerést érdemelnek a kiadvány megálmodói, kivitelezői, mindenekelőtt Kalmár Ágnes a kötet nagyobb részének írója, a könyv tervezője és szerkesztője, valamint Kiss Béla fotós, Kalmárné Horóczy Margit illusztrátor. Csongrádi Béla, dr. Horváth Hilda, Váczi Mária résztanulmányokkal járult hozzá a szívmengetően szép kötet megjelenéséhez.

Aligha gondolta Kalmár Ágnes középiskolás diákként, amikor első hívó szóra segédkezett az első népzenei találkozóknak lebonyolításában, hogy egy kicsit ennek a kezdeményezésnek termékenyített talaján csirázhatott ki az első magyar naiv múzeum és közvetve a játékház létesítésének gondolata.

A kötet részben időrendi, részben jellemző szerinti csoportosításban ismerteti a különféle játéktípusok kialakulását.

Örömkre régen túlléptek az 1981-es alapító oklevélben megfogalmazott céljuktól, a magyar nyelvterület játékkultúrájának feltárásától, bemutatásától, hiszen a

mexikói, a mordvin, a japán gyűjtemények köré kifejlődhet a múzeum népek játéka részlege.

A gyerekek játszva tanulnak bele a felnőtt világába, e kiadvány olvasói, a gyűjtemény megtekintői számára pedig bővülnek egyes földrajzi helyekhez fűződő ismeretei. Berchtesgaden eddig csak Hitler „sásfészékét” juttatta eszünkbe, most már tudunk híres játékkészítőiről is. Mátraverebély-Szentkút nemcsak kegyhelyként ismert, hanem hagyományos búcsúfiákról is. Körömcébánya nemcsak hajdani aranybányászata révén érdemel figyelmet, hanem a munkácsi játékszerkészítő iskolából kikerült mesterek alkotásairól is.

A szerzők lényeglátatóan, szemléletesen érzékeltetik, hogy felnőttek hitvilága, életformája miként tükröződik különböző korok játékaiban. Megtudható, hogy ember-voltunkkal egyidős a játék szenvedélye. Készítésükre mindenféle - csont, kő, fa, kerámia, számos növény, fém, papír, textil - anyag alkalmas. Ne feledkezzünk meg a határtalan gyermeki, a holt tárgyakat animáló, azaz lelkesítő gyermeki képzeletről. Katona József tündérvárat épített fel „porba húzott grádicson”, Petőfi vályút keres szilaj nádparipán lovagolva, „mert lovam inni kíván”.

Minden játékkedvelőnek, azaz minden korosztálynak ajánlom az 58 oldalnyi (!) gyönyörű színes illusztrációval gazdagított, ajándékozássá is kiváló magyar és angol nyelvű könyvet.

Heltai Nándor

Büntetésből Kecskeméten

Sohasem szerződött volna Kecskemétre a száz esztendeje született Németh Antal, ha a diktátúra, egy sértődött színész följelentésére nem tiltotta volna el mondvascsinált ürüggyel több mint két évtizedig a színházaktól, 1956 után „csak” a fővárosi teátrumoktól. Minden idők egyik legsikeresebb színházi direktora, az 1903-ban született Németh Antal 32 évesen került a Nemzeti Színház élére. Fő feladatának a magyar dráma ápolását tekintette.

Klasszikusaink újraértelmezője

Többször és mindig a mondandó lényegét keresve megrendezte Katona Bánk bányát, Vörösmarty Csongor és Tündéjét, Madách Ember tragédiáját. 1936-ban adták ki a Bánk bán 100 éve a színpadon című könyvét, a témáról előadást is tartott a drámaíró szülővárosában Sikeres hasznosította a németországi tanulmányai során megismert Reinhardt látványosságra törekvő, revüszzerű motívumokat felhasználó stílusának újításait

Tehetségek gyámloltója

Ő segítette pódiumra Tamási Áron, Németh László, Illés Endre több színművét. Színpadra állította a kecskeméti születésű Bús-Fekete László egyik színművét... Sok fiatal színész Apáthy Imre, Lukács Margit, Major Tamás, Szabó Sándor, Várkonyi Zoltán és mások - jutottak általa fiatalon fontos szerepekhez.

Kecskemét, az életmű egyik csúcsa

Másfél évtizede az újra átélés örömeivel idéztek föl régi előadásokat a legemlékezetesebb kecskeméti színházi élményeikről kérdezett ismerőseim. Többet - Pavel Kohout: Ilyen nagy szerelem (1958/59-es évad), Shaw: Szent Johanna (1959-60), Planquette Corneillei harangok (1961/62) - említettek Seregi László rendezései közül. Lelkesen szóltak néhányan Ruszt József Don Carlosáról (1974/75), VII. Gergelyéről (1976/77).

A sajnós csak két évig itt működő Németh Antal valamennyi rendezése „szavazatot” kapott.

A kecskemétieket örvendeztette meg kényszerű elhallgattatása alatt felgyűlt, kiérlelt gondolataival, darabértelmezési újdonságaival.

Akkoriban hőtt komor filmeket csináltam - emlékezik a mester, aki fölött megállni látszik az idő. - Aczél elvtárs sem hagyta szó nélkül, mondván: ezeket nem lehet nézni! Azt válaszoltam, kész vagyok a változtatásra, de egy feltétellel. Ha a következő három „történet” benne lehet.

1. A Hősök terén a kormányőrség terepszínű gyakorlóruhában próbálja a koszorúzási ceremóniát. A koszorút autógumi helyettesíti...

2. A Dunakanyarban főzőverseny. Keressük a helyszínt, előbb betonút visz az erdőbe. Utána földútra térünk, majd ismét kövezett úton haladunk. Egyszer csak szembe találjuk magunkat egy katona-vezette autóval, amiből kipattan egy tiszt, és ordítózni kezd: mit képzünk, ide nem lehet behajtani!

- Ez sehol sincs kiírva! - ordítottam vissza, amikor már ott tartott a kioktatásunkban, hogy följelent. - Én is! Ennyiben maradtunk. A legnagyobb meglepetésemre, ez a kedves kalauz lett a partnerem a bográcsnál. Tudniillik ő volt a fővadász. Miközben a pörköltöt főztük a vörösborecskát be-be öntögetve összeleplegtünk. Elmesélte a következőt: Czinge elvtárs meghívta az NDK-s kollegáját. Muflonra mentek. „Természetesen” helikopterről, géppisztollyal...

3. Kende Jánossal történt a jugoszláviai Pulában, ahol a római kori amfiteátrumban minden évben filmszemlét tartottak. A napsütötte, hófehér márvány-areénában 18 óra-kor kellett helyet foglalni. A forróság és szomjúság elviselhetetlen, de lélek se be, se ki. „Jönni fog a marsall!”

Természetesen mindenki vár. A nap végre leszáll. Majd besötétedik. Megérkezik a marsall, hófehér egyenruhában. Millióan kísérik, orvosok is. Elfoglalja a helyét a díszpáholyban. A csöndben egyszer csak az hallatszik, hogy az itallal, poharakkal megrakott zsúrkocsit betolják. A jégdarabok csörögnek a pohárban. Gluglu-glu-glu - töltik a whiskyt, majd szisszen a szódavíz - az a hülye azzal itta -, aztán fölmeleg a függöny. A Marsall nézi a filmet, amin ő szerepel, fehér egyenruhában...

Kérdően néztem Aczélra, aki csak ennyit mondott.

- Maga mindig hülyéskedik!...

Dévay Camilla partnerével

A legtekintélyesebb angol színházi szaklapok is áradoztak Otellójáról (1957/58). Maugham Esőjének fojtott légköre, mesterien megkomponált izgalmai csaknem fél évszázad múltán is megborozogtatnak (1957/58). Balogh Géza szerint „korának színháza előtt lépkedő idegesítően korszerű” volt Visnyevszkij Optimista tragédiája. Kasszasiker volt Uri murija. (mindkettő 1958/59) „Búcsúrendezése”, a Szentivánéji álom.

Sándor Iván szerint „ennek a rendezésnek lelke is van, s a virtuóz technika már nem egyszerűen szemet kápráztató külsőség. A cselekmény látszólagos pergetésével éppen azt segíti kifejezni, ami ebben a játékban a legfontosabb: a gyönyörű álmot, a mesés száguldást.”

H. N.

Nőpolitika

A felelős miniszteri biztostól értesülhettünk, a készülő esélyegyenlőségi törvény többet szeretne tenni a nők egyenjogúságáért: az emberi kapcsolatok minőségének javítását kívánja segíteni a valódi egyenlőség érdekében.

Ismerjük a nők nagy dilemmáját... De vajon ismerjük-e eléggé? Tisztában vagyunk-e azoknak a gondoknak a súlyával és mennyiségével, amiket a nőknek a gyermekvállalás kezdetétől fogva nap, mint nap meg kell oldaniuk - összehangoltan - a családi, munkahelyi és közéleti színtereken?

Azt mindenesetre tudjuk: a nők a közéleti szerepvállalás lehetőségéért küzdenek - úgy a múlt század eleje óta. Ma inkább így mondanám: a közös ügyek viteléhez való képességeik, tudásuk és hasznosságuk bizonyításáért. Nincs ebben semmi különös: szeretnék sajátos gondolkodásmódjukat, szemléletüket és tapasztalataikat - akár a nagypolitikában is - érvényesíteni; mert tudják: hasznosak lennének közös ügyeinkben is.

De a család is ugyanolyan fontos maradt számukra. Azt sem akarják elveszíteni, abban is jók akarnak maradni. Ősztöneikben ma is mélyen él a gyermekvállalás készítése. Fontos követelmény persze még az ápoltság is - nem csak a párjuk kedvére vagy saját jóközérzetük érdekében, a munkaerőpiac elvárásai okán is.

Ez viszont így sok. Mindennek képzelenség igényesen megfelelni. Az „egy, plusz fél, plusz negyed” állás közül egy vagy több háttérbe szorul, és a nő örlődik, mert nem „hozzátja” a maximumot. Kezdődhet az önértékelési zavar, a házastársi kapcsolat romlása, vádaskodás, veszekedés...

Van-e segítség? Már próbálkoztunk. A régi recept - munkamegosztás a háztartásban - nem igazán vált be. Mint tudjuk, a férfi másként működik; ritkán vasal, mosogat, pelenkáz... E dolgokra nem igazán motivált.

Másik lehetőség: kanadai ismerős kölcsönkazettájáról hallok a tiszteletet a nőket összefogásra buzdítani, hisz a régi, családbéli szolidaritás el-sorvadása sok hiányérzet oka. Igen, e szolidaritás is sokat segíthetne (ld. oroszlánok, elefántok, főemlősök). De ma a nagymamák még vígan dolgoznak az unokák kisgyermekkorában, arról nem is beszélve, hogy sok család kénytelen szétzóródni (egy-előre) az ország (majd Európa?) távoli vidékeire. Nagy szerencse, ha valaki élvezheti a családi összetartás ilyen előnyeit.

A nők helyzetén leginkább ismét a társadalmi szolidaritás segíthet. Jutott-e már eszébe valakinek, hogy a gyermeknevelés, a folyamatos családellátás fejében például munkaidő-kedvezményt érdemelnének? Hogy a munka után a családra, háztartásra és magukra is maradjon idejük-energiájuk. A gyermeküket egyedül nevelők - legyenek ők férfiak vagy nők - többet is érdemelnének, hisz nekik a mindenféle ügyeket is maguknak kell intézniük.

És ezt nem afféle megháláltnivaló adományként kellene kapniuk, hanem - a családban természetből fogva, de boldogan vállalt többlétszerezük ellensúlyozásaként, elismerésként - magától értetődően.

Mi hasznot hozna ez a konyhára? A nők nyitottabbak lehetnének tágabb környezetük felé, több figyelmet szentelhetnének a közélet kérdéseinek, bátrabban fogalmazhatnak meg véleményüket. Mert van nekik. Csak sokan szkeptikusak érvényesíthetőségét illetően. Vagy nincs idejük az árnyalt véleményalkotáshoz szükséges tájékozódásra.

A nők jó közérzete, nyitottsága, egészséges önértékelése pedig a családi boldogság fontos pillére.

avap

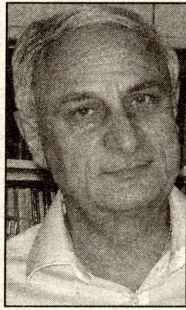
HÚSZ ÉVES A RÁKÓCZI...

Húsz éve nyitotta meg kapuit a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, de a tanintézmény történetében egészen 1928-ig vezetnek vissza a szálak. Ekkor alapítódott a mai Katona József Gimnázium épületében az iskola elődjének számító Kecskeméti Polgári Fiúiskola, melynek igen sok hányattatásban volt része. A Battyhány utcai orosz laktanya mellett álló épületig a belváros számos pontján kapott helyet. 1955-ben, a mai név felvételének időpontjában már az Újkollégium épületében volt, s itt is maradt huszonhárom esztendőn keresztül, majd az Ókollégiumba költözött. 1981-ben kezdtek építeni Kecskeméten akkor legújabb lakótelepén az országos viszonylatban is rendkívül modernnek számító belvárosi iskolát. Természetesen az új épületbe költözve is továbbörzik az egykori diákírtások és tanárok emléké: az iskola falán elhelyezett emléktáblát mindmáig látogatják, koszorúzzák az egykori polgárista diákok. A II. Rákóczi Ferenc Általános iskola 1992-től lett a Kecskeméti Tanítóképző Főiskola gyakorló iskolája.

Közel ezer tanuló látogatja nap mint nap az iskolát, s 67 tagú a tanári testület, közülük tizenöt pedagógus már a kezdetektől itt volt. A városi önkormányzat támogatásának köszönhetően az anyanyelv, az idegen nyelv és a számítástechnika azok a műveltségi területek, melyeket magasabb óraszámú tanulás az idejéről gyerekek. Az adottságoknál fogva szintén kiemelt fontosságú tárgy a testnevelés. A városszerte ismert nagy tornacsarnok nemcsak intézményen belül, de városi szinten is jó szolgálatot tesz. Évek óta visszatérő helyszíne a drogellenes rendezvénynek, könnyűzenei koncerteknek, táncvetélkedőknek és sok más sikeres rendezvénynek, melyek mindig nagy közönséget vonzanak ide.

Az iskola fennállásának 20. évfordulója alkalmából szervezett Rákóczi Napok május végi rendezvényeinek programja is minden bizonnyal hosszú ideig emlékeztet marad a résztvevők számára. Németh Lászlóné Ági alsó tagozatos tanítónő neve sok régi és új diák számára cseng kedves ismerősen. E rendezvénynek is ő a fő szervezője. Mint megtudtam tőle, az iskola régi és mostani diákjai közül kerültek ki a május 31-i gálaműsor előadói: Nagysolymosi Gábor zenész, Bíró Marianna színész, a Kurázi Táncműhely tagjai, a zenész Pulius testvérek, Banó Éva énekes, a Kuna-testvérek által alapított NOVUS együttes és még folytathatnám a sort - nem hagyva ki Fazekas Nándor nevét sem, aki jelenleg a neves magyar kézilabdaválogatott kapusa. Segítő közreműködésükkel az esti gálaest jótékony célt

is szolgál. A befolyt összeg a szervezésben nagy szerepet vállaló „Fogódzó” gyermeksegélyezési csoport révén az iskola nehezebb anyagi helyzetben élő diákjainak megsegítésére fordítódik.

A hetvenöt éves iskola történetében tizedik, a jelenlegi épületben töltött húsz évet tekintve az intézmény harmadik kinevezett igazgatója Schöber Ottó. - Miért olyan vonzó ez az iskola? - kérdezem tőle.

Az első észrevétel ezzel kapcsolatban kezdetektől az, hogy vonzó küllemében: tetszetős, esztétikus maga az épület, mondhatni máig a legmodernebb belvárosi iskola. Természetesen a fő szempont, hogy kiválóan végezzük szakmai munkánkat. Ami még praktikus szempont a szülők részéről, hogy nagyon jó az étkeztetésünk. Mivel első tagozatban iskolaotthonos rendszerben oktatunk, sok időt töltenek el itt a gyerekek, az említett szempontok az átlagosnál nagyobb súllyal esnek latba a szülők megítélésénél. Szerencsére elmondhatom, hogy hosszú évek óta nincs beiskolázási gondunk. Míg máshol osztályok szűnnek meg, nálunk még a nyolcadik évfolyamon is négy párhuzamos osztály van, s alig csökken ezek létszáma a hatodik osztálybeli létszámhoz viszonyítva. Ma sem visznek el több gyereket innen hat- és nyolcosztályos gimnáziumokba, mint évekkel ezelőtt, márpedig a tendenciát látva ez komoly eredménynek mondható. A csökkenő gyerekszám tekintetében városi szinten átlagosan három osztállyal kevesebb gyerek van az idén. Nálunk ez nem érződik, ami szintén nagyon jó jel: önmagáért beszél.

Talán azért sem mennek el innen a gyerekek a hat- és nyolcosztályos gimnáziumokba, mert tudják, nyolcadik után is éppoly jó eséllyel pályázhatnak bárhová: nagyon jó a középiskolákba sikeresen felvételiző tanulók aránya. Mi ennek a titka?

A hetedik-nyolcadik évfolyamon tudatos felkészítést adunk diákjainknak a leendő felvételi tantárgyaikból. A tanórákon felül nyújtott kiscsoportos felvételi előkészítő foglalkozások részben ingyenesek, részben minimális térítéssel járnak, melyekért cserébe magas színvonalú, célzott felkészítést nyújtanak a pedagógusaink. A szép felvételi arány tanár és diák közös munkáját dicséri.

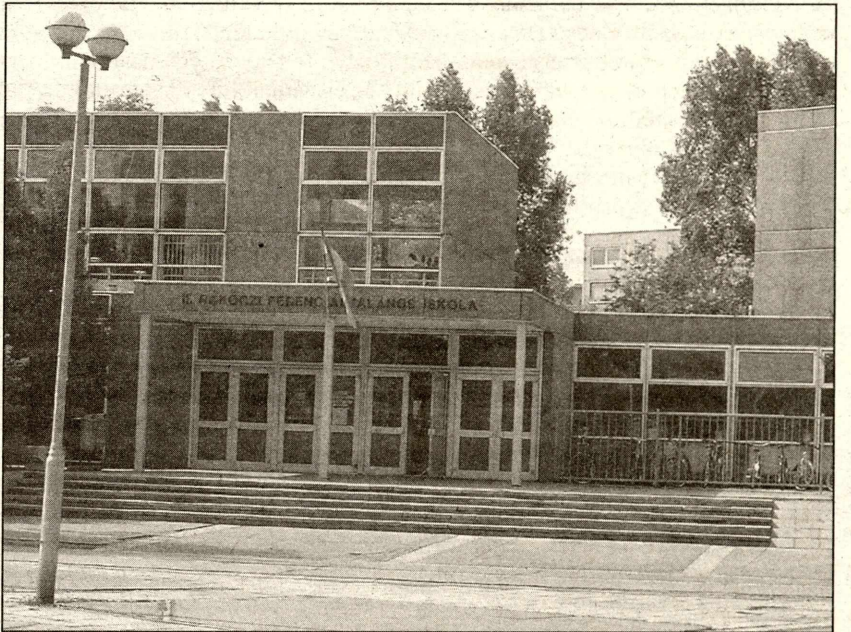
Ezeket kívül is többetucat szakkör közül választhat az idejéről diák...

Mintegy 32 szakkörünk van - a matematikától kezdve a gyöngyfüzésen, agyagózáson át a zománcozásig. Ez is nagyon vonzza a gyerekeket, ami egybeesik az új oktatásvezetés azon elképzelésével, miszerint manuálisan kell a gyerekeket az életre nevelni. Nagyon sokat foglalkozunk egyébként a rajzzal. Nagyon jó tanítóink vannak, akik külön képezték magukat a kisgyerekek kézügyesség-fejlesztésének irányában. Amit pedig az iskolában nem tudunk megoldani, azt a közeli Szórákaténusz Játékházzal együttműködve kínáljuk a gyerekek számára. Ami újként jelentkezik az eddig is rendszeres színház-, bábszínházlátogatás, s más műsoros rendezvényeken való rendszeres részvétel mellett, az az, hogy az M. Bodon Pál Zeneiskola segítségével alapfokú szolfézs ismereteket nyújtunk a következő tan-

hálások azért, hogy amit itt emelt óraszám-ban elsajátíthatnak a gyerekek, azért már nekik nem kell különórát fizetni. A mindennapos élet részévé vált a számítástechnika is. Ma két teremben kétszer tizenöt gép áll a gyerekek rendelkezésére, akik számára - a nagy érdeklődésre való tekintettel - az internetezés lehetőségét is tudjuk biztosítani.

Mi az, ami évek óta megoldatlan problémának számít?

A sportudvarunk állagában olyannyira tönkrement, hogy szinte életveszélyes. Ezért nem tudunk sem testnevelés órát tartani, sem más egyéb foglalkozást az udvaron. A szálló vörös salakpor a környező lakók számára is gondot jelent. Hosszú ideje folyamatosan pályázunk anyagi erőforrásokra a pálya felújítása érdekében, remélem, hogy egyszer ebben is sikerrel járunk majd.

Bár nem hivatalos adat, a Rákóczit a város legjobb három iskolája közé sorolják. Mit gondolt erről?

Egy ilyen dolgot semmiképpen sem lehet különféle verseny- vagy más eredmények útján "bemémi", hiszen a jó iskola fogalomkörébe nagyon sok minden beletartozik. Számomra leghitelesebb, leginkább mérvadó e tekintetben a szülő véleménye, aki mielőtt hozzánk adja a gyermekét, nagyon sok mindent és nagyon alaposan mérlegel. Ennek a fajta mérlegelésnek az eredménye számunkra nagyon kedvező. Jelen pillanatban a 911 fős tanulói létszámmal a város legnagyobb létszámú általános iskolája vagyunk. Ez büszkeséggel tölt el, s a gyerekeink irányában a továbbiakban is feltöltő-óvó-szerető felelősséget ruház ránk.

Kada Erika

... és a MÁTYÁS KIRÁLY ISKOLA

Most ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját a Mátyás király Általános Iskola, amelyet nem csak a hunyadvárosiak, de elismert szakmai, pedagógiai tevékenysége alapján a város határain túl is sokan ismernek. Az ünnepi megemlékezésre, amelyen az iskola diákjai is színvonalas műsort adtak, eljöttek az iskola volt pedagógusai, és ott láthattuk a jelenlegi és volt iskolaigazgatók jó részét is. Kevés olyan intézmény van Kecskeméten, de talán az országban is, amelynek élén az alapító igazgató húsz évet folyamatosan eltöltött. Széki Bálintné nemcsak kitűnő és agilis vezetőként vonul most nyugdíjba kedves iskolájából, hanem munkatársaival együtt olyan szemlémi és pedagógiai műhelyt is teremtett, amelyet az utódok kötelessége lesz megőrizni.

Hallássérülés: korai szűrés, gondozás és oktatás

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Kórházának audiológiai szakambulanciája a közel-múltban a ma legkorszerűbbnek számító objektív hallásvizsgáló és agyi potenciálmérő műszerekkel bővült. Ezzel a születéstől a felnőtt korig, a páciens aktív közreműködése nélkül is reálisan mérhető a hallásküszöb. Felnőttkori jelentősége számottevő a különböző ideggyógyászati panaszok kiszűrésénél is, illetőleg büntetőpercek szakértői eljárásaiban, mivel a készülék segítségével a vizsgált személy szóbeli válaszaitól függetlenül történik a hallássérülés mértékének megállapítása. Csecsemőkorban különös jelentőségét az adja, hogy a szűrést követően időben, akár már 6-8 hónapos korban megkaphatják az arra rászorult babák a - ma már számítógéppel programozott, digitális - hallókészüléket, aminek segítségével normál időben, a kritikus beszédfejlődési időszakban képesek lesznek ők is a beszédelsajátításra. A készülék beszerzése előtt az ilyen jellegű vizsgálatokra a pácienseket más klinikai intézményekbe kellett küldeni, ma már a készülék Kecskeméten, az Iszaki úti ambulancián is speciális szakrendelői körülmények között szolgálja a betegeket, akiknek a vizsgálat a természetes alvás állapotában történik.

Az audiológiai ellátás az utóbbi években szurdologopédiai gondozással is kibővült, melynek feladata a beszédindítás, a hallástréning és a korai beszédfejlesztés.

Az audiológián történő szakszerű hallókészülékes ellátás, beállítás után B. Tóthné Patonai Ildikó logopédus segít a játék-audio-metriás vizsgálatokban, illetve a korai fejlesztésen belül - irányított családi segítségnyújtás mellett - elkezdődik a hallássérült kisgyermek beszédindítása, hallásnevelése. A fogyatékos gyermekek, tanulók felzárkóztatásáért közalapítvány nemcsak egy, az audiológián használt számítógépes beszédjavító program megvételéhez nyújtott segítséget, hanem Kecskemét önkormányzata további támogatásával az utazó gyógypedagógus-hálózat fejlesztésének keretében Nagyné Török Tímea szurdopedagógus terapeuta személyében segítséget nyújt három óvodás és nyolc iskolás integráltan nevelt, oktatott hallássérült gyermek tanulmányi előmeneteléhez. Így a gyermekek a lakóhelyükhöz legközelebb eső óvodába, iskolába járhatnak, és nem kell elszakadniuk - idejekorán - a szülői háztól. A sikeres integráció alapfeltétele a befogadó intézmény és az együttműködő pedagógusok megtalálása. A Juhar utcai óvodában is fogadnak hallássérülteket, ott Halászné Sváb Antónia logopédus - szurdopedagógus végzi a gyerekek hallás- beszéd- és nyelvfejlesztését. Külön említést érdemel a befogadó oktatási intézményként előjáró Vársárhelyi Pál Általános Iskola, ahol szeptembertől már négy hallássérült gyermek folytathatja tanulmányait. Jelenleg a 3., 5. és 7. osztályba jár hallássérült tanuló. Máté László, az iskola pedagógusa egy, az osztályába járó hallássérült fiú beilleszkedésének tapasztalatairól beszél:

Tamás a 2000-2001-es tanévben került hozzánk Budapestről, a nagyothallók iskolájából. Két évig tanítottam a 3-4. osztályban. Megbe-

„Mindenki egyenlő, de nem egyforma.”
(Patricia Broadfoot)

A szakmai konzultáció résztvevői

szelésünk értelmében ő választhatta ki, melyik osztályba kerüljön, miután mindegyikben eltöltött egy-egy napot. Tamás első ízben hozzánk került, s a nap végén kijelentette, hogy nem is akar másik osztályt látogatni, nálunk marad.

Először félve közelítettek hozzá a gyerekek. Tele voltak kérdésekkel, hogy például szabad-e Tamásnak a hallókészülék miatt futni, hangozni. Sosem felejttem el Tamás édesanyjának magyarázatát, aki az őt körbevevő gyerekeknek nagyon logikus és érthető választ adott: - Tudjátok, közületek is van, aki szemüveges és van, aki nem. Míg a szemüveg a jobb látásban segít, a hallókészülék a hallást erősíti fel, de attól Tamás ugyanolyan kisgyerek, mint ti vagytok, mint ahogy a szemüveges gyerekek sem mások csak azért, mert szemüveget viselnek. Ezzel a gyerekeknél tökéletesen helyre lett téve a dolog, feloldódott a tartózkodás és a továbbiakban szívesen keresték Tamás társaságát.

A szülők már nem tolerálták kezdetől fogva ilyen jól az új fiú érkezését. Volt, aki attól félt, hogy a pedagógus majd többet foglalkozik Tamással, s ennek a többiek látják majd a kárát.

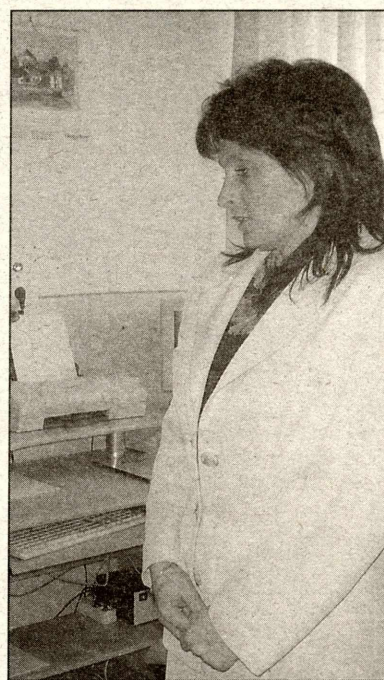

Nagyné Török Tímea

Fél év telt el, mire maguk is megtapasztalták, hogy ez mennyire nem így van.

Ebben persze nagy szerepe volt, van Tamás szülei nagyon komoly segítő, felkészítő támogatásának is, amit minden további nélkül vállaltak már az induláskor és nagy kitartással végeztek azóta is. Péntek délutánonként vitték el mindig a következő heti anyagot, s azt előreolvastva könnyítették meg Tamás számára az órai feldolgozást.

Mi, az iskolában tanító pedagógusok a halláskárosult gyerekek fogadására és tanítására külön képzést nem kaptunk, mivel akkor még az utazó tanári szolgálat nem működött, de megfelelő szakirodalom állt a rendelkezésünkre ahhoz, hogy felkészülhessünk. Innen merített ötlet volt az is még Tamás fogadása idején, hogy kolleganómmal megegyeztünk: egy egész délelőttöt szánunk arra, hogy nem szólunk egymáshoz, sem mi a gyerekekhez, sem ők egymáshoz. Így folyt a tanítás - mutogatással, néma artikulációval, táblára írt mondatokkal. Már az első óra után jelezték a gyerekek, hogy nagyon szeretnék már beszélni, de "nem engedtünk a 48-ból". Fontos volt, hogy megértsék, milyen lehet Tamás helyzetében lenni, még inkább, hogy megtanulják azokat a módszereket, amivel kap-

dr. Szepes Andrea

csolatot tudnak vele teremteni. Nagy eredménye volt ennek a napnak, hogy rájöttek: szinte mindent meg lehet érteni Tamással helyes artikulációval és gesztusokkal. Ebből olyan hamar belejöttek, hogy sokáig, mi felnőttek is az ő segítségüket kértük, ha valamit nem tudtunk érthetően elmondani Tamásnak. Beszédét is jóval hamarabb megértették, mint mi. Tudvalevően más hangon, más hangsúlyokkal - aki nem szokta, annak kissé érthetetlenül - beszél az, aki a saját hangját másképp hallja, mivel sérült az akusztikai visszacsatolás és szurdopedagógusi segítséggel tanul beszélni. Az osztálybeli gyerekeknek olyan fejlett kommunikációs rendszerük alakult ki Tamással, hogy aki messzi-

ről nézte a társalgásukat, nem mondta volna meg, hogy az egyik gyerek nem hall. Ami az órai munkát illeti, eleinte minden feladatot felírtunk a táblára Tamásnak. Később már olyan jól olvasott szájról, hogy diktálás után is lépést tudott velünk tartani. Szerepelt karácsonyi és anyák napi műsorban is. A szülők számára a megértés könnyítése érdekében Tamás versét mottóként felírtuk a táblára, az édesanyja pedig természetesen tökéletesen értette. Együttlétünk legnagyobb, sikeres próbatétele volt, amikor Tamás velünk tartott a Mecsekbe, egy nyolc napos nyári táborba, első ízben téve ezt szülők nélkül, teljesen magára hagyatkozva.

Már nagyon korán észrevettük, hogy Tamásnak igen jó kezűgyessége van, hiszen nagyon sokszor egyszerűen csak lerajzolta azt, amit közelebb szeretett volna. Jelentkezett az iskolai kézműves szakkörbe, ahol azután nagyon szép dolgok kerültek ki a keze alól. Hamar sikerült tekintélyt szereznie a kortársai között, mert olyan dolgokat tudott, amit akkor ők még nem tudtak. Saját vállalkásként részt vesz a többiekkel a német nyelvi órákon, s bár nem ejti tökéletesen a szavakat, eredményesen tanul.

Az iskolánkban folyó integrált oktatás bebizonyította, hogy sikeres tud lenni, sőt több területen is nagy jelentősége van. Nemcsak a jó szellemi képességekkel bíró Tamás fejlődik ebben a közegben sokkal jobban, mint sors társai között, hanem az osztálytársaira is nagyon jó hatással van. Ez a többször harminc gyerek, akiknek az osztályában halláskárosult gyerek tanul, biztos, hogy felnőttként is olyan ember lesz, aki a máságot minden körülmények között képes lesz tolerálni.

Kada Erika

Családgondozók konferenciája

A dél-alföldi régió családsegítői számára megrendezett konferenciának Kecskemét volt a színhelye. A Szociális Szolgáltató Központ Nagyné Molnár Erika ágazatvezető szervezésében méltó körülmények között látta vendégül a félszázánál több szociális munkást, akik érdeklődéssel hallgatták az Egészségügyi és Szociális Minisztériumból érkezett előadót a szociális törvény módosításainak előkészületeiről. Mint mindig, most is azzal a szomorú tapasztalattal fogadták az információkat, hogy mi lesz a nagyvonalú elképzelésekből, mire a „törvények” leérnek a vidékig, az önállóságukat őrző - leginkább, de azért mégsem mindig a pénzhányra hivatkozó - önkormányzatokig. A tanácskozáson Mészárosné Ozsvár Zsuzsanna a Baba-mama klub működéséről, Szabó Sándorné a „szombati cigányiskola” két éves történetéről, Bácskai Andrásné pedig a mozgássérült fiatalokkal több mint húsz éve tartó csoportmunka mostani állomásáról, a meglelt emberekké, anyákká-apákká felnőtt gyerekek örömeiről, gondjairól beszélt a kollégáknak.

Gyermekjólét: megelőzni a bajt

A települési önkormányzatok gyermekvédelmi feladatait törvény szabályozza. A gyermekvédelmi törvény szerint a helyhatóságnak biztosítania kell a rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását és átmeneti gondozását, valamint szerveznie kell a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást. Tavaly Kecskeméten a kifizetett pénzbeli és természetbeni támogatások meghaladták a 300 millió forintot. Az adatok szerint a gyermekjóléti szolgáltatások a szociális juttatásokra fordított kiadások igen jelentős részét teszik ki.

A gyermekvédelmi törvény előírja, hogy 2004-től egy akkora városban, mint Kecskemét, bölcsődét, átmeneti gyermekotthon, családok átmeneti otthonát és gyermekjóléti központot, 2006-tól pedig otthont nyújtó és utógondozói ellátást is kell működtetni. Mindezekből a városban bölcsőde, gyermekjóléti szolgáltatás és átmeneti otthon már működik.

A gyermekjóléti szolgálat tavaly 1150 gyermeket gondozott, közülük 108-at vettek védelembe. A szolgálat úgy nevezett észlelő és jelző rendszert működtet, amelyen keresztül egyes intézmények - háziorvosok, védőnői szolgálat, iskolák, rendőrség, stb - a törvény szerinti kötelesek jelezni, ha egy gyermek veszélyeztetettségéről sze-

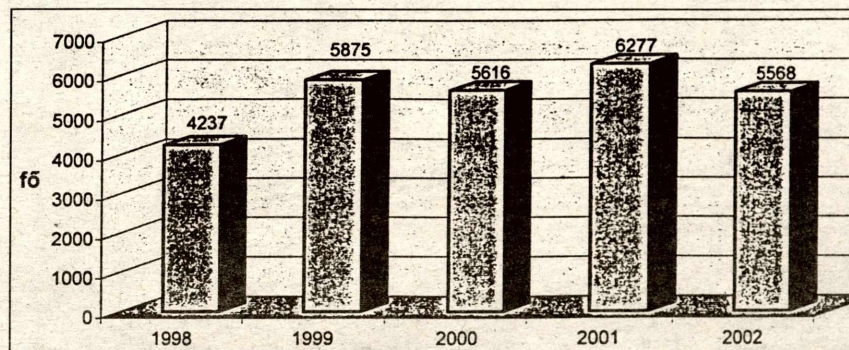
reznek tudomást. Tavaly szeptembertől a szolgálat pályázati támogatás segítségével elindította a kórházi szociális munkát is. A szociális munkás hetente kétszer három órát tölt a kórházban. Kivizsgálja az adódó problémákat - például, ha a gyermekosztályon fekvő kis beteg esetében felmerül a gyanú, hogy szülei bántalmazták -, és igyekszik megoldást találni. A kórházból távozó gyermeket továbbra is figyelemmel kísérik, akkor is, ha nem kecskeméti, mert ekkor a szociális munkás értesíti az illetékes polgármesteri hivatalt.

A város állami segítséggel hozta létre a gyermekek átmeneti otthonát, ahol tizenkét kis lakót tudnak fogadni. Az otthon teljes körű ellátást nyújt az átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermekek szá-

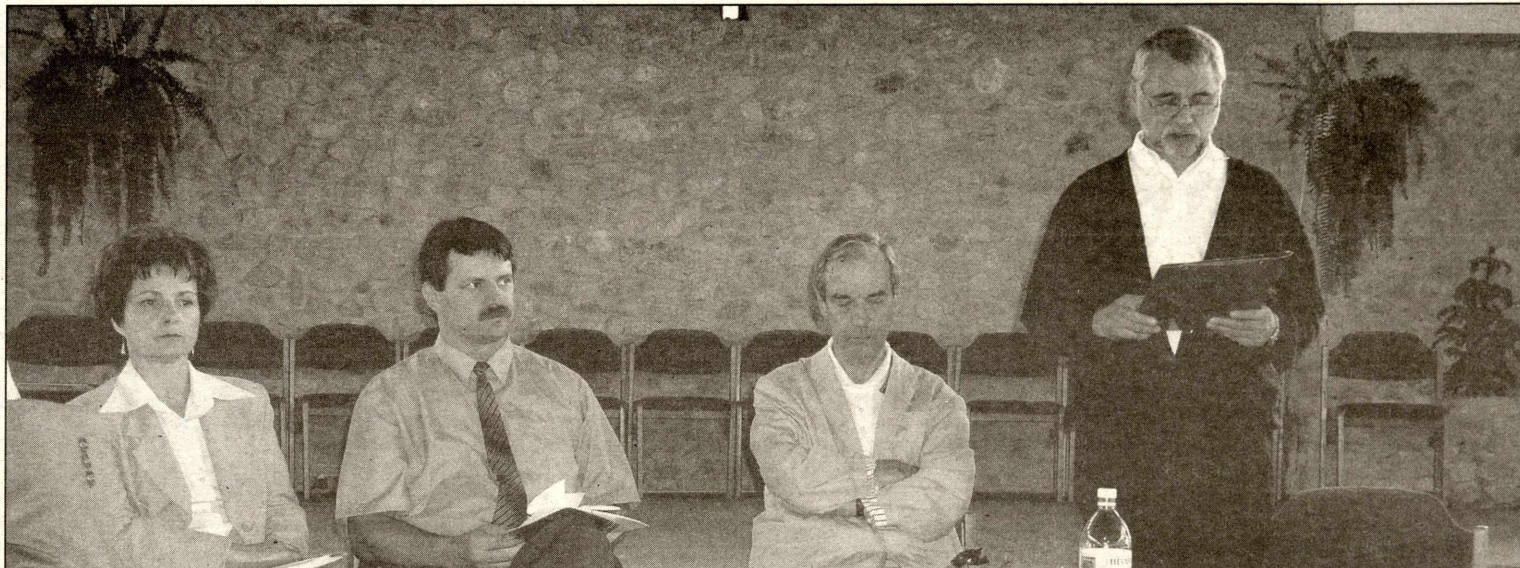
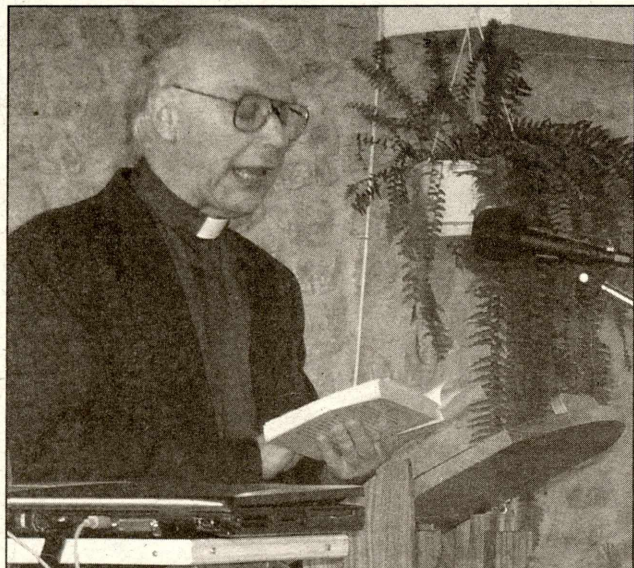
mára. Tavaly 63 gyerek vette igénybe ezt a szolgáltatást (naponta átlagosan kilencen). Az otthon ad helyet a gyermekjóléti szolgálat által szervezett kapcsolattartási ügyeletnek, ahol gondozásba vett gyermekek és szülei megfelelő körülmények között találkozhatnak.

A gyermekjóléti szolgálatot a törvény szerint jövőre központtá kell fejleszteni. Ehhez, mint az önkormányzat szociális és egészségügyi bizottságának márciusi jelentése megállapítja, a családgondozók létszámát is növelni kellene Kecskeméten. Nemcsak azért, mert elmarad a jogszabályban előírtól, hanem mert a megelőzés ezen a területen is hatékonyabb lehet, mint a bekövetkezett bajok kezelése.

m.

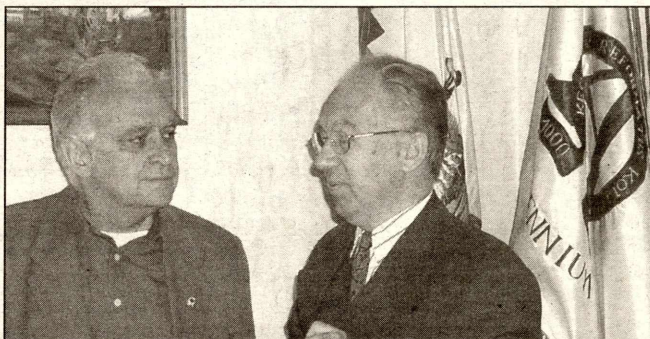

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma

Lelki közösségben

A Széchenyivárosi Szent Család Plébánia és a Közösségépítő Egyesület idén ötödik alkalommal rendezte meg a Széchenyivárosi Fesztivál és Búcsú rendezvényeit. A gazdag programban - amelynek helyszínéül az új közösségi ház szolgált - a Jövőnk a család konferencia dr. Lukács László piarista teológiai tanár előadásával vette kezdetét, majd a Kecskeméti Képzőművészek kiállítása nyílt meg Creator spiritus II - A remény évezrede címmel, és a Kecskeméti Fotóklub is bemutatta ide szánt képekből válogatott kiállítását. Volt kórusünnep, a Csík Zenekar koncertje, asztali muzsika, szombat esti tánc, aprók tánca és táborfűz. Megtartotta soros közgyűlését a Közösségépítő Egyesület. Az ünnep vendégei voltak régi beregszászi barátai, akikkel közösen elhatározták, hogy a közeljövőben hivatalosan is megalakítják azt az egyesületet, amely a jövőben még inkább kifejezi a két város civil társadalmának régi és erős kapcsolatát. A több napos programot szokás szerint ünnepi szentmise zárta, ahol megünnepelték a jubiláns házasságokat is. Többek között ezen alkalomból látogatott a városba és több órát töltött Kecskeméten dr. Gulyás Kálmán, a Miniszterelnöki Hivatal egyházi ügyekkel foglalkozó államtitkára. A baráti hangulatú beszélgetésen a vendég látó, Jávorka Lajos plébánoson kívül részt vett Farkas László érseki helynök is. Az államtitkár érdeklődött az egyesület elnökségi és az egyházi képviselőtestületi tagjaitól munkájukról és az építkezés állásáról. Itt is, valamint a református és evangélikus egyházi vezetőkkel folytatott megbeszélésén is elmondta, hogy meggyőződve az egyházi intézmények társadalmi fontosságáról mindent megtesz, hogy segítséget nyújtson az itt folyó beruházások mielőbbi befejezéséhez. Egyebekben elmondta, hogy munkájában a nyitottságra és a folyamatos párbeszédre, a felmerülő gondok kompromisszumos megoldására való törekvés, a közösségek és értékek megbecsülése és segítése vezérli.

JOB B LATOR

Az utolsó órájában Jézushoz forduló bűnbánó emberről elnevezett polgári kör gondolata 2002. nyarán dr. Gyenes Vilmos, és dr. Pongrácz József fejében, és szívében fogalmazódott meg. Barátokat, társakat keresve, kecskeméti, és Kecskemét-környéki értelmiségiek, főleg orvosok, és tanárok támogatásával, és aktív közreműködésével 2002. szeptemberében tizenkilenc taggal alakult meg a kör. Akad közöttük képzőművész, köztisztviselő, rajzfilmes és restaurátor is.

Célkitűzéseik között első helyen az evangéliumi értékek megjelenítése és ápolása szerepel, de ide tartozik a nemzeti értékek védelme, a szegények és elesettek segítése, az ifjúság erkölcsi nevelése és az egyházak közötti párbeszéd ápolása is.

A világ dolgait tehát nem a politika oldaláról szemléljük és hogy alapító okiratuk nem csak magas szintű gondolatok gyűjteménye, azt az elmúlt néhány hónap történései igazolják.

A Szentcsalád Templom és Közösségi Ház nagytermében szinte minden előadás zsúfolt ház előtt zajlott. Advent második vasárnapján Eperjes Károly színművész tanúságtételét hallgattuk az evangélium következetes megéléséről, a mindennapi megtérésről, és az alázatos lélekkel vállalt hivatásról. Januárban Bíró László püspök a magzatvédelemről és az emberi élet szentségéről mondta el tanúságát és megosztotta

lendő gondolatait. Őt Balczó András követte, aki az evangélium következetes megélése során felismerte, hogy az igazi boldogság nem evilági természetű, az ember önmagában fogyatékos, csak Isten eszközeként képes nagy dolgokat művelni és elérni sikereit is Isten művének tekinti.

A kör a szellemi és lelki építkezésen túl az elhagyottak és elesettek megsegítésének szép példáját mutatta május 11-én, amikor Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes atyát, a dévai Magyarok Nagyasszonya Kollégium alapítóját, az elhagyott gyermekek védelmezőjét hívta vendégül. A cél a találkozón és a Krisztus tanítását követő élet megismerésén túl a dévai árvák megsegítése volt.

A közel háromszáz érdeklődő megdöbbenve és megaláztatva hallgatta a családi fészkekből kipotlyant gyermekek történetét, miközben megismerkedett a magánérőből létrehozott alapítvánnyal, az egyetlen erdélyi magyar nyelvű magániskola és óvoda viszonytársaság, mégis csodákkal és örömmel teli életével. Az előzetes gyűjtés és a helyszínen felajánlott adományok összege minden várankozást felülmúlt.

A Jobb Lator polgári kör így hét gyermek egész évi ellátására elegendő adománnyal segítheti az árvák Szűzanyáról elnevezett dévai kollégiumát és az annak működtetésére létrehozott Szent Ferenc Alapítványt.

DÉVAI TÖRTÉNETEK

Bőjte Csaba elmondása nyomán

Katica

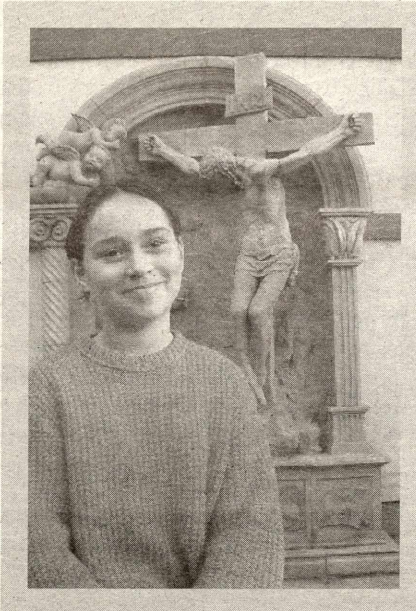
Egyik pap testvérem telefonált, hogy fent járt a pásztoroknál, és kapott egy kislányt, elküldné nekem. Mire hozzám értek, már ketten voltak, olyan kilenc évesek lehettek. Hozták a pap testvérem levelét „Bölcs belátásodra bízom, hogy mit teszel a gyerekekkel, de ide ne küld vissza.” Katica anyja korábban elhagyta a családot, apja pásztorok állt. A nyáját felhajtották a havasokba, és Szent Mihály napján szétszórta a juhot. Az apa azonban bele keveredett valami verekedésbe, és menekülnie kellett. Lányát a pásztoroknál hagyta, ők pedig a papra bízta. Befogadtam őket, Katica masztos volt és ápolatlan, mára megszépült, jól tanul.

Pap Misi

Az anya egyedül nevelte gyermekeit, de nagy szegénységben bevitte őket a kórházba, és ott hagyta. Már több mint egy éve ott voltak, de két eleven gyerek egy kórházban sok gondot tud okozni, ezért szóltak nekem, hogy fogadjam be őket. Nálunk is nagy volt a zsúfoltság, nem akartam újabb gyerekeket befogadni, de azért elmentem meglátogatni. Mondtam a főorvosnak, hogy pap vagyok, és a Pap Misiéket akarom meglátogatni. Mindjárt nekem esett, és elkezdett szidni, hogy másfél évig eszembe sem jutott, hogy menjek a gyerekeimért. Mondtam, hogy én nem néztem szerintem, hogy pap, és nem az én gyerekeim. Minden férfi ezt mondja, válaszolta, és szidott tovább. Fogtam hát Misiéket és bevittem a kollégiumba.

Nagycsütörtök

A kollégium és az alapítvány teljesen privát intézmény, nálunk az egyháznak nincs szerepe a felekezeti oktatásban. Állami támogatást nem kapunk, magán adományokból élünk. Az elmúlt évben költségvetésünk 7%-át szereztük pályázatok útján állami pénzből. Kaptunk viszont sorozatban ellenőrzéseket. A tanfelügyelők, és egészségügyiek aprólékosan ellenőrizték, a szakácsnő kötevényétől a gyerekek fülig mindent megnézték. Becsületükre legyen mondva kiváló minősítést kaptunk. Jött azonban nagycsütörtökön a fogyasztóvédelem. A fortyogó vízből kiemelték a húst, megmértek mennyi, elosztották a gyerekek számára, és a végén ötezer lejre büntettek, hogy nem táplálom eléggé gyermekeinket. Később kissé megszidtam a szá-

Egy a pártfogoltak közül:
Csokány Petronella

kácsnőnk, hogy bőjte napon nem is lehetett volna hús ez ételben.

Szomorú történet

Egyik ősszel egy lecsúszott, és félresiklott család hívott, hogy vegyem magamhoz négy gyermeküket. Meglátogattam őket és nagy nyomorúságuk láttán befogadtam a három nagyobb gyermeket. A kicsit, aki még csak nyolc hónapos volt, nem tudtam magammal vinni. Mondtam, azt még neveljék egy kicsit. Tavasszal hívtak, hogy menjek és temessem el. A csontbőr gyermek valószínűleg éhen halt.

Illegális tevékenység

A 374 gyermekből 131 került hozzánk gyermekvédelmi döntés alapján, a többi úgymond, bentlakó, akiket a család vagy rokonság kérésére fogadtam be. A hatóság ezt most illegálisnak minősítette és felszólítottak, hogy június végére szüntessem meg az illegális tevékenységet.

Mindennapi csodák

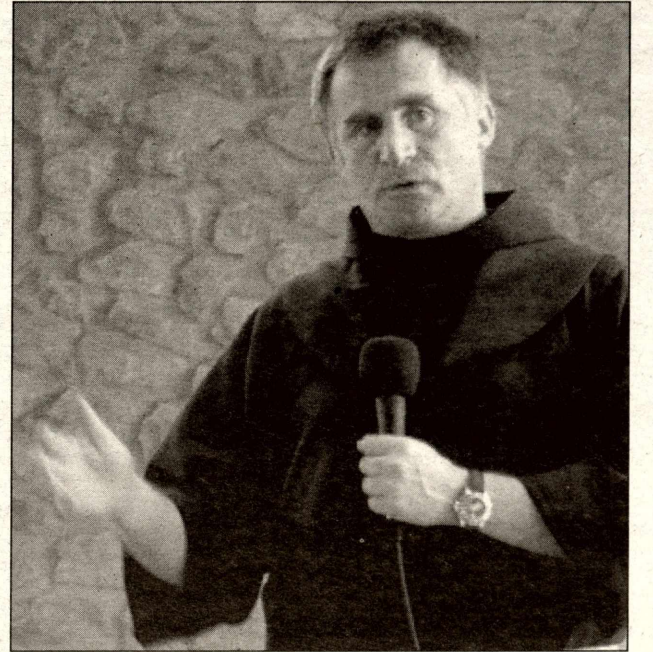
A szeretet hatására annyi szépség és jószág születik bennük, hogy én a tíz év alatt megtapasztaltam, Isten nem teremt selejtet. Isten nem tesz különbséget nép- és nép, ember és ember között, minden ember egy csoda, senkit sem szabad leírni. Nagypám mondta, azt a földet kell a legjobban trágázni, amelyik a leggyengébben terem.

Az árvák pártfogója

Bőjte Csaba ferences szerzetes, pap

1959-ben Kolozsváron született. Apját verseiért 1956 után perbe fogták, és börtönbüntetésre ítélték. Négy és fél évi börtön után halálos betegen szabadult és hamarosan meghalt. Apja elvesztése miatt a gyermekben sokáig élt a bosszúvágy, de később rájött, hogy nem a rendszeren, és annak pribékjein kell bosszút állni, hanem a bűn, és a sötétség ellen kell harcolni. Ennek eszköze pedig nem az erőszak, hanem a szeretet. Szeretni kell, hogy a világ változhasson, és a következő nemzedéknek ne kelljen átélnie mindazt, amit ő megélt.

1982-ben jelentkezett Csíksomlyón ferences szerzetesnek, 1989-ben pappá szentelték. Szék, Dézs, Marosvásárhely után 1992-ben lett Déva plébánosa. Látni az utcán csellengő, kolduló elhagyott gyermekeket, kéthetes tábor szervezett néhány tanár, és egyetemista segítségével. Az ápolatlan, masztos gyermekek a tábor végére kivirultak, a ragaszkodás és szeretet számtalan jelét mutatták. Ekkor született a gondolat, hogy nem szabad őket cserben hagyni, hanem egész évben foglalkozni kell velük. Egy árvíz sújtotta, elhagyott kolostorban kezdődött a Magyarok Nagyasszonya kollégium története, amit a gyerekekkel együtt kitakarítottak és fokozatosan lakhatóvá tettek. Közben létrehozta a Szent Ferenc Alapítványt, elindult a gyűjtögetés, és mindig csak a következő napra gondolva, lépésről lépésre haladva egyre több gyermeket vettek magukhoz. Megalapították Erdély egyetlen magyar nyelvű magániskoláját, elhagyott tömlakásokat vásárolva, önkéntes segítőikkel, nevelőikkel megszervezve az ellátást, óvodai, és iskolai nevelésüket. Mint egy igazi család-

ban a gyerekek addig maradhatnak, amíg meg nem tanulnak önállóan „repülni”. Ma Déván, és Szászvárosban összesen 374-en vannak, az elmúlt évben egy gyermek ellátására napi 240 forintnak megfelelő összeg jutott.

Az alapítvány támogatható a budapesti székhelyű Dévai Szent Ferenc Alapítványon keresztül, számlavezető bank: MKB 10300002-20145639-00003285

„AKI BEFOGAD EGY GYERMEKET AZ ÉN NEVEBEN, ENDEM FOGAD BE” Mk 9,37

Alapítsunk gyermekvárost!

Vajdahunyadon voltam. A hajdan takaros városban, mint sebek hatalmasodnak el a mikro 5-6-7-nek nevezett lakótelepek. Románul „micro centrale” három kazánház, három lakónegyed, 10-15 ezer lakóval mindegyik. Itt nincsenek nevek, itt minden a dicsőséges kommunizmus épített, és az ország minden részéről ide telepített egyszerű emberek lelakta. Itt is ott is egy-egy fantomblokk, tömbházalakás, ajtó, ablak nélkül, víz, fűtés, remény nélkül, de kimondhatatlan sok-sok gyerekkel. Lepusztult iparvidék, garzonváros negyed. A régi kommunista rendszer más iparvidékeihez hasonló, mocskos, penészes épületek. Sokgyermekes családok, egy-két kicsi, salétromos, vizes odúban. Boldogok ha a nagy családból legalább egy személy munkát, fizetést kap. A diktátor megalomániaja szülte gyárak, kombinátok, bányák az utolsókat rúgják. Semmi kilátás. Szegénység, nyomor, mely a testet, és a lelket is megöli.

Ahhoz, hogy egy gyermek felnőjön, kibontakozzon, megre, szeretetre és sok élelemre, ruhára van szüksége.

Egy kislánnyal, aki négy éve nálunk van a gyermekotthonban, meglátogattuk a családját. Az öt évvel nagyobb, kilencedikes nővére három újjal kisebb a nálunk növekedő húgánál. Testileg, lelkileg, szellemileg is töpörödött szalonnabőr. A szülők kintlónak, isznak, az embertelen nyomor elvégzi testet-lelket sorvasztó művét. A sátn kacag.

Egy embertelen rendszer elpusztította a takaros magángazdaságokat, a falvakat, a tisztaszobát, a majorságot, mindent.

Kollektivizált, államosított, jobb jövőt ígért, barakk- és garzonvárosokba terelte a fiatalokat. Talán már nem is tudják, milyen más volt az íze a fehér, kikeményített abroszon gözölgő, aranyárga hűslevésnek, melynek minden egyes laskáját dolgos kezek a bordán elkészítették, hogy szebb legyen, és finomabb az íze.

Itt az olcsó szalámi a hunyorgó ünnepek fénypontja. Itt nem hizlalnak disznót, nem tudják a gyermekek, hogy milyen a paprikás abált szalonna vagy a májas és véres hurka, a disznófőcsajt. A kocsonya ismeretlen fogalom, akárcsak a frissen mosott rongyszőnyeg, a sárgítóval felszírt deszkapadló vagy a függöny az ablakon. Mindezek semmi kis dolgai mindennapiainknak. Asztal, szekrény, fogas, elmúlásunkban otthonná teszik a házat. Itt szegyet vernek a falba, és arra akasztják a ruhát, az ölükbe veszik a tányért, hogy megegyék a mindennapit.

El tudod képzelni azt az évek óta használt, mocskos téglát, melyre rácsavarták az izzószálakat és összebogozták életveszélye-

sen a falból kilógó drótokkal, hogy főzni tudjanak, s ne fagyjanak meg?

Ezekben a barakkokban nem ropog a tűz, itt nincs kályha, kémény, fűdősoba. Itt felnőnek az emberek és soha nem ültek fűdőkádában és nem hallottak Hőféhékről meg Piroskáról.

Itt mostoha a sors és a bűn az emberek között jár. Tizenéves férjetlen lány-anyak vihognak, hervadó bájaikat árulják. Itt nem kötnek házasságokat, a beteghez nem hívnak orvost, papot. Van, aki otthon szüli meg gyermekét. Vannak anyák, akik eladják gyermeküket egy televízió árért. És ez nem mese. A víz nagy érték, messziről hozzák, csak ivásra használják. Mindenütt patkányok, legyek és svábbogarak. Az igénytelenség, a mocskos, a durva trehány-ság beborít mindent.

A legszörnyűbb az, hogy itt mindez természetes. Talán nem is fáj a felnőtteknek mindaz, ami van, ahogy van. Legyintenek: jól van ez így. Mint más az értékes festményeit, úgy mutogatják nyomorukat néhány lej reményében ezek a pokol bugyraiban élő emberek.

Mindenki szidja őket, joggal, de ők nem értik, hogy mit kérek tőlük. Lusták, mocskosak, bűnösök! Lopnak? Az egyik ötgyermekes apát tyúklopás közben megfogták. Ott helyben bála-kötő dróttal megkötözték és agyonverték. Jön a piszkos kigyőzés: mennyit adnak, hogy elsimuljon a dolog? És néhány millióval vagy néhány börtönévvel elsimul minden. A szomszédok szinte irigykedve jegyzik meg, hogy jó pénzt kapott az özvegy. S az árvák? Hogy nem jön haza az a durva, goromba ember? Talán nem is fáj. Egy újabb seb, melyet elkarparhatnak és mutogathatnak.

Félelmetes, kiáltalan. Jézus Krisztus meghalt ezekért az emberekért. Nincs anynyi pénz, hogy ennyi családnak emberhez méltó körülményeket teremtsünk. Szegény az ország, nincs munkahely. Tudom! Innen csak elvinni lehet a gyermekeket. Süllyed minden. Menteni kell, ami menthető!

Egy kislány két éve van nálunk. Az aradi állomáson koldult. Nem tudjuk, hol van az apja és az anyja. Amikor idekerült mocskos volt és durva. Most harmadik tanuló az osztályban, ha rászólok elpirul, és belefürjja arcát oldalamba. Lehet vele beszélni, már nem vihog, kérdez és gondolkodik, azt mondja tanító néni akar lenni. Nem igaz, hogy a kutyából nem lesz szalonna!

Egy fiúcskát megbuktattak és kicsaptak az iskolából, durva volt és agresszív. Most büszke, mert jó jegyei vannak. Ministrál, pap akar lenni. Mindennapi csodák. A rút kiskacsa hattyúvá változik. Öröm nézni.

Gyermekeket otthonunkban, mint törekeny melegházban, kivirulnak a kicsinyek, akiket Krisztus nevében befogadtunk. Kint a tél, az ordító oroszán. Törekeny üvegház. Lesz-e elég pénzünk kenyérre, a számlákra, s még egy házra újabb gyermekeknek? És lesz-e erőnk, majd ha felnőnek, életet adni nekik?

Nincs válasz a kérdésekre. Csak hit és remény. Istenben bízva utolsó pénzünkkel újabb lakást veszünk. A holnap kenyerét biztos kifizetik a jószívű emberek.

Két millióan vagyunk Erdélyben. Ha csak egy millió ember adna ezer lejt évente, az egy milliárd lej lenne. Évente lehetne egy-egy gyermekvárost indítani, Tizenöt millió magyar él a földön. Már nem is számolok. Romániában az állami árvaházakból ki lehetne venni több száz magyar származású gyereket. Mindenütt zsúfoltság van, szívesen engednék őket. Csak a mai napon hat gyereket irányítottak hozzánk, akiket helyszíne miatt nem fogadhattunk, és így arra ítéltünk, hogy egy állami árvaházban románok, ortodoxok legyenek. Hány lélek? Hány magyar? -

Kevesebb pátoszt és több áldozatot!

Öt év tapasztalata után azt mondhatom: érdemes, lehet és kell kollégiumokat és gyermekotthonokat alapítani. Nem fog változni a világ, ha nem változnak az emberek. Ha nem trágázzuk meg a földet, ha nem vetünk magot, akkor nem arathatunk. Áldozatok nélkül nem változik meg a világ. Ha összefogunk, még azokkal a kis ezer lejjel is, annyiaval amennyink van, hegyeket mozgathatunk.

Segítségdel a sokgyermekes, szegény családok kicsinyeit összeszedhetjük, s talán évek múlva közülük valaki lányodnak megkéri a kezét, vagy unokádat gyógyítani, nevelni fogja. Talán közösséged papot kap áldozatod árán.

Lehet, hogy semmi sincs, magadat sem tartod sokra. Nincs céled. Férjed-feleséged meghalt, elhagyott, s te úgy érzed, munkádra nincs szükség sehol. Lehet, hogy belefáradtál: magadat is felajánlhatod. Senki sincs magáért. Mindenki másért van. Talán te az árva gyermekekért vagy? Taníts, nevelj, mossál, főzzél velük, mondj mesét, vagy egyszerűen imádkozzál a többiek munkájáért. Így megtapasztalod, befogadod az Urat a legkisebbekben.

Déván most háromszázhetvennégy gyermekkel foglalkozunk. Sokan vagyunk. De ha lesz kívül és ha lesz mivel, újabb gyermekvárosokat alapítunk Csíksban, Háromszéken. Összeszedjük a családi fészkekből kihullott gyermekeket.

Ezt kéri az Úr, és mi ezt akarjuk.

Csaba testvér

„Újítsák föl“ a főteret!

Minek, hiszen még a mostani nagyszabású munkálatok sem fejeződtek be - vélheti számos olvasó szomorún haragos szöszsenetem címének olvasásakor.

Téved, aki azt gondolná, hogy például a díszburkolat cseréjére gondolok. Ezzel még várhatunk négy-öt évet, amíg a drága közvetlen furikáló motorosok, autók által okozott szennyeződések (olajfoltok, töredezők) kikövetelik az újabb sokmilliókat. Az épületek újrafestését is csak bizonyos idő után teszik majd elkerülhetné a falfirkálók, a diszkós ragasztgatók. A folyamatosan elkészített, rongálódó padok is kibírnak néhány évet kicserélésükig.

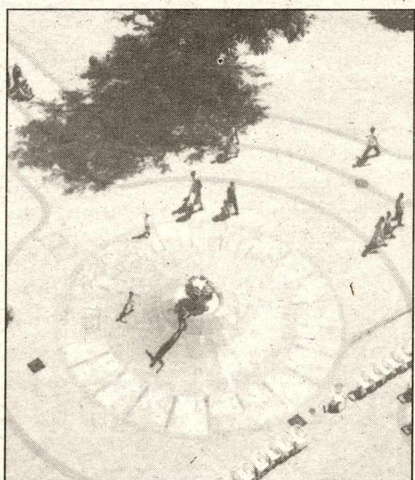
A tér állagának megőrzésére, a pihenni, gyönyörködni vágyók nyugalma, nagyobb tragédiák megelőzésére, városunk jó híre érdekében a hagyományos polgári viselkedésmódot kellene felújítani, visszaállítani.

Eddig szerencsére csak kisebb törésekkel járó baleseteket okozott a főtéri közlekedési káosz. Mivel védekeznek majd az első súlyosabb, netán halálos baleset után, azok a közgyűlési tagok, akik leszavazták az át-lós kerékpárutak kijelölését? (Menjenek el Győrbe, vagy Münsterbe például és nézzék meg, hogy milyen kitűnően funkcionálnak az ehhez hasonló megoldások.) A városközponti állandó rendőri jelenlétet megkövetelő indítványt elvetők találnak-e mentséget?? Miért volna szükség külön utasításra, ahhoz, hogy a közterület felügyelők naponta kétszer-háromszor oda-nézzenek és felkérjék például az ifjakat a padok rendeltetésszerű használatára.

Nyilvánvaló, hogy az igények mindig a lehetőségek előtt járnak, de az említett visszasságok megszüntetéséhez elsősorban - már bocsánat - józan észre, értékvdő tulajdonosi szemléletre volna szükség.

Remélem a legközelebbi választásokon sokan azokra adják a voksukat, akik rend-

teremtést ígérnek és bejelentik a szükséges intézkedések vállalását. Csak elismerő csodálattal említhetem az első világháború előtti évek kecskeméti rendőrkapitányát, aki 3 napot adott egy tekintélyes építőipari cégnek a megadott határidőn túl elfoglalt járdaszakasz felszabadítására. Becsülöm (ezért is) néhai Reile Géza tanács-

elnököt, aki az Aranyhomok előtt személyesen fogott fölön virágtolvajokat.

Eldurult világunkban kérvem a jóérzésű polgárokat: a visszasságok láttán hunyják be a szemüket, mert megjárhatják. A lopóknál, a rongálók-nál, a közlekedést veszélyeztetőknél ugyanis fegyver van, a gátlástalan cinizmus, a semmitől vissza nem riadó brutalitás, a neveltlenség fegyvere.

Jaj azoknak, akik rettegve féltik a főtéri „iránydombrol“ csúszkáló apróságokat a mellettük elstüvítő kerékpárosok-tól. Úgy járhatnak, mint az a

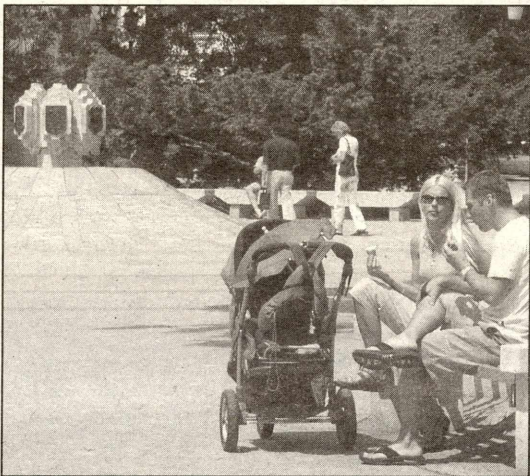
nagymama, akit szelíd figyelmeztető szavai miatt a hölgy unokái füle hallatára leku...-zott, a főteret a Millenárisra ösz-szetévesztő fülbevalós siheder.

Holta napjáig nem felejtí a köztisztletnek örvendő nyugdíjas bíró a fejére zú-dított szidalmakat, aki egy Batthyány utcai járdán őrgöng, diákkülsejű ifjat kért óva-tosabb közlekedésre. Ő még jobban járt, mint az a tanár, aki hasonló kérése miatt a megyei, városi rendőrkapitányság előtt (!) kapott két pofont egy fiatallembertől. Késel-lésre fajult egy, főtéri virágokat féltő és a virágágyásra ráhajtó kerékpáros vitája.

Megaláztatásnak teszi ki magát, kockáz-tatja életét, testi épségét, aki képtelen elvi-selni az arcátlan és gátlástalan agresszivi-tást, a magatartási rendellenességeket, a jól bevált szokások, a közösséget védő és emb-ertársainkat megtisztelő törvények sem-mibe vételét.

Egy ilyen szándékú, következetes „felújítás“ az úgynevezett „Európába menés“ alapvető követelménye lenne.

Heltai Nándor

A magánzó

A fiatal férfi halk, kedves és tökéletesen - megbízhatatlan. Nem tanul, nem dolgozik. Különösebb vágyai sincsenek. Amikor legutóbb beszélgettem vele mosolyogva mondta magáról: magánzó vagyok...

Kisiskolás korában váltak el szülei, húga az anyjával maradt, ő pedig munkamániás apjával, akit egyébként imá-dott. A baj akkor kezdődött, amikor az apa az új diploma kedvéért újra tanulni kezdett. Janit attól kezdve jól megfizet-t és gyakran váltott pótnagymamák, prepák és unokatestvérek nevelték. Sok szeretettel és alig oda figyellel. Az anyja csak kicsit hiányzott, aztán már annyira sem, hamarosan azt terjesztet-te felőle, hogy meghalt...

Közepesen tanult, azt tudta, ami az órákon ráragadt. Apja megszerezte a második, a harmadik diplomát. Abban bízott, hogy Janika majd a középiskolá-ban rákapcsol a tanulásra.

Hát nem így lett. A fiú a magatartásje-gyén kívül mindenből elégséget kapott. Meg egy Suzukit, - az érettségi bizonyít-ványért. Öregjani ebben az időben lett vezérigazgató, kertes szolgálati villát kapott. Egyedül költözött, addigi bérlá-kását megvásárolta Janikának. A szám-lait kiegyenlítette, apandást adott és biztatást: keresd az utadat fiam...

Peregtek az évek. Jani csak kereste a legjobb megoldást, ám még a sorozá-son sem felelt meg. A tízéves érettségi találkozóra néhány osztálytársra kisa-bával érkezett, ő meg egy sötétvörös Xsarával. Nem irigykedett senkire, ked-ves volt, mosolygós, nem értette hogy miért zaklatják azzal a kérdéssel, hogy valóban kielégíti ez az életforma?

- Tökéletesen! - válaszolta. - Nem bántok én senkit, nem zaklatom apámat a pénzért. Magától adja, nyilván van neki miből.

Öregjani komoly és megfontolt, egyet-len kérdésben tántoríthatatlan: fiának gondtalan, nyugodt életet akar nyújtani. Úgy ítéli meg, hogy későn érő alka-tú, előbb-utóbb megtalálja önmagát.

Reménykedik, hogy jön egy lány, aki majd beköti a fejét...

Az immáron harminchat éves férfi szeret buliba járni, nézni a többieket. Egyszer-egyszer horgászni is elmegy, ám könyvet nem vesz a kezébe. Újságot se. Viszont lelkes tagja több videotéká-nak. Akciófilmeket kölcsönöz. Mind-egyiket többször is meglekinti, az izgal-mas jeleneteket precízen kiélvezi.

Apja most felújítani készül a legény-lakást. Jani elfogadta az ötletet. Egy feltétellel: a munkálatok idejére dél-olaszországi kóruúra akar menni. Per-sze, mehet...

Az elmúlt napokban megint találko-ztam vele. Kedves volt, mint mindig. Azt mondta: rendes ember a fater, nem igaz?

Szerettem volna megmondani neki, hogy bizony nem az.

De nem szóltam.

Úgysem értette volna meg „kifogása-imat“ a burokból élő magánzó.

Ez a la Coste és Armani cuccokba bujtatott, hetven kilónyi - élőlény.

sel-

Eredményes rendőrök

Sikeres évet zárt a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság. A megyei képviselőtestület legutóbbi ülésén köszönetét és elismerését fejezte ki a szervezet vezetőjének és állományának. A sikert kissé beárnyékolja dr. Kecskés Zoltán halála. A megyei főkapitány-helyettesre - aki májusban, a vizsgálat szerint önkézevel vetett véget életének -, egy perces néma felállással emlékezett a megyegyűlés.

Bács-Kiskunban 1997 óta csökken a bűncselekmények száma, emelte ki beszámolójában Gergényi Péter dandártábornok, megyei főkapitány. Ez a tendencia folytatódott tavaly is. Óriási sikert hozott a bűnmegelőzés területén a tanyavédelmi program: az érintett térségben 73 százalékos volt a csökkenés. A programot pályázati és önkormányzati pénzekből folytatják, mert a főka-pitányságnak nincs rá kerete, ugyanakkor ilyen eredményesség mellett nem szabad abbahagyni, hangsúlyozta egy kérdésre válaszolva a megyei rend-őrök vezetője.

Gergényi dandártábornok az egyik legnagyobb sikernek mondta, hogy adósság nélkül tudtak átlépni a következő évbe, amit nagyon takarékos gaz-dálkodással értek el. 2003 elején tovább csökkent a bűncselekmények száma. Feltűnően, majdnem egyharmaddal kevesebb közúti baleset történt, mint az előző év ugyanezen időszakában. A főkapitány megjegyezte: úgy látszik, szilárdul az állampolgári fegyelmezetttség, egyre kevesebb az ittas vezető is. A felderítési eredményesség 55,6 százalékos, ami egyelőre kiemelkedően leg-jobb a megyék között. Tavaly Bács-Kiskun e mutató szerint a második he-lyen végzett a megyék rangsorában Borsod mögött.

Ugyancsak kérdésre válaszolva a főkapitány elmondta: nagy valószínűség-gel az egész kábítószert-terjesztői hálózatot sikerült kisöpörni a megyéből. Ez azt jelenti, hogy az úgynevezett hetedik szintet is elérték, vagyis azokat, akik szállítják az országba a kábítószert (közöttük nincsenek magyarok). Húszan már előzetes letartóztatásban vannak, további száz gyanúsított érintettsége tisztázásra vár.

Szolgálnak és védenek. Így?

A minap történt. Fiam, aki barátaival színházba ment, hajnali kettő körül még mindig nem érkezett haza. Nem szokása megbeszélés nélkül kimaradni, ezért egy-re inkább aggódtam. Próbáltam a mobil-ján elérni, de, mint később kiderült, az itt-hon maradt, lemerülve, a hangpostafiók jelentkezett.

A telefon némasága még inkább nyugta-lanított: mi van, ha baleset érte vagy meg-támadták? Abban bízom, hogy részegség vagy kábítószert-használat nem lehet a ki-maradás oka, de a kisördög azért ott buj-kált a gondolataimban. Hogy legalább az első kettő eshetőséget kizárjam, felhívtam a 107-et. Amikor bemutatkoztam és kö-zöltem, fiam ügyében telefonálok, kusza hangzavart kaptam válaszul. Szerepelt ab-ban valami fenyegetőféle (hirtelen csak arra gondolhattam, valami gonosztevőt utasít rendre az ügyeletes munkatársra), meg va-lami szám, gyorsan eldarálva. Amikor el-hallgattam a túlföldal s rácsémletem, rajtam a sor, emeltem hangon megkérdeztem: - Tessék? Nekem beszél?

A válasz ugyancsak emelt hangú s most valamivel érthetőbb volt: - Igen, nincs ná-lunk.

Mármint a fiam, esett le a tantusz, köz-ben a hangzavar ugyanis folytatódott. De mielőtt elmondhattam volna, valójában mit is akarok, beszélgetőtársam újból el-darált egy számot (ugyanazt?) és megsza-kította a vonalat.

Eltartott pár percig, míg magamhoz tértem. Eddig csak a fiamért aggódtam, most

azonban leforráztak: ne zavarjam ilyen piszlicsáré ügygel a rendőrséget. Nem-hogy a bennem ragadt kérdésre válaszol-tak, esetleg megnyugtattak, tanácsot adtak volna - meg sem hallgattak. (S hogy az a számkatvasz mi akart lenni?) Nem tud-tam, mit tegyek. Várjak? De meddig? Te-lefonáljak a mentőknél, kórházaknak? Erről a hasonló tapasztalatoktól tartva gyorsan lebeszéltem magamat. Úgy dön-töttem, ha kell, másnapig várok és virrasz-tok; az alvás nem ment. Aztán fél három-kor fiam előkerült: barátaival egyikük la-kásán társasjátékba merültek. Lassan le-higgadtam. Megbeszéltük: hasonló eset nem fordulhat meg egyszer elő.

Felőle tehát valamelyest megnyugod-tam. Ő tudja, hogy hibázott. A rendőrségi dolog azonban épp ellenkezőleg; az eset teljesen földúlt. Így gondolja a rendőrség az állampolgár-rendőr együttműködést? A szolgálni-védeni, a közös érdek szá-mukra azt jelenti: az állampolgár hallgas-son, ne problémázzon, ne bűnözzen, ha kell, segítsen; a rendőrnél meg más a dol-ga? Számonra édeskeves, hogy a rendőri korrupció ellen harcolnak. Mondom, ke-vés. Nekem az én ügyem a fontos. És sok-kal egyszerűbben megoldható.

Rendőrség! Amíg a piszlicsáré ügyek-ben a korrekt tájékoztatás erejéig sem le-het önökre számítani, addig fölőleges bi-zalomról beszélni. Addig a partnerség deklarált óhaja is üres lózung marad csu-pán.

pé

Csak rugalmasan?!

Mi kell az autóvezetéshez? Autó. Jó néhányan ilyen egyszerűre veszik a figurát, s minden más egyéb „felszerelés“ nélkül ülnek kocsiba.

Például nincs jogosítványuk. Nem is volt, soha. Az esetek többségében azért, mert a nyolc osztályt nem járták ki. Az általános iskola abszolválása viszont Magyarországon feltétele a jogosítvány megszerzésének. (Amerikában nem, ott vezetni kell tudni. Ná-lunk bizony nagyobb a szigor!)

Akadály a jogosítvány hiánya a gépkocsivezetésben? Ugyan már! Vannak, akik szentül hiszik, hogy az autóból csak benzín köll, aztán irány a nagyvilág. Találkoztam már olyan „úrvezetővel“, aki félmillió forintnyi büntetést dolgozott le közmunkán, de esze ágában sincs megszerezni a jogsit. Minek is tenné, a rendőrök, ha véletlenül el-kapják, igen megértőek: beveszik a mesét, hogy a beteg gyereket kellett sürgősen a kór-házba vinni.

Hogy minek van autója annak, aki nem vezetheti?

Erre is lehet magyarázatot találni.

De még ennél érdekesebb a dolog.

A minap kezembe került egy rendőrségi határozat, amelyben a jogosítvány nélküli gépkocsivezetésért negyvenezer forintos büntetést szabtak ki az „elkövetőre“. (Most te-kintsünk el attól, hogy miként lesz egy munkanélküli, sokgyerekes férfinak ennyi pén-ze egyszeribe? Túlon túl messzire kalandoznánk.)

Szóval olvasom a verdiktet: fő büntetés a pénzbírság. Mellékesen pedig három hó-napra eltiltják a gépkocsivezetéstől. Ezt így odaírták, még alá is húzták.

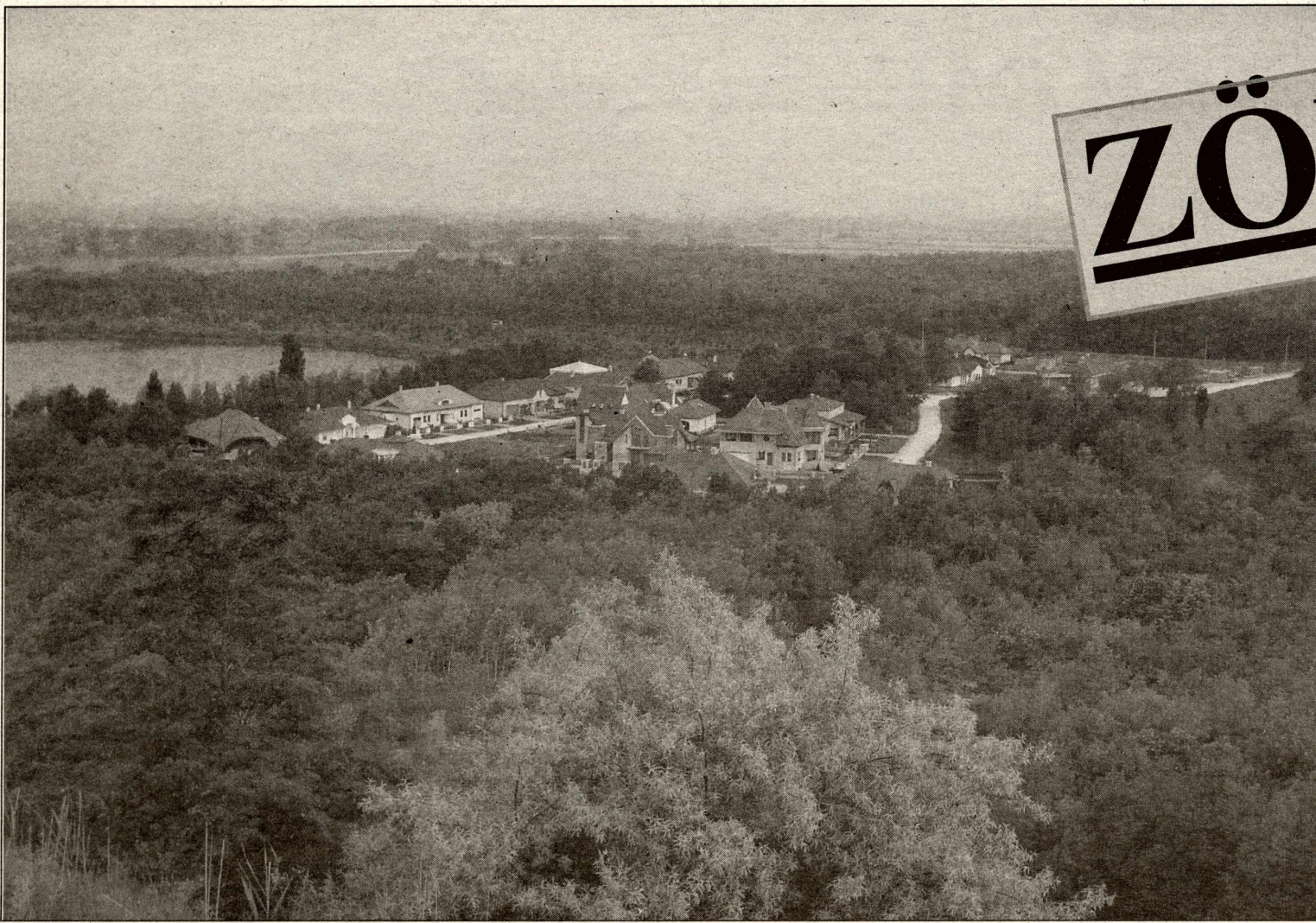
Hát minek csodálkozom én? Ha a papíron az áll, hogy csak három hónapig tart az eltiltás, mi a fenének kellene jogosítványt szerezní/venni?

Csak teljen le a bünti, utána havaj! Ha mégis megállít a rendőr, csak elő kell kapni a papírt.

Nincs az a közeg, aki ne tudná feketén-fehéren érelmezni ezt az újfajta „vezetői“ en-gedélyt. Hisz a kecskeméti Rendőrkapitányságon adták ki.

n. m.

ZÖLD ÉK

Vajúdoban a településrendezési terv

Ez év végéig el kellene fogadnia Kecskemét képviselőtestületének a településrendezési tervet. A terv elkészítésére közbeszerzési eljárás keretében 2001-ben kiírt pályázatot a Váti Kht nyerte. A munka, kissé elkésve, tavaly májusban kezdődött. A helyzetet nehezíti, hogy a városnak nincs főépítész, ezért a polgármester helyi és budapesti szakembereket kért fel, hogy munkacsoportot alkotva lássák el ezt a feladatot. A közgyűlés már több ízben tárgyalta az előzetes koncepciókat, javaslatokat, szabályozási terveket. A Váti Kht lakossági fórumokat szervezett, a mérnöki irodában ki van függesztve a térképvázlat, ugyanitt lehet írásban véleményezni az eddigi elképzeléseket. A településrendezési terv mintegy tizenöt évre szól, de a szakemberek szerint száz évre meghatározza a város szerkezetét, fejlődését és nem utolsósorban a "külséjét".

A TRT része a településszerkezeti terv. Ez kevésbé részletes, mint a szabályozási terv és az építési szabályzat, inkább a fejlesztési irányokat határozza meg. Tartalmaznia kell az egyes területek felhasználásának módját, a közterületek szabályozását, főút, vasút, közparkok mértékét, a védett és védelemre tervezett épületek, területek felsorolását, az infrastrukturális elemek térbeli kialakítását. Lényegében tehát azt, hogy milyenné is szeretnénk alakítani Kecskemétet.

A településszerkezeti terv előzetes anyagát februárban tárgyalta a városrendezési és városüzemeltetési bizottság. Az ülésre külső szakértőket is meghívtak. Az ott elhangzott véleményekből szemelgettünk.

Dr. Csatári Bálint, az MTA Regionális Településkutató és Fejlesztő Intézet igazgatója: A jövő városának fejlesztéséhez nem lesz elegendő a korábbi módon, kizárólagosan alkalmazott rendezési eljárás. A városfejlesztési koncepció és a településszerkezeti terv között szükség lenne egy olyan városfejlesztési tervre - ami nem azonos a rendezési tervvel - amely a modern európai város követelményeinek és a regionális szabályoknak megfelel: programoz, költségeket előre számol, a közjót szolgálja a nagy fejlesztések irányában. Tehát nemcsak a magánkezdeményezéseknek nyit utat, és szabályozza azokat, hanem a város önmagát is fejlődési pályára teszi.

Borbély Lajos, a Bács-Kiskun Megyei Építéskamara elnöke: Milyen legyen egy rendezési terv? Túlszabályozott vagy nyitott? Új helyzet alakult ki 1990 óta, erősen jelen van a működő tőke. Úgy tűnik, ma Kecskeméten két abszolút nyertese van a jelenleg érvényes rendezési tervnek. Az egyik a telektulajdonos, a másik a beruházó. Nagy nyomás nehezedik az építéshatóságra, amelynek sok mindent kell ötvöznie. Túlszabályozottság csak bizonyos terü-

leteken kell, ott, ahol a város értékei vannak. Egyszer körbe kellene határolni pontosan például a "homoki dombot", amire azt mondtuk húsz évvel ezelőtt, hogy Kecskemét legértékesebb része, amit mindenképpen őrizni kell. Ez a város száz éve olyan, hogy nagy külterületei vannak. Nem lehet csak a belterületeket kezelni, mivel ezek a területek kapcsolatban állnak egymással. Ugyancsak több figyelmet kellene fordítani a zártkertek kérdésére.

Szekeres István, a BÁCSVÍZ Rt igazgatója: Az anyag nagy hangsúlyt fektet és sokat foglalkozik a csapadékvíz elvezetéssel. Külső forrásokból kell pénzt szerezni, mert vannak súlyosan ellátatlan területek. Olyan programokat kellene kidolgozni, amelyek bármikor benyújthatók. Erre vannak példák: Kiskunfélegyháza, Tiszakécske több száz millió forintot nyert címzett támogatásból csapadékvíz elvezetési célokra. A szennyvízelvezetéssel szintén sok probléma van, a hálózat itt is elég régi. Ebben is külső forrásokat kell bevonni. A város perifériális részeinek vízellátása nagyon drága. Nagy sikernek könyveltük el, hogy Ménteleken ezt sikerült megoldani.

Mihályka Péter, a Közlekedésfelügyelet munkatársa: A kiskörútnak a belvárosi célforgalom lebonyolítása a feladata, törekedni kell az oda nem való forgalomnak a külső körutakra terelésére. Nem szabad a növekvő forgalmi igények - amelyeknek csak egy része veszi indokoltan igénybe a kiskörutat - kiszolgálása érdekében egy határon túl bővíteni a kapacitást. A kiskörúton belüli útszakaszok esetében hangsúlyozott forgalomcsökkentés volna indokolt. Fontosnak tartom, hogy a forgalomcsillapított városközpont határán megfelelő számú parkolóhely épüljön. A parkolási díj alkalmazása segíthetne a városközpont forgalmának csökkentésében, a környezetbarát közlekedést előtérbe helyező "emberbarát" belváros megteremtésében.

Dr. Iványosi Szabó András, a Kiskunsági Nemzeti Park igazgatóhelyettese: 1995-ben a homokhátsági vízhiányról országgyűlési határozat született, azóta három kormányhatározat, a legutolsó azóta is él, cselekvési programmal. Egyik kormányzat sem akarta igazából megvalósítani, ami a kormányzati szervek működését minősítheti, de nem azt jelenti, hogy a határozatot visszavonták volna. A térség központi városának ezt a szándékot meg kell jeleníteni a tervben, mert a tágabb térség fejlődése szempontjából megkerülhetetlen kérdéssről van szó. Kecskemét felszíni vizekben való szegényes mivoltát nem kell ecsetelni. Volna lehetőség arra, hogy a BÁCSVÍZ Rt a várossal összefogva, a szennyvizek pihentetésére a Csukás-ér területét használná. A környezeti állapot javításában van

annak jelentősége, hogy tisztított szennyvizek és csapadékvizek legalább felszíni vízként visszamaradjanak a területen.

Dr. Göbölös Antal, az Állami Erdészeti Szolgálat Kecskeméti Igazgatóságának vezetője: Nagy felelősséggel kell arról dönteni, hogy a város eddig elkészült zöldövezeti területeivel, felszíneivel mi történjen, és melyek azok a közeljövőben elkészülő fásítási tervek, amelyek ahhoz kellene, hogy az életminőség jó legyen a városban. 1994-ben az önkormányzattal közösen készítettük el a város zöldfelületi rendszer tervét, amely tartalmazza a meglévő állapotokat, a közeljövőben megvalósuló és a távlati terveket. Ennek az anyagnak a készítői szívem szerint írják, hogy Kecskeméten nem foglalkoznak megfelelően a közparkokkal. Példa erre a Műkert, a város egyetlen műemlék jellegű közparkja, amely jelenleg teljesen le van pusztítva. A zöldfelületi rendszer kezelését rendkívül felületesnek tartom. Legalább a meglévő zöldfelületeket becsüljük meg, és azokat tartsuk rendben.

Menyhei László, agrárvállalkozó: Kilencszer nagyobb az a rész, amit az agrárgazdaság kötne Kecskemét körül, mint maga a belterületi vonzás. Ezen a 27-28 ezer hektár területen 12-15 ezer ember él. Mintegy kilencezer gazdaság működik ebben a rendszerben. Ezek negyven százaléka városellátó gazdaság is. A külterületi lakosság létszáma a város összlétszámának 10-17 százaléka, tehát e terület lakhatási célt is szolgál a gazdasági cél mellett. Miután nagy kiterjedésű külterületi részekről van szó, és nehezen átlátható helyi viszonyokról, kicsi kohéziókról, ezért megéri a városrendezési terv készítése során bizonyos nagyobb városrészek tétel-áttekintésére is sort keríteni. Ilyen szempontból, úgy érzem, sokkal előrébb tart az erdőgazdasági rendszer és a természetvédelmi rendszer is. Maga az agrárgazdasági rendszer részint mozaikstruktúrájából adódóan lépéshátrányban van, ezt kell pótolnunk.

Bozóky László, építész-tervező: Úgy nem lehet belterületet fejleszteni, hogy megjelennek nyilvánok különféle utakhoz kapcsolódóan, majd az önkormányzat elhatározza, hogy legyen belterület, miután kiépült. Nem egy utólagos visszaigazolásban kell a belterületeket kijelölni, hanem tervszerű koncepció alapján. Az anyag a belvárossal kapcsolatban elég szűkszavúan fogalmazott. Hiányolom a belváros beépítési feltételeinek elvét. A parkolás, a közlekedés és a beépítés szorosan összefüggő kérdések. Az utcafásítások nagy súllyal esnek latba. A belvárosból eltűnnek a fák. Valamilyen szabályzatot kellene kidolgozni a tekintetben, hogyan oldjuk meg a belvárosi, belterületi ingatlanok előtti fapótlást.

M.Á.

A nyolcvanas, de talán már a hetvenes években is arról álmodoztak itt erdészeti és vízügyi szakemberek, hogy ezt a várost megvédik a saját környezeti adottságaitól. Mi kell ahhoz, hogy egy síkság közepén fekvő, poros és szeles helyen elviselhetőbb legyen a klíma? Víz és fák. Az erdő legalább olyan fontos, mint a víz. Bizonyított tény, hogy az erdősávokkal határolt terület szélvédett, a levegő tisztább és páradúsabb.

Benkó Zoltánt annak idején gigantomániával meg egyéb vádakkal is illették, mégis megcsinálta a Szabadidőparkot, ami nélkül ma már el se tudnánk képzelni Kecskemétet. Aztán az erdőfelügyelőség létrehozta az Arborétumot, ami nélkül ugyancsak szegényebb lenne a város. Mind a két létesítmény - én inkább élő szervezetnek nevezném őket - szűri a port és fékezi a szel-let, párástítja a levegőt. Szóval jobb nekünk, itt élőknek, hogy vannak.

A szakemberek arról is álmodoztak, hogy folytatják. Az Arborétumtól a Nyíri erdőig fákat telepítenek, megalkotják a zöld éket. Ez a nagy kiterjedésű erdősáv útját állná az uralkodó északnyugati szélnek, még inkább szűrné a port, lényegében csökkentené azt a terhelést, amit a kecskeméti a környezeti adottságok miatt kénytelenek viselni. Szóval, jobb lenne nekünk, ha lenne.

De ki tudja, lesz-e valaha is? Pénzkérdés, hát persze, meg elhatározásé. Először el kellene határozni, hogy legyen, aztán pénzt kellene szerezni rá.

Az 1994-ben készült városi zöldfelület-fejlesztési tervben a zöld ék még stratégiai célként és területként szerepelt. A mostanában készülő településrendezési terv is számol vele, de a helyzet már bonyolódik. Az Arborétum mögötti közvetlen területek - ez része lenne a zöld éknek - ugyanis magántulajdonban vannak. A tulajdonosok lakossági fórumon tiltakoztak az erdős-tanyás besorolás ellen, mert azt jelentené, hogy hetven százalékból erdősítení kellene a portájukat. Ők kertvárosias övezetet szeretnének. Kívánságuk máris teljesült, a képviselőtestület elfogadta az erre vonatkozó módosító javaslatot. A kertvárosias övezet így beékelődne majd a zöld ékbe.

Marczi Albert képviselő, a városrendezési és városüzemeltetési bizottság elnöke azt mondja, egy településrendezési terv készítésekor az egyéni érdekek és a város érdeke sokszor kerül ellentmondásba. A lakosok rágiák a helyi képviselő fölé, ő pedig, mit tehet, továbbítja a kívánságokat. Eből kellene összehozni egy előreutató, modern fejlesztési tervet, kialakítani egy lakható város vízióját. Nagy hátrány, hogy nincs gazdája az egésznek: hiányzik a városi főépítész. Kellene egy rátermett szakember, akinek átfogó elképzelése van, milyen legyen ez a város - amelyek, mondja az elnök, sok részén „elépült” már: világos rendelkezések hiányában összevissza építkeztek az ott élők - a XXI. században Kellene egy bátor ember (megint), aki a jövő érdekében felvállalná a konfliktusokat és a kompromisszumokat. Akit igazolhat majd a jövő és az utódaink. Bár talán hiú ábránd, hogy elég ehhez egyetlen ember.

A zöld ék, lehet, örökre álom marad. Az „elépüléseket” nézve, örülünk, hogy a Csalánosi erdő még megvan.

-m-

Szegény tudomány

Mostanában gyakran járok a József Attila utcában. Itt áll a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Részvénytársaság székháza, szép nagy, impozáns épület. Gondozott előkertje van, majdhogy nem park. Ápolják a fákat, nyírják, locsolják a fűvet, a legnagyobb hőségben is zöldell. Öröm látni!

A múltkor vettem észre, hogy a szép előpark úgy harmad része erősen különbözik a többitől. Itt nincs nyírás, locsolás, a kerítés melletti beteg fenyőt se gyógyítgatják. Az épületnek ez a része is kissé lerobbant. Kíváncsi lettem, ugyan miért, tán kiadták ezt a szakaszt bérbe? Megnéztem a bejáratú ajtó melletti táblát, s egyből világos lett: nem a hanyag bérlő, hanem a szegény rokon esete forog fenn.

A táblán ugyanis ez áll: Erdészeti Tudományos Intézet.

-magyar-

A SZÍNÉSZ ÖRÖME

- Hogyan kezdődött a pályája? - kérdezem Dörner György színművészt, akit évek óta közelről is ismer a kecskeméti közönség, a nagyszínházi, éppúgy, mint a Kamaraszínházi.

- 1972 óta filmezek. Gimnazistaként választottak ki a Petőfi '73 című film egyik szerepére. Itt ismert meg a szakma, s ezután talált meg sorra a többi filmszerep, a Hajdúk, a Szarvassá vált fiúk, A kedves szomszéd, a Harmadik nekifutás...

- Apropó, harmadik nekifutásra vetitek fel a színművészeti főiskolára. Ehhez képest ma Latinovits Zoltán szellemi örökösének mondják: „senki sem tudja olyan hiteles átéléssel tolmácsolni a pódiumon a magyar irodalom legnagyobb verseit”- írta önről már évekkel ezelőtt Pósa Zoltán. Ki a legkedvesebb magyar költője?

- Kétségtelen, hogy az első CD-men is bemutatott Wass Albert, Reményik Sándor és Szabó Dezső a legjobbak közül való, de tolmácsoltam már ugyanilyen formában Petőfi verseit, s Egy ezredévi szenvedés címmel magyarság-verseket. Döbrentei Komél verseit mondom a Rebellis türelem című CD-n, az utolsó CD-m pedig Babitsé.

- Valóban különösen szép orgánuma van.

- Ez az adottság különleges szerencse, de nem ez tesz elsősorban színésszé egy embert.

- Mitől jó színész a jó színész?

- Egy biztos, nem a kritikusok véleményéről. Valószínűleg Isten áldásától az. A jó színészt Isten megáldotta olyan talentummal, amit csak az Istenről tud kapni az ember, senki másról.

- A nagyon erős magyarság-tudat és keresztény istenhitt korábban is jellemezte a családját, sokat köszönhet e tekintetben a nagyjának.

- Természetes, hogy olyanná válik az ember, amilyen szellemi hatások érik a neveltetése folyamán. De az a tény, hogy 1953-ban, a legsötétebb rákosi-sztálinista időben keresztelek meg, önmagában is elégséges tény volt ahhoz, hogy lássam, milyen elveknek megfelelően kell alakítanom az életemet. Akármilyen a világ, egész életemben az a dolgom, hogy megfeleljek annak, amilyennek keresztelek.

- Nemegyszer tett tanúbizonyságot az ön által „legérdekesebb pártnak” tartott MIÉP mellett.

- Senkinek sem tűnt volna fel, ha bármelyik másik párt mellé álltam volna: ebből is látszik, hogy a MIÉP különleges párt. Vállalt nemzeti radikális mivolta miatt az MSZP és az SZDSZ részéről igen nagy ellenszenv övezi. Ez azért érthető számomra, mert a baloldal történelmileg is munkásérdekeket, paraszti, közalkalmazotti, értelmiségi érdekeket képviselt. Ezzel szemben ma azt látom, hogy a hatalmat gyakorló baloldali párt jelen pillanatban inkább a gazdagabb (bankár-) réteg érdekképviselését látja el. Meggyőződésem, hogy ezt az egyébként velük szimpatizáló tömeg is zokon veszi. A MIÉP voltaképpen a hagyományos baloldali értékű érdekvédelmet próbálja képviselni jobb oldalról, mert ennek meg még régebbi a hagyománya. Radikálisabban képviseli azokat az eszméket, melyek szerint mindenkinek joga, hogy saját életében legyen boldog, élje meg azokat a felemelkedéssel járó magasságokat, amikre Isten teremtette. Ha ez nem adatik meg, akkor nem ér semmit az egész élet.

- Mit jelent ez a hétköznapi élet szintjén?

Semmivel sem vagyok rosszabb, mint bármelyik amerikai színészcollégám, nekik mégis egészen más elismertségi élet az osztályrészük. Ugyanez vonatkozik a magyar rendőr és angol rendőr vagy bármelyik másik szakma magyar és nyugati országbeli képviselőjének párhuzamára. Ez igazságtalan.

Dörner Györgyöt a Kecskeméti Katona József színház társulata az „év színésze” választotta.

- Másfelől mindig is elvetette a globalizációt. Korábbi nyilatkozataiban tartott attól, hogy a kommunizmust egy újabb internacionalista kísérlet követi majd. Netán fél attól, hogy ez most az unióba való belépéssel realizálódik?

- Nem félek, csak félttem a magyarokat - elsősorban attól, hogy nem tudják felismerni a saját érdeküket. Ha egy farkasnak beadják, hogy füvet kell enni, mert a tehén a menő és ő is füvet eszik, abba a farkas beledöglik. Én nem tudom pontosan, hogy ezzel az unióval mit adtak be a magyaroknak, de azt tudom, hogy voltunk mi már a „vas és acél országa” építetük a kommunizmust, a szocializmust és ez mind az én életemben történt. Engedtessek meg nekem, hogy szkeptikus legyek. Az, hogy hihetetlen mértékben fordul el az emberek figyelme a közélettől, ez valahol itt keresendő, amit a legutóbbi népszavazáson való meghökkenőtően alacsony részvételi arány is tanúsít. Az emberek már nem hiszik el, hogy képesek irányítani a sorsukat.

- 1989-től szabadúszó, azóta - saját elmondása szerint - csak magára számíthat egy olyan világban, ahol egyetlen tollvonással hoznak létre és szüntetnek meg színházakat. Vajon miről szól ma leginkább a színházak élete?

- Arról, hogy fenn tudjanak maradni, működjének. Nem volna szabad, hogy minden pénzügyi kérdéssé váljon, de - ahogy az élet más területein is - a színház esetében is egyre inkább erről van szó. Nincs pénz, ahogy filmek is alig készülnek, új tévéjáték pedig egyáltalán nincsen. Haladik a filmes és tévés művészet, s vele együtt a színház. Az utóbbi világa ma sokkal inkább hangos a botrányoktól, mint az egetverő jó előadásoktól, amik léteznek ugyan, de nem ezek borzolják fel a kedélyeket.

- Egyszer azt nyilatkozta, hogy azért nem menne el például színházi, szakszervezeti funkcionáriusnak vagy más olyan helyre, ahol szava lehetne a pénzosztásban is, mert ilyen feladatkört általában csak az vállal, aki a saját szakmájában nem volt sikeres. Változott-e a véleménye időközben?

- Továbbra sem vállalnék semmi ilyen funkciót, mert nélkülem is kéne, hogy működjenek a dolgok. Sajnos, színész-érdekvédelmes példaként egyáltalán nincs, pénz nincs, hadd ne mondjam tovább.

- 1975 óta hivatásos zenész is.

- Pontosabban már 1974-ben volt egy zenekarom, a Nyitvatemő zenekar, amellyel a Fonográf előzenekaraként léptünk fel az Egyetemi Színpadon. Előzményként annyit, hogy egy alkalommal hiába várták a szervezők az M7-es együttes megérkezését, kényszerűségből mi ugrottunk be helyettük, s az első ízben rögtönzött koncert a következő hónapban már mint szervezett program került be az Egyetemi Színpad műsorába. Ehhez természetesen megszereztük a működési engedélyt, 1975-ben pedig lelettük a filharmoniai vizsgát is, ami később lehetővé tette, hogy ne ideiglenes, hanem állandó működési engedéllyel rendelkezünk. Énekeltem és pengetős hangszereken játszottam: rekitőn, quatro-n, csarangobo-n és gitáron. Ezek dél-amerikai indián hangszerek. Azóta is játszom, de már nem latin-amerikai indián zenét, hanem régi kemény rockot: Rolling Stonest, Credence-t, Steppen Wolt, Beatleket.

- 1985-ben a Városbújócska című filmben bemutatkozott zenész-oldaláról, ahol Másik János volt a partnere.

Úgy tudom, színpadi zenéket is ír.

- Már nem, mert nincs mihez. Ez valamikor a főiskolás éveimet jellemezte leginkább. Brecht első, Baal című darabjának megírása idején még nem ismerte Kurt Weillt, későbbi zeneszerzőjét, de a songok már benne vannak a darabban, s ezekhez írtam én zenét. Ezt követően harmadikos koromban a mi osztályunk adta a rendező vizsgához a színészeket. Capek A végzetes szerelem játéka című darabját játszottuk, ahhoz írtam abszurd „commedia dell'arte” stílusú jellemzenéket.

- Egy csomó szakmai díja van: a legjobb alakítás díja, a színikritikusok díja, nívódíj... Melyiknek örült a legjobban?

- A Mami blue nagyszerű film volt. Nagyon csodálkoztunk volna, ha mi, a filmben játszott színészek és az alkotók nem kaptunk volna érte elismerést. A vesprémi tévétalálkozó öt díját is elhoztuk, ami miatt különösen szívesen emlékszem erre.

- Pár évvel később, 1999-ben megkapta az érdemes művész elismerést is. Ennek viszont nem örült. Megítélése szerint már túl későn jött: nehezményezte, hogy bizonyos díjak odaítélése sok esetben politikafüggő. Ugyanebben az évben nyilatkozta azt is, hogy egyáltalán nincs megelégedve az akkori filmszemle zsűrijének szakmai színvonalával: „A kutyámat sem bíznám rájuk<None>. Változott azóta a zsűrizésről alkotott véleménye?

- Fogalmam sincs, mi a helyzet most, mert azóta nem játszottam egyetlen olyan filmben sem, ami a Filmszemlén bemutatott.

Ennek ellenére már százánál több filmben és több tucat tévéjátékban szerepelt. Filmes szerepeiben hol hős, hol gonosz - jegyezték meg a méltatói. Az életben is jellemzi ez a szélsőség? Nem akartok udvarolni, de nagyon jól áll Önnek az Offenbach darabban most alakított ördögi szerepkör.

Hogyne, nekem minden szerep jól áll, maradjunk ennyiben - nevet. - Féltetéve a tréfát, az ember a hétköznapijaiban nem ugyanaz, mint a színpadon. Úgy gondolom, függetlenül attól, amilyen Dömer a civil életben, a világirodalom szerepköreinek nagyon széles skáláján tudok mozogni.

- Valamikor ön is rendezett a Komédiium színpadán. Azt vallotta, jó rendező csak jó színészből lehet. Most is vannak még rendezői ambíciói?

Játszani szeretek, nem rendezni. Mindig működött bennem a reflex, hogy várjam, mikor jövök be én, és rendezőként - soha nem jöttem be... Nehezen viselem, ha éppen nem megyek színpadra.

- Ötszázadik előadása fele tart a Komédiium színpadán még mindig futó Stílusgyakorlat - a nagy hármas, Bán János, Gáspár Sándor és az ön alakításában. Egy ilyen előadás a színész számára olyan, mint a kenyér: nélkülözhetetlen - nyilatkozta korábban.

- Ma is azt kívánom minden színésztársamnak, hogy adassék meg neki legalább egy olyan előadás, mint nekünk a Stílusgyakorlat, akkor már nem képp teljes színészéletet élt.

- Azt írják önről, hogy klasszikus és avantgard darabokban egyaránt kiváló. Önhöz melyik áll közelebb?

- Ilyen kérdés nincs. Buta tévedés azt gondolni, hogy egy színész e szerint osztályoz. Ami jó avantgard, azt jó játsszani és jó nézni. A jó klasszikusra ugyanez vonatkozik, mint ahogy a műfajok sem rangsorolhatók.

- Forgács Iván írta önről a Filmkultúrában az Üvegigris című film-mel kapcsolatban, hogy „Dörner György és Kaszás Attila bandita duettjén képtelenség nem röhögni”. Mi a humorhoz való viszonya általában?

- Van humorom: ez a viszonyom. Nem szeretem a humortalan embereket, mert a humortalanság - a humor eszközeivel élve - öl, butít és nyomorba dönt...

- Az utazás a hobbi, írja önről az életrajzi lexikon, ami egyébként nagyon is jellemző a Nyilas jegyben születettekre.

- Tény, hogy még a sors is bőven mér rám ezt a kegyet, mióta Kecskemét és Leányfalu között ingázom idestova négy éve. Arról nem beszélve, hogy ilyen iszonyatosan és felháborítóan drága sztráda a világon nincs másik, mint az M5-ös. Ami miatt ezt mégis kártóan vállalom, az az, hogy jó a kecskeméti színház, jó ebben a színházban játszani. Mert a mamának így jó című darabra jöttem először ebbe a városba játszani, A beszélő köntös előadásain már otthonosan mozogtam itt, melyet még két darab követett. Remélem, lesz folytatás.

- Az említett Orfeusz az alvilágban című Offenbach darab általam épp most látott előadásán különösen nagy tapsot kapott, láthatóan szívébe zárta a kecskeméti közönség. Ön milyen befogadónak tartja Kecskemét színházlátogató közönségét?

- Én is a szívembe zártam a remek kecskeméti közönséget, s kívánok neki nagyon sok jó előadást, hogy ez az érzés még sokáig kölcsönös maradjon. Ha ugyanis jó egy előadás, élvezzi a közönség, ez maradóan visszahat ránk is. Ennél nagyobb öröme egy színésznek nincsen.

Kada Erika

MIT AKARSZ VELEM, ISTEN?

Beszélgetés Sirkó László színművésszel

Az első kecskeméti szerződés aláírásától számítva harminc éve van a pályán Sirkó László, a Kecskeméti Katona József Színház színművésze. A kerek évforduló stílusos megünneplése céljából került színre a Kamarszínházban a Pompa-Dúr című zenés, szöveges önálló est? - kérdezem a művészt.

Látja, nekem ez eszembe se jutott. Nekem az volt az eszemben, hogy a közönség engem Kecskeméten kedvel, ha szerénytelen nem vagyok, talán szeret, és ebben a korban - ötven után - illik már egy összegzést nyújtani. Ahogy Örkény is megírta egy könyvben, hogy új és újabb napok hordalékát sodorjuk magunk előtt, s jó esetben ezt sikerül is közreadni. Nos, én is ebbe a sorba álltam be átadva ezt a kicsit talán különlegesnek számító ajándékot a közönségnek. Ilyenformán az évfordulótól függetlenül is minden előadás jutalomjáték, ünnep a számomra.

A színészi pályát megelőzően volt műszerész, pincér és sok minden más. Hogyan került kapcsolatba a színezettel?

Nagyon szerencsésnek mondhatja magát az, aki 22 éves korára ennyi mindent kipróbálhatott, mint én, s végül is ott kötött ki, amit addig távolról szeretett. A családban nem volt művész, s a színháznak még csak közelébe sem voltam 19-20 éves koromig. Ekkor találkoztam Pesten olyan fiatalokkal, akik bevezettek ebbe a miliőbe. Barátaim voltak a KISZ Központi Művészegyütteséből, aminek akkor Gali László volt a vezetője: az a rendező, aki később Kecskeméten is rendezett - már ott helyet kínált számomra az irodalmi csoportban. Meghatározó ismeretségekre tettem itt szert. Az egyik lány mutatta be nekem Keresztessy Hédi, aki férjével együtt megantitott engem énekelni. Két zeneiskolába is beiratkoztam, ahol a tanárnő tanított. Heti négy énekórám volt évekig, s mondhatni, a mai napig ebből élek.

Hogyan került Kecskemétre?

Keresztessy Hédihez eljött Németh László, a kecskeméti színház akkori karmestere meghallgatást tartani, s azt mondta, hogy szeretettel vár Kecskemétre. Összel már itt is voltam, 1972-öt írtak akkor. Ez volt Radó Vili bácsi utolsó aktív éve, velem kötötte meg élete utolsó szerződését.

Közben végezte Pesten a Színi Akadémiát. Kazán István osztályába került, aki a diploma megszerzésekor azonnal szerződtette is az igazgatása alatt álló Gyermekszínházba. Kilenc éven át dolgozott gyermekszínházi színészként. Mennyiben volt ez más, mint most felnőtteknek játszani?

Abban az időben ez három korosztályos volt, esti felnőtt-előadásaink is voltak. Ha valahol, hát ott meg lehetett tanulni a szakmát - a próbákat nem számítva is - havi 42-47 előadással. Ez embert próbáló ám! Ahogy a gyerekek sem ülnek csak úgy maguktól szép csendben, hanem kíméletlenül közlik, ha valamit rosszul csinál az ember. Nagyon-nagyon sok tapasztalattal érkeztem végül is Kecskemétre, ahová Lendvai Ferenc szerződtetett 1986-ban, s nem lepődtem meg egyetlen szegmensén sem ennek a szakmának. Bármit kellett, csináltam. Először táncos-komikusként léptem színpadra, később prózai szerepeket is kértem, kaptam. Nem akartam úgy járni, mint néhány kolléga, aki a komikus szerepekből kiöregedve későn váltott áfelé, amivel túl lehet élni a szakma korküszöbjét.

Ne vegye udvariatságnak, de majdhogynem jobban áll önnek az olykor negatív szerep - például a Bánk bánban a Biberach vagy a Dzsungel könyvében a keselyű szerepe - mint a nagyherceg Sergius alakítása.

A színésznek az a szerep áll jól, amit jól osztottak ki rá, s ő jól tudja fogadni.

Ha választanom kellene, mindig is ezt az oldalt választanám, hiszen csodálatos dolog a fizikusokban Möbiust játszani, ahol egy felvonáson keresztül az derül ki rólam, hogy teljesen leépültem, s mivel ez természetesen nem igaz, a leleplezés pillanatában választott szerelmemet kell megölnöm, nehogy kiadja a titkom. Egy felvonáson belül hatalmas ívet lehet itt játszani! És a Biberach színei, hallgatásai, figyelései, ennél csodálatosabb feladat nincs. Ezek a negatív szerepek kifejezetten csemegének számítanak a színész repertoárjában. Itt nem elég néhány külsődleges jeggyel, gesztussal jelezni a karakter hovatarthatását, hanem épp ennek buktatóit elkerülve, a figura minden színét kigyújtva, összerakva kell mindezt közreadni. Sokkal hálásabb feladat, mint egysíkú, pozitív figurát játszani.

A színház több évadjában lett az "Év színésze" megtisztelő cím birtokosa. Tavaly novemberben megkapta a Katona József-díjat, amit magas színvonalú művészi munkája mellett azzal indokoltak, hogy fontos közéleti tevékenységet lát el Kecskeméten: városi szintű ünnepségeket, jótékonyági rendezvényeket szervez, fiatal tehetségeket bemutató műsora van a tévében, stb.. Mi ambicionálja mindebben?

Adni öröm. Ez idővel az ember lényegéhez tartozó magatartássá válik, ha nem tér ki tudatosan es elől. Én már gyerekeknek is ilyen voltam, mit ne mondjak, úttörőnek is, és most sem mondom nemet, ha van módom segíteni.

Alapítója a Kecskeméti Színi-tanodának is. Mi készítette erre?

Arató Sándor barátommal beszélgettünk egyszer arról, hogy hány kisebb-nagyobb gyerek van, akik szeretnének valami komolyat csinálni,

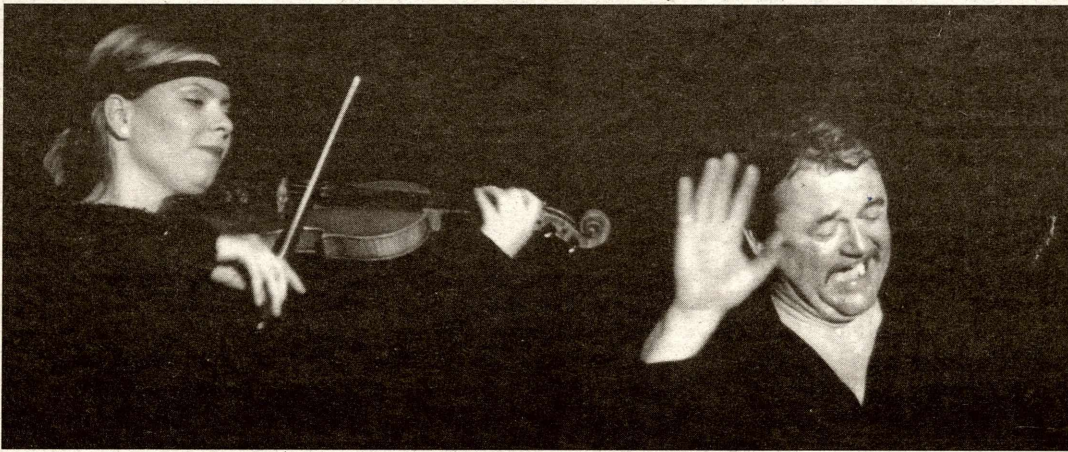
sokban, de közben hegedül, vízilabdázik. Sok mindent csinál, mint általában a mai gyerekek, csak talán jobban szereti a színházat.

Áttérve a Pompa-Dúr című önálló estjére, mi a cím magyarázata?

A pompa hozzátartozik a színházi világhoz, a Dúr pedig egy tiszta hangsor. A kettő együtt megfelel annak, ami ezt az önálló estet irodalmi igényességében jellemezheti.

Ádám Tamás rendezte a III. Radovánban, az Ármány és szerelemben, a Varázsos éjben. Gondolom nem véletlen, hogy az önálló estre is őt kérte fel rendezőnek.

Ádám Tamás nagyon régi ismerősöm, s jó barátom. Értjük egymást, érezzük egymást, de különben is, ha egy színész és egy színész-rendező találkozik, abból egyszerűen jónak kell kijönni. Én válogattam ki az est közel harminc oldalnyi anyagát, odaadtam Nagy Sanyinak - a rendező civil és színészneve Nagy Sándor Tamás, csak rendezőként használja

ben. Ezek azok az árnyalatok, amiket felfedezhet előadás közben a vajtűlű néző.

„Van olyan csend, ahová nem hallatszának el szavak...” - hallottuk az előadásban az ismeretlen szerző sorait. Úgy a nyitódalként előadott Germont áriájában, mint a Fekete István-prózában, és az előadás több pontján is megidézi édesapját.

Az édesapámmal 14 éves koromtól kezdve nem éltünk együtt. Mindig is lelkiismeret furdalásom volt - halála után még inkább -, hogy nem adhattam neki annyit, amennyit kellett volna. Ő ezt soha nem rőta fel. Nagyon elnéző volt amiatt, mert a családnak szétesett. A megidézése számomra a műsorban azért is nagyon fontos, mert vélek felfedezni magamban rá jellemző tulajdonságokat. Apa nagyon jó humorú ember volt, s az emberekkel való közvetlensége is olyan vonás, amit tőle örökölttem. Ez a két dolog fontos a számomra, őrzöm őket, ezért van az édesapám benne ebben a műsorban.

Több rendezői lelemény teszi színészel előadást. Egy kivétítő segítségével önmaga partnere lesz Don Pasquale és Malatesta kettősében. Nagy László Táncbéli tánc-szók című versét sem így mondta régebben.

Mivel ez annakidején a Bartók-tánc-együttes használatára íródott, most mi is „kihímeztük”: magányos szavakat helyett hegedűkísérettel, zenei egységek egymás mellé vágásával adom elő. Ráadásul volt, amikor tudtam, hogy ülnek olyanok a nézőtérben, akik érteni fogják, mit jelent az, hogy „Nem vagyok jó, nem vagyok jó senkinek/ Rámugatnak égiek és földiek”. Beleszólnak az élettembe olyanok, akikre ez egyáltalán nem tartozik. Tudom, hogy nincs az is-

„- és költő sem/ vagyok, csak ember, aki minden idegével lágy takaró s melengető vacok után sír és csak áll a nagy sötétben/ s mezetenül Isten előtt vacog.”
(Részlet az esten elhangzott Dsida Jenő-versből)

teni áldás rajta, hogy az én életemet bárki is meghatározóan befolyásolja, mégis belekvarttyognak.

Egy nyilatkozatában is említette, hogy minden egyes sorhoz köze van, ami elhangzik az esten. Kell ez a személyes kapcsolat, köldökzsinór mű és előadó között a mindent megjeleníteni tudó színészmesterségnél?

Nem mondhat el bárki bármit. Én nagyon sok versmondó versenyen voltam zsűrielnök, s csak ültem és hallgattam azokat a szegény gyerekeket, akiket nem jól készítettek fel, nem neki való anyaggal engedtek el. Égnek állt a hajam, amikor hallottam a tíz-tizenegyes éves gyerektől: „Harminchat fokos lázban égek midig, s te nem ápolasz anyám”. Hogy jön ahhoz a felkészítő, hogy ekkora gyerekekkel, ilyen gyerekekkel, -tudattal ezt mondatni merje?! És ezzel járhatok én is így, hogy valami nem áll jól. (Ezért is kell külső szem.) Nem foghatok bele olyanba, amire nincs közöm.

Nem várok az élettől csodát: hangzott el Seres Rezső Csak átutazó vagyok című dalában. Ebben mi az, ami személyes indíték?

Szép emlék a tíz évvel ezelőtti előadás. Én is egyszerűen élek. Szimpatikus a vers felvetése: valóban hatalmas nagyot lehet esni onnan, ha valaki csak a külsőségeknek él. Ha látok politikusokat körülvevő szekrénynyi csatlóssal, belegondolok, hogy más helyzetben vajon szőba állna-e vele bárki is? Nyilván, nem. Pénz, gazdagság, hatalom... Én ezekben a képmutató dolgokban nem hiszek. Csak a szerénységnek van nálam hite, amivel az ember csendben készül nap mint nap az új feladatra.

A Művészhimnusz is szerepelt az esten.

Azért tettem bele, mert komolyan gondolom, hogy: „...ha gyötör a szegénység, ha elhagy a reménység, ne add el a lelkedet!” A műsor legvégén, amikor meggyötörve, tönkretéve, megalázva a szereplő visszakérül az életbe, megtörtetve is ugyanaz marad, aki volt. A Babits-prózában is elhangzó szavakkal élve: „Hiszek abban, hogy élni érdemes. Talán nincsen célja és értelme, mert „cél és értelem” emberi fogalmak: a világnak nincsen rájuk szüksége. A világ több, mint minden emberi”. A költőhöz hasonlóan én is hiszek a szeretetben és abban, hogy a megtörtetés és hozzátartozik a világi élethez. Hiszek abban, hogy a művészetek javítják az életminőséget, s nem utolsósorban hiszek a jövőben, pedig remegő szájszájál állok a bejáratnál, mert nem tudom, mi lesz. Fogalmam sincs, hogy adunk-e annyit a gyerekeinknek öntudatban, emberségben, hogy jól éljenek majdán a lehetőségekkel, amit a jövő kínál? „Hiszek a nehézen, hogy nem lehetetlen! Ha nem hinnék benne, magam tenném lehetetlenné.”

Kada Erika

AZ ÉV TANÁRAI

A Szentgyörgyi Albert Egészségügyi Szakiskola diákjai ez idén is megválasztották az „év tanárát”. A szavazatok alapján Zsámboki Anna és Komáromi Attila nyerte el a címet, amely diákok tiszteletét és szeretetét is jelenti. A „házi” készült oklevelek átadására az egész napon át tartó iskolai rendezvénysorozaton kerültek sorra.

Kecskeméten így győz a „népképviselőt”

Tévedtek a kecskeméti szülők, amikor azt gondolták, hogy véleményük fontos a saját képviselőiknek. Elég sokan voltak a (meg)tévedtek: két és fél százan fejezték ki ugyanis aláírásukkal azt a kérésüket, hogy a testület a következő öt évre is az eddigi igazgatót nevezze ki a Magyar Ilona Általános Iskola élére. A képviselők többsége a másik jelölt mellett döntött, bár a tanárok nyolcvan százaléka is a régi mellett tette le a voksát.

A szülők közössége levelet is írt a képviselőknek. Ebben röviden és világosan megindokolták a kérést: gyermekeik szeretnek ebbe az iskolába járni. Márpedig, ha a gyerekek szeretnek egy iskolát, abban döntő szerepe van a tantestületnek és az igazgatóknak. Kedves, családi hangulatú a Magyar Ilona, ugyanolyan kopottas persze, mint Kecskemét legtöbb általános iskolája, de erről igazán nem az ott dolgozók tehetnek. Jó híre van, nem véletlen, hogy nagy létszámú osztályokban tanulnak a gyerekek.

Hogy milyen szakmai érvek szóltak a másik jelölt mellett, azt igazából nem lehet tudni, mert ezt a kinevezést zárt ülésen tárgyalták a képviselők. Igaz, a nyílt ülés sem garancia rá, hogy a szakmai indokokat megtehesse ismerni. A közgyűlés tizenöt oktatási intézmény vezetői kinevezését tárgyalta, de egyik vitás esetben sem hangzott el érvelés. Az oktatási bizottság elnöke kicsit bele is bonyolódott a dologba, egyszer azt mondta, a sok pro és kontra érvből nem akarna kiemelni egyet sem, néhány perccel később meg azt, hogy a bizottságban se volt indoklás, csak szavazás. Egyeztetés persze mindig zajlik, tudjuk jól, csak az nem bizottsági terepen, hanem a frakciókban történik. Így aztán senki se akadt fenn azon, hogy az elnök azt találta mondani: előre tudták a közgyűlés döntését. Nem kunszt, ha a valaki a többségi oldalon van.

A dolgozók, ebben az esetben a tantestület nem bírnak vétőjoggal, csak véleményezhetnek. Amit a tulajdonos figyelembe vesz, ha akar. Ha meg nem, hát nem. A szülők véleménye pedig, úgy tűnik, végképp senki sem kíváncsi. Csak hát, mondhatnánk itt a demokrácia tizenharmadik évében, akkor minek kérdezik? Hogy legyen mire fittyet hányni?

A képviselők többsége valószínűleg nem forgolódik álmatlanul ágyában a döntés miatt. Volt már ilyen, lesz is, hogy egy közösség nem tudott elég jó lenni ahhoz, hogy megőrizhesse magát. Vagy inkább ellenkezőleg: túl jó volt hozzá, hogy egyes, magukat politikusként nevező emberek képesek legyenek ezt elviselni és tiszteletben tartani. Akárhányszázan kérik is.

-magyar-

Köszönet illeti a nevelőszülőket

Fiatalabbak, iskolázottabbak és képzetebbek lettek a nevelőszülők Bács-Kiskun megyében az utóbbi három év alatt. Ezek talán a legfontosabb megállapításai annak a felmérésnek és tanulmánynak, amelyet Kovács Andrásné, a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat szakértői csoportjának vezetője készített a megyei nevelőszülői hálózatról 2001-ben és az idén. Ami a gyermekeket illeti, ők is „fiatalodtak”: a befogadó családokban nevelkedők között jelentősen emelkedett a hat év alatti korosztályok aránya.

Bács-Kiskun megyében három év alatt a gyermekvédelmi gondoskodás alatt élő gyermekek illetve fiatalok száma 811-ről 855-re nőtt. 2001-ben 191 családnál 398, ebben az évben 215 családnál 488 nevelt gyermek élt. A nevelőszülők között lényegesen emelkedett a 30 év alatti, illetve a 30-40-ik életév közöttiek száma, bár még mindig a 40-50 év közöttiek vannak a legtöbben. A vizsgált időszakban újonnan belépők között a szakképzettséggel rendelkezők aránya örömdetesesen megugrott. Elmondható, hogy az erre az áldozatos munkára vállalkozók jól felkészültek a feladatra: ma már senki sem kaphat működési engedélyt anélkül, hogy ne végezze el a szakszolgálat által szervezett tanfolyamot.

Nagyon fontos, hogy a nevelőcsaládban a gyermek megtapasztalja az anyai-apai gondoskodást, a közös felelősségvállalást és együttes gondozást. A felmérés szerint a nevelőszülő 90 százaléka társas kapcsolatban él, s nagy többségüknek van egy vagy több saját gyermeke. Nem igaz tehát az a vélekedés, hogy azok fogadnak magukhoz nevelt gyereket, akik egyedül élnek. A nevelőszülők fele úgy nyilatkozott, hogy szívesen vállalna még gondozottakat.

Miért lesz valaki nevelőszülő? Mint a válásokból kiderül, elsődleges ok a gyermek utáni

vágy illetve a hagyomány: a nevelőszülő környezetében követendő példa a többgyermekes családdal. Sokan vállalkoznak erre a feladatra azért is, mert saját gyermekeik felnőttek, s hiányzik a házból az apróságok zsvaja.

A felmérés kitért arra is, mi okozza a legtöbb problémát az új családba való beilleszkedésben. A nevelőszülők oldaláról nézve leginkább gondot okoz a gyermek elmaradása különböző területeken, az eltérő szokásrend, az érzelmi bizonytalanság, és a neurotikus tünetek megjelenése. A gyermekek számára megnehezíti a beilleszkedést az idegen környezethez való alkalmazkodás és az érzelmi bizonytalanság. A vér szerinti anya utáni vágyakozást nagyon kevés válaszadó jelölte meg, ami azért legalábbis elgondolkodtató.

A nevelőszülői rendszer értelme és lényege a remény, hogy a vér szerinti család megmenekül, és a gyermek visszatérhet a szüleihez. A megkérdőjelezett nevelőszülők szinte egyöntetűen fontosnak tartják a kapcsolattartást a vér szerinti szülőkkel, s úgy látják, hogy a találkozások jó hatással vannak a gyerekekre. Ennek ellenére döntő többségük úgy látja, kevés az esély a visszatérésre. Megítélésük szerint ennek elsősorban környezeti okai vannak. Vagy ahogy dr. Kovács Gyula, a szakszolgálat májusban nyugalomba vonult igazgatója mondja: ez legfőképpen társadalompolitikai probléma. Aminek megoldása már nem a nevelőszülők és a gyermekvédelem feladata.

A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat-hoz beutalt gyermekek mintegy fele nevelőszülőkhöz kerül. Ez az arány folyamatosan emelkedik. Kovács Andrásné szerint csak köszönet illeti azokat, akik a hányatott sorsú aprókat és nagyokat családjukba fogadják. A gyermek számára nagyon fontos, hogy érezze: elfogadják és nem hagyják magára. Ez az, amit a nevelőcsalád - átmenetileg vagy tartósan - megadhat.

MÁ

Bemutatkozik az UNIÓ Társadalmi Nőegyesület

Az UNIÓ Társadalmi Nőegyesület 2001-ben alakult azzal a céllal, hogy azon nőket, és családokat egységbe fogja össze, akik elhivatottságot éreznek a másokon való segítségre - mondja Polyákné Tímár Katalin, az országos szervezet elnöke. Majd így folytatja a bemutatkozást: - Szervezetünk egyik fontos célja, hogy megmutassa, hol a helye, mi a szerepe a nőknek a családban és társadalomban. Mivel családokról beszélünk, természetes, hogy fiatalok is vannak közöttünk. Nekik olyan programokat próbálunk szervezni, ahol megtaníthatjuk őket az egészséges életre. Neveljük, formáljuk őket, hiszen nem minden fiatal előtt áll családi példa, nem mindegyiküknek természetes, hogy van édesanyja és édesapja... Sajnos nagyon sok tagunk csonka családban él, nehéz számukra a megélhetés, ezért próbálunk segíteni olykor a gyermekfelügyelet megoldásában. Nyári táborokat szervezünk, hiszen hosszú a két hónap nyári szünet, nagy problémát jelent igen sok családnak értelemesen „kitölteni”. Ezen is próbálunk segíteni, persze lehetősé-

geink korlátozottak. Fontos számunkra az idősök problémája is. Sok család csak úgy tud idős hozzátartozójáról gondoskodni (idő hiányában), hogy éppen a legszükségesebb ellátást tudja nyújtani. Nem jut idő a beszélgetésre, pedig néhány jó szó segíti az idős embert a magány elviselésében.

Ennek megoldására (létszám hiányában még korlátozott szám) létrehozta egyesületünk az Otthon-gondozás szolgálatot. Így tagjaink meglátogatják az idős embereket, szükség szerint segítenek a ház körüli munkában, bevásárolnak, takarítanak. Természetesen olyan munkát vállalnak, amihez nem kell szakképzettség.

Fontos feladatunknak tartjuk tagjaink képzését, de gondolunk a kikapcsolódásra is, bálakat, rendezvényeket szervezünk.

Fontosnak gondoljuk a tagság egészségi állapotát, ezért megalakítottuk nőegyesületünk természetjáró szakosztályát. Túrákat, kirándulásokat, rendezvényeket szervezünk annak érdekében, hogy tagjaink minél többet mozogjanak, a friss levegőn tartózkodjanak.

Feladatunknak tartjuk hazánk és szűkebb lakókörzetünk jobb megismerését ezért több egynapos programot szervezünk.

Hatalmas vetélkedő szervezését kezdjük meg, össze meggyűjtjük a „Ki tud többet Kecskemétről?” vetélkedőt, amire 3-5 fős csoportok jelentkezését várjuk.

A kezdetektől fogva részt veszünk a Civil Ház által szervezett „szociális kerekasztal” című rendezvényeken. Több szociális ügyet képviselő civil szervezet között ügyeletet is tartunk, minden héten kedden 16-17 óráig. Akinek szociális problémája, kérdése van, felkeresheti az ügyeletet tartó személyt, aki segít ügyei intézésében. Több tagunk vesz részt a Civil Ház által szervezett számítógépes tanfolyamon. Most van alakulóban a szegedi alapszervezetünk.

Aki még többet szeretne tudni rólunk, az esti órákban érdeklődhethet a 76/505-757 sz. telefonon, vagy a 20-434-0245-ös mobil számon. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. Levélcímkünk: Kecskemét, Szent László krt. 20.

Benne a kecskeméti is

Az ország 18 megyei jogú városában létrehozott Civil Házakat működtető nonprofit szervezet közel egy éves előkészítő munka után januárban pályázatot nyújtott be a Stewart Mott Alapítványhoz. Az országos hatókörű projekt célja, hogy a nonprofit közösségeknek szolgáltatásokat nyújtó szervezetek munkája még színvonalasabb legyen, épüljön és megerősödjön a szakmai hálózatuk.

Az alapítvány a pályázatban foglaltak megvalósításához 2005. áprilisáig támogatást nyújt. Az elkövetkező időszakban képzések, szakmai fórumok, regionális konferenciák sora valósul majd meg és olyan speciális feladatok kidolgozására is sor kerül, amelyek kistérségekben működő civil szervezeteknek jelenthetnek segítséget. A hálózat nevében a pályázatot a debreceni Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány (4028 Debrecen, Simonyi út 14. sz.) nyújtotta be, koordinálják a munkát, és ellátják a programközpont feladatait.

Az együttműködő partnerek sorában ott van a kecskeméti Nonprofit Szolgáltató Központ is.

A program kidolgozásában részt vállaló szervezetek nemrégiben elfogadták a tartalmi és pénzügyi tervet, és kialakították az alközpontok rendszerét.

Pont a pornóügy végén

Leváltotta a megyei közgyűlés a pedagógiai intézet igazgatóját. Kohajda László csak néhány évig vezette az intézményt, de a nevével fémjelzett korszak valószínűleg sokáig emlékezetes marad. Nem annyira a szakmai sikerek - bizonyára ilyenek is vannak -, mint inkább a nevezetes pornófotó-ügy okán, ami miatt hetekig szerepelt az intézet a híradásokban a bulvársajtótól a Nap-keltéig.

A szakmai tevékenységet bemutató CD-re - amelyet márciusban a megye több száz iskolájának és óvodájának elküldtek - valamiképpen néhány pornókép is rákerült. Ezt sajnos nem a pedagógiai intézetben, hanem az egyik iskolában vették észre, bár először nem akartak hinni a szemüknek. De ott volt, ami ott volt, így az összes CD-t vissza kellett rendelni.

A fenntartó, vagyis a megyei önkormányzat másnap a sajtóból értesült az eseményekről. Azonnal vizsgálatot indítottak, és azt állapították meg, hogy nem külső behatolás, nem is vírus okozta a szakmai anyag sajátos kibővítését, hanem „belső mulasztások sorozata” történt. A közgyűlés ezért fegyelmi vizsgálatot rendelt el.

A fegyelmi tanács három pontban marasztalta el Kohajda Lászlót, a felrótt vétségeket bizonyítottan látva. Eszerint az igazgató elmulasztotta ellenőrzési valamint jelentési kötelezettségét, és megsértette a bizonylati fegyelmet. Mint intézményvezető, nem ellenőrizte a CD-ék tartalmát, a bekövetkezett rendkívüli eseményről pedig nem értesítette azonnal a hivatalt (egy 1995 óta érvényben lévő elnöki utasítás szerint az intézményvezetők kötelesek ilyesmit azonnal jelenteni a fenntartónak). Végezettül, mint vezető, a lemezek elkészítése körüli gazdasági szabálytalanságokért is felelősnek tehető. A fegyelmi tanács ezért súlyos büntetést javasolt: vagy elbocsátást vagy vezetői megbízásának visszavonását. A közgyűlés az utóbbi mellett döntött.

Kohajda László már a második ciklusban önkormányzati képviselő Kecskeméten a Fidesz színeiben. Igazgatói kinevezését a pedagógiai intézetbe még az előző, Endre Sándor vezette, jobboldali többségű megyegyűlés hagyta jóvá. A mostani közgyűlés Fidesz-frakciója nehezményezte is az egész fegyelmi eljárást, mondván: az előterjesztésbe nem építették be az igazgató véleményét, semmilyen mentőkörülmenyt nem mérlegeltek. Ez az ügy le van játszva, kitervelték már tavaly ősszel a másik oldalon - jelentette ki Molnár Judit a frakció nevében, hozzátéve: biztos

benne, hogy a munkaügyi bíróság érvényteleníteni fogja a közgyűlés döntését. Balogh László, a közgyűlés elnöke merész feltételezésnek nevezte az „őszi kiterveltséget”, miután az egész ügy márciusban pattant ki.

Az ominózus CD-ék egyébként még januárban elkészültek. Az egyik kiskőrösi iskola vezetője akkor kapott is belőle. Amikor kitört a botrány, gyorsan előszedte a fiókból, hogy megnézzze, ugyan vajon tényleg vannak-e rajta pornóképek? Voltak.

Kohajda László bejelentésére a rendőrség is vizsgálódik az ügyben, egyelőre nem tudni, milyen eredménnyel. A tettes kilétén kívül van az ügynek még egy érdekes mellékszála, bár ezzel hivatalosan senki sem foglalkozott, feltehetőleg nem is fog. Még pedigrén az: ha erre a CD-re januártól márciusig senki se volt kíváncsi, hát ritka fontos, hézagpótló kiadvány lehet.

● ● ●

Kohajda László a közgyűlési döntés után ismét vendég volt az MTV Napkelte című reggeli műsorában. Itt azt nyilatkozta, rengeteg félretájékoztató vagy hamis hír látott napvilágot a sajtóban erről az ügyről. Most például, mondta, azt híresztelik Kecskeméten, hogy rövid időn belül egy helyi általános iskola igazgató-helyettesi állását fogja elvállalni. Ebből egy szó sem igaz - hangsúlyozta a pedagógiai intézet igazgatója.

Hát bizony így van, híresztelik. Érthetetlen, miért. Hiszen csak annyi történt, hogy ennek a bizonyos iskolának az igazgatói székét szeptember 1-től Oppelt Józsefné, a megyei pedagógiai intézet (és Kohajda László) munkatársa foglalhatja el. Így döntött a legutóbbi közgyűlésen, május 27-én (a következő napon volt a fegyelmit tárgyaló megyegyűlés) a várost vezető koalíció. A döntéssel látványosan semmibe vették az iskolai nevelőtestület és a szülők véleményét, egyértelmű kiállását dr. Nádas Andrásné, az eddigi igazgató mellett. Ők Oppeltné akarták, és kész. Körülbelül ennyi volt döntésük szakmai indoklása.

Ezek után nem csoda, hogy az elkeseredett szülők úgy gondolják: helyet kellett csinálni Oppelt Józsefnének, hogy aztán jusson egy kuckó - bocsánat, íróasztal székkel - a fegyelmi elbocsátással fenyegetett Kohajda Lászlónak is. Aki szerint ez teljesen alaptalan, rosszindulatú feltevés.

Majd kiderül.

-magyar-

Gógyszer a boldogtalanságra

Fáj. Irány az orvos! Felír valamit, beveszed, vagy használ, vagy sem. Ennyi a részed a dologban... Az egyáltalán nem érdekel, hogy ki találta fel, keverte össze, próbálta ki azt a gyógyszert. Jogos, nem a te dolgod.

Nos, jó hírem van!

A „minek lehet itt örülni, annyit küzdöttem érte, hogy már örülni sem tudok, depi vagyok” jellegű tünetekre panasz-kodók, figyeljetek!

Megvan a gyógyszer!

Útók a buszpályaudvar padján. Ül egy kis barna, általános kutya is a sarokban. A „kijáratától balra”. Rozzant kis testét félárbocra eresztve, amde mindenkiire nyitottan nézegeti az itt megszórt hétköznapi történeteket. Úgy nézem, törzsvendég, régi bútoradarab. Szerintem tisztában van az egész menetrenddel. Egykedvűen figyel, hogy nem történik semmi. Azaz mégis!

Az egyik beérkező buszról három tagú társaság kászálódik lefelé.

Ezzel szinte egyidőben, a másik oldalról ketten érkeznek sietősen lépkedve az érkezők elé. Meglátván egymást, hatalmas örömködés kezdődik. A találkozás

boldog rezgései áradnak szét a környéken.

A rezgések eljutnak a sarokba is, mert kis barátunk felélenkűl. Felugrik a helyéről. Odaszalad a társasághoz. A világ legtermészetesebb módján beáll hatodiknak. És örül ő is. Hát megjöttek!

Lábai szinte remegnek, a farka csóválja az egész kutyát. Olyan boldog, hogy feledi az éhezést, a rideg sarkot, a sor-sot.

Jó darabig együtt örülnek, majd a társaság kezd lecsendesedni. A találkozás önfeledt mámore alábbhagy. Gyakorlatiasabb témákra váltanak.

A kis kutya hátrább lép. Vár még egy kicsit, majd elindul „haza”, a vacka felé. Lefekszik, felveszi a figyelő 1-es pozíciót, s rozzant kis testét újra félárbocra ereszt. Amde mindenre nyitottan nézelődik tovább, gondolván: eddigi türelme meghozta gyümölcsét, hiszen milyen jól örült az imént.

Íme, itt a jó hírem! Megvan a gyógyszer!

És ne érdekeljen senkit, hogy azt egy kis általános, barna kutya fedezte fel.

Szabó Gyula

Iskolák és egyenlőség

Írta Ujlaky István

Az egyenlőség eszménye végigkíséri civilizációnk történetét. Van jó és van rossz egyenlőség. A politikai és a törvény előtti egyenlőség, az emberi méltóság és az esélyek egyenlőségére való törekvés kétségtelenül vívmány. A teljes vagyonai és jövedelmei egyenlőség viszont utópia, a megvalósítására tett kísérletek (a minden kompromisszumot nélkülöző próbálkozás a kambodzai Pol Poté) szörnyű zsarnoksághoz vezetnek; habár ugyanakkor egy viszonylagos egyenlőség számos európai állam többé-kevésbé megvalósult törekvése.

A magyar iskola sem nélkülözi a jó és rossz értelemben vett egyenlőséget. Ebben az írásban az utóbbiról lesz szó.

Iskoláink nevelőtestületeiben rossz egyenlőtlenségek rossz egyenlőségekkel párosulnak. A rossz egyenlőtlenség a „minden pedagógus jogai és kötelességei egyenlők” elvével szemben érvényesülő gyakorlat. Generáció, szak, politikai hovatartozás, az iskolavezetés iránti lojalitás mértéke, mindenekelőtt azonban a szókásjog és az igazgatótól elszenvedett kedvencség/melközöttség alapján a valóságban a tanárok nem élvezhetik a mérce, a megítélés egyenlőségét. Ki ne tudná, ha ezen a pályán dolgozik: középszerű vagy épp csapnivaló tanár részesülhet rendre elismerésben, miközben évtizednyi munkája maradhat láthatatlan kiváló pedagógusnak is, feltéve, hogy egyikük jól, a másik rosszul áll igazgatója szimpátia/antipátia ranglistáján.

A rossz egyenlőtlenségnél is izgalmasabb számomra a rossz egyenlőség kérdése. A pedagógusokat - anélkül, hogy többségük ezt akár csak egyszer életében végig gondolná - az egyenlőség érzete hatja át. „Minden pedagógus egyenlő (értsd: egyenértékű)!” Az egyenlőség-érzet forrásai a következők. Számos munkahelyen a munkaerőnek hierarchiája van: a fegyveres erőknél és testületknél, egyházaknál, egyetemeken és főiskolákban, a legtöbb hivatalban, sok nagyvállalat és multi cég fehérgalléros dolgozói között. Ezzel szemben az iskolák mindenféle ranglétrát nélkülöznek. Az iskolavezetés „alatt” 20-30-50-100 azonos beosztású, jogilag azonos státusú ember áll. Az egyenlőség érzetét erősíti az a tény is, hogy egy testületnek, vagy legalábbis egy tagozatnak többnyire valamennyi tagja azonos iskolai végzettséggel rendelkezik.

A tanár úgy éli le életét, hogy „neki van igaza.” Hiszen a tanteremben a tanár az egyetlen felnőtt. Tudása, műveltsége, élettapasztalata fölötté áll a gyerekekénél. Ehhez társul a tanár - szociológiai értelemben vett - hatalma a tanulók fölött. Mennél kevésbé rendelkezik valódi tudás- és műveltségbeli fölényvel, annál inkább támaszkodik a hatalmán alapuló tekintélyre. Az övé az utolsó szó, ő dicsér és bírá, jutalmaz és büntet, gyakran akkor is keresztülviszi álláspontját, ha azzal senki sem ért egyet. Akinek (saját élménye szerint) „mindig igaza van”, annak nagyon nehéz belátnia, hogy sok mindent nem jól csinál, másoktól tanulnia lehetne és kellene.

Az egyenlőség-érzetet erősíti az is, hogy a pedagógus munkája nem mérhető. Lehet persze számszerűsíteni a felvételi- és érettségi-, a nyelvvizsga- és versenyeredményeket. Pillanatig sem állítom, hogy ez semmit sem mond, semmit sem ér. Ám a fenti, mérhető eredményekben túlságosan is sok tényező tükröződik a tanár munkáján kívül: az ún. „gyerekananyag” tudása, szorgalma, családi háttere, az iskola felvételiztetési (válogatási) lehetősége, a többi iskolai és a magántanár munkája. Ugyanakkor nem mérhető a tanár embersége, nevelőmunkája, személyes példája, hitelessége, műveltséget adó, kisugárzó hatása.

Miért kártékony ez a hamis egyenlőség-érzet?

Először, azért, mert a tipikus tanár bírálhatatlannak érzi magát. „A diák vagy megszokik, vagy megszokik” - gondolják oly sokan ma is. A legtöbb magyarországi tanárnak lényegében fogalma sincs arról, hogy ő valahoggyan szolgáltatást végez, s akkor dolgozik jól, ha szolgáltatásának igénybe vevői: a gyerekek és szüleik elégedettek munkájával. A legtöbb tanár az udvarias bírálatot, sőt a kérést és a tanácsot is személye elleni, méltatlan támadásként éli meg; fel sem vetődik benne, hogy őt éppúgy joggal kérhetik vagy bírálhatják a diákok és a szülők, mint ahogy ő is joggal teheti ugyanezt fodrásával, háziorvosával, az ügyeit intéző hivatalnokkal, a buszsofőrrel szemben. (Gondolatmenetünk szempontjából mellékes, de nem pedagógus sajátosságáról van szó. A „mások megelégedésére kell szolgáltatnom, hogy mások is az én megelégedésemre szolgálhassanak nekem” logikája hazánkban alig ismert, aminek vélhetőleg történelmi oka van - de ez már messze vezetne. A nagy nyugati cégek magyar dolgozói mindenestre lázasan tanulják ezt a logikát: állásuk függ tőle.)

A diákokkal és szüleikkel szembeni kommunikációs zavarok és rossz munkakapcsolat mellett további káros hatásai is vannak a tanárok hamis egyenlőség-érzetének:

nek: mérgezi egymás közötti viszonyaikat, nehezítve, hogy a tanárok együttműködő csapatként dolgozzanak, egymástól tanuljanak, közöttük képességeiken és teljesítményükön alapuló valós (de: informális) hierarchia alakuljon ki. Ehelyett a kisstílűség világa uralkodik.

Engedje meg a kedves olvasó, hogy két, első látásra távoli példa segítségével világítsam meg álláspontomat. A földrajz iránt rajongó kisgyerekként sokáig azt hittem, egyes országok fejlettebb iparral, mások viszont fejlettebb mezőgazdasággal rendelkeznek. Manapság olykor tanítványaimnál tapasztalom ugyanezt az illúziót. Nem volt könnyű tudomásul vennem, hogy bizony az iparilag fejlettebb országok a mezőgazdaságban is fejlettebbek, sőt a közlekedésben, bankvilágban, szolgáltatásokban is - mindenben. Hamis gyermeki igazság- és egyenlőség-eszmém felborult, de jobban megismertem a világot, a valóságot, és ettől még nem szerettem kevésbé a hazámat.

A másik példa. Ki ne tudná, minden nőben van valami szép. Az egyiknek a haja, másoknak a szeme, harmadiknak a lába, negyediknek a kézfeje gyönyörű. De azért a nők nem egyformák. Van, akinek - minő igazságtalanság! - a keze is, lába is, szeme is, haja is szép, és van, akinek egyik sem. Ha képesek vagyunk ezt a keserű igazságot (igazságtalanságot) felismerni, elfogadni, akkor nem csak a valóságot és benne önmagunkat ismerjük meg jobban, de jut erőnk pl. arra, hogy, belátva: kezünk, lábunk, szemünk csupán átlagos, nagyobb gondot fordítsunk más erőneinkre, tegyük fel, műveltségünkre, becsületességünkre.

A nők példája - mutatis mutandis - a tanárookra is igaz. Milyen vigasztaló lenne a világ, ha azt hihetnénk, hogy Jóska ugyan afféle tudós tanár, imponáló szakmai felkészültséggel, Marika pedig művésztanár, aki gyönyörűen hegedül, viszont mindketten gyenge-közepes pedagógusok. Amde Ottó kiváló ember, ért a gyerekek nyelvén, Klárka pedig remek humorával, igazságérzetével, kifinomult stílusával hat a gyerekekre. De mi van akkor, ha Marika nem csupán jeles művésztanár, de emellett tudós módra felkészült zenetörténetből és zeneelméletből is, van humora, és a gyerekek igazságos tanárként bálványozzák - Ottó viszont alkalmatlan a pedagógus pályára, s Klárka maga a középser? (És ettől persze Ottó még lehet aranykezü autószerelő és jó férj, Klárka pedig csodálatos anya és jól alkalmazkodó, kedves ember - de hát ez egy munkahelyen mellékes, vagy kevés.) Mi történik, mi várható? Bizony, az iskola közvéleményét Ottó uralja majd, dolgait remekül adminisztrálja, jobban van a főnökkel. Marikának viszont folyton ügyei lesznek, rendre védekeznie, mentegetőznie, magyarázkodnia kell. Ottó kap majd kitüntetést, s Marika örülhet, ha megússza fegyelmi nélkül.

A nevelőtestületet a középser uralja. Marika kollégái irigységének tárgya. Nem lehet magabiztos, lendületes, kezdeményező, egészséges önbizalommal, mert akkor nagyképűnek mondják majd, s lesz, aki megállapítja: „mostanában nem köszön”. Az irigység - egy szimbólum esetében talán nem képtelenség - egyszerre anyja, nővére s leánya a hamis egyenlőség-érzetnek.

Szerintem csak a tehetségek szerénysége erény. A középser szerénysége pusztán realitás-érzék, miként a tehetség magabiztossága, önbizalma is az. Nálunk a szerénység kötelező, hiánya nagyobb vétek, mint a tehetség vagy az emelkedett jellemé. A szerénység, ha nem egyéni jellemvonás, hanem a közösség kényszere: zsarnokság. (Ki hallott szerénységről, mint kötelező erényről gazdag, fejlett, sikeres országokban? Viszont Juhász Gyuláról hallottunk már. Tőle származik az aforizma: „Légy szerény, mondta az ibolyának a katángkóró.”)

A lengyel Kapuszczyński, korunk egyik legismertebb újságírója-publicistája írja: „egy lengyel valahogy személyes sértésnek érzi egy másik lengyel sikerét.” Hogy a lengyel helyébe egyszerűen beírható-e a magyar szó - döntse el a kedves olvasó. De hogy a (magyarországi) tanár neve behelyettesíthető a fenti aforizmában a lengyel helyébe, abban jómagam biztos vagyok.

A magyar pedagógus hamis egyenlőség-érzete a magyar iskola kontrasztektált világának egyik (megpedig: pszichológiai) alapja.

Ugye, egy pillanatig sem hiszi a kedves olvasó, hogy a szerző valamiféle, a honvédségre vagy a hivatalokra emlékeztető, formális ranglétrát kívánna, remélne iskoláinkba? Mindössze arról van szó, hogy egymás és saját képességeink felismerése, méltánylása, reális elhelyezése energiákat szabadítana fel, a hamis egyenlőség-érzet viszont „lehúz, altat, befed.” Vajon létezik-e a világ más országaiban is a senki sem próféta a saját hazájában közmondás? Az embernek olyan érzése van, mintha ezt a mondatot egy mai magyar általános- vagy középiskolában találták volna ki.

Megoldás? Jómagam nem tudok adni.

Csupán a szemléltető szerepére vállalkoztam.

Az ifjúság beteljesült álma

A minap a Kelemen László Kamaraszínház előterében percekig jártattam az agyam: honnan ismerős Sárosiné Orbán Edit, tanár-rendező? Eugene Ionescu A kopasz énekesnő című abszurd remekének nyolcadik kecskeméti előadása előtt találkoztunk. Türelmemet kéri: az egyik jelenetet még át kell venniük, nőha ez az abszurd dráma utolsó kecskeméti előadás. - Eppen azért! - mondja.

Dedikáció Weöres Sándortól

Hangjáról egy Móra-karcolat, a Szakad a cérna jut eszembe. Ennek elmondásával kapott díjat egy bizonyos **Orbán Edit** katonás diáklány a hatvanas évek végén. Mintegy varázsűtésre kibomlik az emlékek bőségszaruja.

Persze, persze, hiszen ennek az akkor még ifjabb hölgynek tapsolt 1968 decemberében Weöres Sándor, Wacha Imre nyelvudós és Szatmári István professzor a Kodály-emlékünnepségek keretében a városi tanács művelődésügyi osztálya által szervezett Szép magyar beszéd versenyen. A költő zsűrielnökként ezt írta Edit jutalomkönyvébe. „Nem csevegő-csacsogó versenyben/hanem komoly felolvasásban nyert Edit, alá is írjuk, mindahányan.”

Miként eshetett ki emlékezetemből? A hetvenes évek elején a szegedi Juhász Gyula Pedagógia Főiskolából két ifjú hölgy - **Endrei Judit** (akkor még nem így hívták), Orbán Edit és Golovics Lajos nevű fiatalember kért segítséget a magyar televízió Hazai esték sorozatának Kecskeméti estjéhez. A Tisza-parti főiskolán tanuló, így-úgy Bács-Kiskun megye székhelyéhez kötődő főiskolások vállalták ugyanis Kecskemét hangulatos bemutatását

Interjú Kodálynéval

Mivel - mint az eddigiekből is tudott - Orbán Edit nagyon szépen beszélt és nem ment szomszédba némi találgatásért, természetesen ő kereste meg Kodályné Péczeli Saroltát: jöjjön el a híros Aranyhomokba és nyilatkozzon neki er-

ről a városról. Edit készített interjút a néhány évvel korábban feltűnt Polyák Ferenc fadaragóval is.

Nyilvánvaló: ők kapták a legtöbb pontot a versengésben.

- Ennek köszönhetem, hogy Kecskemétre kerülhettem. A főiskola jó szereplésünk elismeréseként támogatta elhelyezkedési elképzeléseinket. Katonatelepen kezdtem, majd széchenyivárosi iskolában tanítottam, a kilencvenes években kerültem a Katona József Gimnáziumba, könyvtárasként, tanárként. Közben felsőszinten drámapedagógiát tanultam.

- Mielőtt továbbmennénk sikeres életútján, mondja meg, legyen szíves, hogy mikor gyűrté el a színház, az irodalom.

- Nyolcadikos koromban, Tiszakécskén. Angyal János tanár úr biztatására mondtam el Móríc Hét krajcár című novelláját. Ott, a moziateremben tudatosult bennem: ez az én világom...

Tehetségnevelés

- Azt hiszem, nehezen döntene, ha pedagógusi örömei felől kérdezném, de a Tudás forrásai országos műveltségi vetélkedőn az ön által vezetett katonás csapat - **Faragó János, Józsa Kitti, Orosz Éva** - első díját bizonyára említené.

- Külön öröm volt a döntő helyszíne: a Nemzeti Múzeum. Bejutottuk a Madách emléktverseny legjobbjai közé, ott a Tragédia eszkimó színjét adhattuk elő.

- Előadásait „katonás színjátszók” produkcióiként hirdetik.

- A folyamatosság érdekében több csoportot alakítottam ki, ugyanis az érettségizőktől el kell búcsúnunk. Sajnálom, hogy nem látta kis abszurdokat bemutató előadásunkat, több tehetséges fiatalabb diáknak tapasztalhatt volna. Elsősorban pedagógusnak érzem magam, és ezért minden jelentkezőt felveszünk. Mivel a színjátszás bizonyos készségeket is feltételez, az ezeknek hiányával levőket sem tanácsolom el. Így ők megkedvelik a színház világát, másrészt előbb-utóbb maguk is felismerik, hogy társaik tehetségesebbek. El kell mondanom és nem kötelező udvariasságból, hogy számíthatunk a színházbarát igazgató úr és esetenként a színház, a Hilti Szerszám Kft. támogatására.

A kopasz énekesnő

Közben megtelt a Kamaraszínház nézőtere. Csak állóhely jutott **Bodolay Géza** igazgatónak.

A szereplők sikerrel birkóztak A kopasz énekesnő tudatos antiszínházi nehézségeivel. Helyenként lélegzetelállítóan izgalmas vagy éppen fergeteges mulatságos jeleneteket csiholtak a

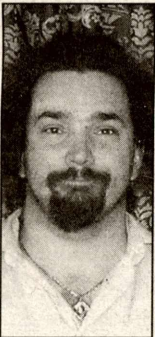
kispolgári életforma kiüresedését, az emberek közötti kommunikáció tragikus lehetetlenségeit felvillantó, a maga korában jókora vihart kavarázó abszurd játékban.

A Shmith házaspárt **Faragó János** és **Bata Éva**, Martinékat **Csorba Zoltán** és **Virág Ágnes**, a szobalányt **Szabó Csilla** alakította. A tűzoltó-parancsnokot **Sárosi Gábor** játszotta, a gyönyörűen gordonkázó Óra pedig **Józsa Kitti** volt. E kézirat leadása előtt hallottam, hogy az előadást meghívta a budapesti Bárka Színház. A pontos időpontot nem tudhattam meg Sárosiné Orbán Editől, mert könyvtárvezetőként egy jutalmat vesz át a Bács-Kiskun megyei Pedagógiai Intézetben. A Katona Gimnázium sikerrel szerepelt a Bod Péter Könyvtárhasználati Versenyben. Sárosiné Orbán Edit három gyerekes tanárkönyvtáros-drámapedagógusról az jut eszembe, hogy a szép, tartalmas, nagy élet az ifjúság beteljesült álma.

- **heltai** -

- Beszélgetés a Hírös Antik régiség-szaküzlet asztalánál -

A városközpont egyik legjobb helyén, a Kerámia Stúdióin belül, a Vég Mihály utcában nyílt a közel-múltban Hírös Antik néven egy régiségek forgalmazásával foglalkozó üzlet. Máday Mátynénak, az üzlet tulajdonosának komoly segítője is akadt fia, Máday Norbert személyében, aki

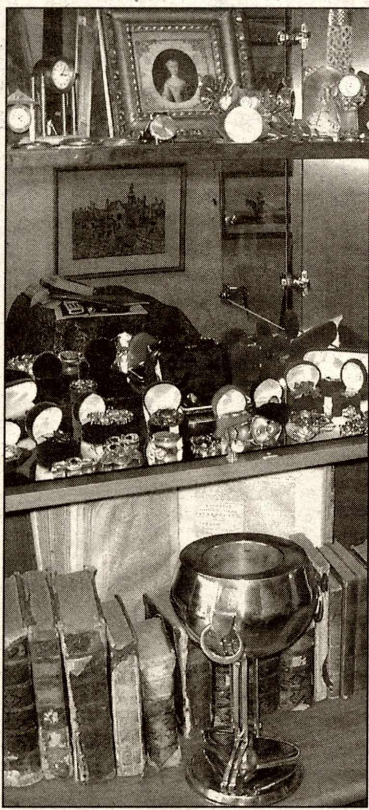
szakértelmével szívesen áll úgy a laikus, mint a nagy hozzáértéssel bíró vásárlók rendelkezésére. Kérésre szívesen beszél a náluk is nagy számban található régi használati tárgyak, festmények, bútorok, érme és nem utolsósorban múzeális értéket képviselő fegyverek történetéről.

Mennyire régi keletű Magyarországon az értékes, régi tárgyak gyűjtése?

Ennek szükségességét már évszázadokkal ezelőtt felismerték. Főként a tehetősebb szívesen, vagy inkább vállalt kulturális missziója volt ez. Már az 1700-as években élő Baththyány József gróf is értékes barokk alkotásokkal rendezte be primási palotáját, de az elsők között gondolhatunk a nagy magyar édesapjára, gróf Széchenyi Ferenc-re is, aki 1802-ben ajándékozta a nemzetnek könyvekből, kéziratokból, metszetekből, térképekből és érmeiből álló hungaricum-gyűjteményét. Ezzel megalapítójává, s életében fenntartójává is vált az 1808-ban megnyitott Magyar Nemzeti Múzeumnak. Szintén ebben az időben élt gróf Esterházy Miklós herceg. Fényűző és költséges életmódjának köszönhetjük a különleges ízléssel berendezett, művészettörténeti szempontból is páratlan gazdagságú eszterházi (ma fertődi) kastélyt. Unokája, gróf Esterházy Miklós szintén híres műgyűjtő volt. Képtárát az állam 1871-ben vásárolta meg, s ez lett az alapja az Országos Képtárnak, illetőleg a mai Szépművészeti Múzeumnak. A régiségbúvárok máig legnevesebb, példaeértékű személyisége Jankovich Miklós volt. Fiatalon kezdte meg a hazai régiségek, oklevelek, képek és irodalmi ereklyék gyűjtését. Az ő tollából származik egyébként a nevezetes benepusztai lelet publikációja, az első megbízható honfoglaláskori leletközlés. Nagy értékű régiséggyűjteményét 1836-ban vette meg az országgyűlés a Nemzeti Múzeum számára. Nem hagyható ki a sorból Pulszky Károly neve sem, aki múzeumigazgatóként az 1880-as években jó szemmel vásárolt nagyrészt

képeket, s sorozatban jelentette meg a mai aukciós katalógusgyűjtemény őseit, az Archeológiai Értesítőt. Szintén műgyűjtői, szakírói tevékenysége miatt volt elismert Ernst Lajos, az 1912-ben alapított Ernst Múzeum megalapítója, aki itt mintegy 6500 gyűjtött tárgyat állított ki. Szintén a múlt század fordulóján élt Hopp Ferenc, aki jelentős vagyont áldozva erre, ötször utazta körbe a földet művészettörténeti ritkaságokat gyűjtve.

De folytatható a sor számos olyan, az antikvitás világában jegyzett névvel, akik vagyonuk jelentős részét fordították régi ötvösmunkák, kézműves remek, művészeti tárgyak, festmények, könyvek, érme, fegyverek és más értékes tárgyak gyűjtésére, őrzésére. Az említettekhez hasonlóan magángyűjteményeik később

neves közgyűjteményekben kaptak helyet. A folyamat máig tart. Jó példa erre helyi viszonylatban a Bozsó Gyűjtemény létrejötte, bár ez sokkal inkább volt köszönhető a művész gyűjtőszervezetének, mintsem vagyoni helyzetének.

Visszatérve a vagyonos műgyűjtő elődök gyakorlatára, manapság újból elsősorban pénz kérdésevé válik műtárgyakat gyűjteni, vagy fellelhető még aprópénzért is egy ritkaság valahol?

Sajnos, ma már nem lehet arra számítani, hogy bárholnan is előkerülhetnek még komolyabb értéket képviselő régiségek. Elmúlt az a világ, amikor fillérekért lehetett a bizonyos antik tárgyakhoz, bútorokhoz jutni. Le vannak szöppve a padlások, s hiába is menne valaki az

Ecsérre, az értékesnek mondott "csodalelet" legfeljebb hamisítvány vagy amit még kevesebben tudnak: a régiségüzletek polcainról visszamaradt, eladhatatlan tárgyak kerülnek vissza - lelkiismeretlen csalásuk közvetítésével - a piacra. Nem könnyű tehát annak, aki ma fog hozzá a gyűjtéshez. Ugyanakkor nincs is szebb feladat, mint ebbe belefogni. Ma már - a "tucatműanyagárak" korszakában - egyre erősebb az emberekben az igény arra, hogy közvetlen környezetükben finoman megmunkált egyedi tárgyakkal vegyék körbe magukat, s a mivesen faragott, metszett, fényezett, cizellált dolgokkal sajátos miliót alakítsanak ki. Igaz a mondás, hogy minden ember lelkét, belső világát, ízlését, igényességét tükrözi az általa kialakított környezet. Ezért is fordult az érdeklődés a tömegárukkal szemben a többségében egyedi, régies hangulatú, nívós antik tárgyak felé.

Renezsánszát éli ma a műgyűjtés?

Az értékes régiségek gyűjtésének szenvedélye napjainkban mit sem csökken, a lehetőségek köré viszont folyamatosan egyre szűkül. Nem adok neki egy generációt, s hagyományos értelemben vett gyűjtésről, eddig nem ismert, ritka leletek új és újabb felbukkanásáról már nem beszélhetünk. Magyarországon az elmúlt több mint fél évszázad történelme sokat ártott a hazai műkincsek megőrzésének. Az országhatáron belül maradt műtárgyak értéke ezzel arányosan igen megnőtt. Még kevésbé találjuk meg hazai műtárgyainkat idehaza a jövőben, amikor az uniós belépéssel lényegileg megszűnnek az országhatárok, s korlátozás nélkül vihetők egyik országból a másikba.

A másik észlelhető jelenség ezzel kapcsolatban, hogy kialakulóban, növekvőben van egy olyan réteg, amely megengedheti magának a drága egyéni tárgyak fényűzését, melyet egyben befektetésnek is tekint. Hozzáteszem, valóban aligha van ennél jobb hosszútávú befektetés manapság. Egy csodálatos autó húsz év múlva már roncs lesz, semmit sem ér, míg egy antik tárgy addigra már többszöröse éri. Ahhoz viszont, hogy ez tényleg így legyen, nem elég a pénz, jó szem is kell hozzá.

Milyen jellegű, mélysgű tudás kell ahhoz, hogy valaki szakavatottá válhasson?

Először is nagyon sokat kell olyan helyeken forgolódni, ahol ezek a régi dolgok fellelhetőek: gyűjteményekben, múzeumokban, régiségüzletekben. Nem hagyhatók el bizonyos kortörténeti tudnivalók sem. A hozzáértő már ráné-

zésre meg tudja állapítani egy tárgyról nemcsak azt, hogy igazi vagy hamisítvány-e, hanem azt is, hogy mely korból származik. Például egy porcelántárgy esetében megállapítható ez a porcelán anyagáról, színéről, festésének, díszítésének módjáról, stb.. Az is tudvalevő, hogy minél régebbi tárgyat kerestünk, annál kevésbé valószínű, hogy egyhamar ráakadunk. Én magam is úgy kezdtem a gyűjtést, hogy vásároltam egymásután három hamis kardot. Ez annyira bosszantott, hogy - míg más ekkor feladja, én - elhatároztam, hogy olyan mélyen beleásum magam az ezzel kapcsolatos szakirodalomba, hogy többé senki se verhessem át. Ma már az érdeklődésem középpontjában a régi fegyverek állnak, könyvet is írtam ebben a témakörben. Ugyanakkor az antikvitás más területén is igyekszem otthon lenni. Így például, ha valaki bécsi barokk órákat kínál eladásra, már gyanús, mert magának az óráknak a gyártása csak a neobarokk idején kezdődött. Ilyen, hogy bécsi barokk óra, egyszerűen nincs.

Milyen áron cserélnek gazdát az egyes antik tárgyak?

Nem szívesen mondanék összeget, nemcsak azért, mert ez sok mindentől függ, hanem, mert ez is nagyon széles skálán mozog. Ritka kincs a gyűjtőknél egy-egy 48-as kard, mely tok nélkül körülbelül 100 000 Ft. Milliós árkatagóriába tartozik például egy barokk háló. Ezek az összegek ne riasszanak el senkit, mert a kisebb pénzűek is találhatnak olyan valóban értékes, szemet gyönyörködtető dolgokat, amiknek az értéke szintén folyamatosan nő. Amit ajánlhatok azonban, az az, hogy inkább gyűjtsenek egy-egy igazi nagy fogásra. Ám, ha ilyen akad, azt mindig azonnal kell megvenni, mert másnap már biztos, hogy nem lesz meg.

Jól kalkulálnak-e azok, akik kortárs-festmények, kortárs képző- vagy iparművészeti tárgyak vásárlásába fektetnek nagyobb összegeket arra számítva, hogy ezeknek idővel szintén felmegy az értéke?

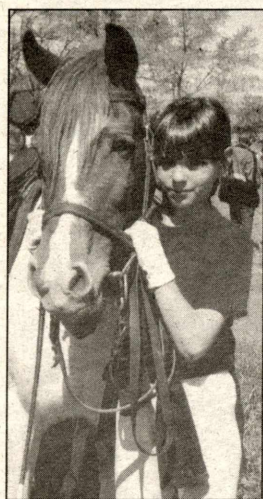
Minden esetben örömet szerez, ha nekünk tetsző tárgyak vesznek körül, szép és nemes dolog ezek gyűjtése. Ugyanakkor kortárs-alkotások vásárlása esetén nagy a veszélye annak, hogy az alkotó nevét nem őrzi sokáig az idő, munkáinak értéke az idő múlásával arányosan nem nő, hanem csökken.

Hová fordulhat tanácsért, útbaigazításért az értékes régiségeket kereső, igényes vásárló?

Mindenképpen érdemes hiteles helyről, szakértő közreműködését kérve, lehetőleg üzletből vásárolni, ahol később is szívesen segítenek célzott útmutatással a gyűjtemény bővítésében, a hiányzó darabok beszerzésében. Ehhez kínálunk mi lehetőséget ebben a kecskeméti üzletben.

Kada Erika

Lovasnemzet-e még a magyar?

Lovasnapot szervezett nemrégiben Kecskeméten a Magyar Település- és Területfejlesztők Szövetsége valamint a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat. „Lovakról” beszélgettek reggeltől késő délutánig a résztvevők, pontosabban a vidékfejlesztés és a lovas gazdaság kapcsolatáról. A délelőtti vitán még kevesen voltak, de kettőkor zsúfolásig megtelt a megyeháza tanács terme. A fő vonzerő Németh Imre agrárminiszter volt, aki előadását azzal kezdte: annyi sertés-ügy után jól esik egy kicsit a lovakkal foglalkozni.

A lovakról aztán nem nagyon beszélt. Főképp az uniós támogatási lehetőségeket ecsetelte és kiemelte, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal felállításával időben kiépülhet az az intézményrendszer, amelyen keresztül a források eljuthatnak a magyar termelőkhez. A miniszter bevezetője után kicsit nehezen indult meg a hozzászólások áradata, de aztán igen csak belemelegedtek a résztvevők.

Vörösmarty Imre, a kerekegyházi Pongrácz-major vezetője a lovas gazdaság szinte minden problémáját csokorba szedte. Mint mondta, erősen sújtja a lovasturizmust a megyében is, hogy az idegenforgalom jelentősen visszaesett az elmúlt évben. Sajnálatos, hogy Magyarországot alig reklámozzuk külföldön, a többi kelet-közép-európai ország alaposan lekörözt bennünket. Igaz, nehéz vetélkedni például a bolgár tengerpart olcsóságával. Külföldi lovas rendezvényeken, bemutatókon és vásárokon magyar résztvevő alig tud megjelenni a magas költségek miatt, az állam pedig nem nyújt ehhez segítséget. Lovas túra útvonalak nem igen vannak a megyében, de nincs is kinek szervezni: a külföldi vendég megáll a Dunántúlon vagy a nyugati határszélen, ahol szebbnél szebb lovasbázisok között válogathat. A Kiskunságra eljutni nehézkes és hosszadalmas, az autópálya még a külföldieknek is drága. De nem is nagyon akar a vendég a kiszáradt, elsivatagosodó helyeken pihenni. Vörösmarty Imre a vízviszapótlást, -megtartást a Duna-Tisza közén kardinális kérdésnek nevezte. A Kiskunsági Nemzeti Park által megtekintésre ajánlott vizes élőhelyek száma egyre csökken. Számtalanszor előfordul, hogy a vendég csalódott, mert nem találja azokat a madárparadicsomokat, amelyekre a réges-régi prospektusok felhívták a figyelmét.

A Pongrácz-major vezetőjével sokan egyetértettek, amikor a lótenyésztés és a képzés gondjait említette. A tenyésztés drága, állami segítség nélkül nem nagyon lehet magas minőségben művelni. A lónak nincs ára a belföldi piacon, külföldiek talán majd akkor veszik nagyobb mennyiségben, ha uniós tagok leszünk, és a vámok megszűnnek. Súlyos probléma, hogy hiányoznak a jól felkészült lovászok, oktatók, lovastúra-vezetők. Nélkülük aligha lehet minőségi turizmusról beszélni.

Több hozzászóló is kifejtette, érdemes lenne a lovaglásoktatást az úszás oktatásához hasonlóan bevezetni az iskolákban. Ennek, persze, nem kevés akadálya van. A gyerekeket el kell juttatni a lóhoz, s mivel a lovaglás nem olcsó mulatság, a szülőtől anyagi áldozatot követel. Nem utolsósorban: ehhez is kellenének a képzett oktatók.

Balogh László, a közgyűlés elnöke, aki egyben a megyei lovasszövetség elnöke is, úgy vélte, Bács-Kiskunban, ahol az egyik legnagyobb gond az agrár-munkanélküliség, a lovas gazdaság bekapcsolása a vidékfejlesztésbe létkérdés lehet. A lovassport fejlődésére büszke lehet a megye. Az országban leigazolt versenyzők negyede itt él, és az évente szervezett lovas rendezvények negyven százalékat is itt bonyolítják le.

Lovasnemzet-e még a magyar? Régen nem az már, de vannak, akik álmodnak róla, hogy - ha másképpen is, mint lóhátról nyilazó elődeink korában - újra az lehet.

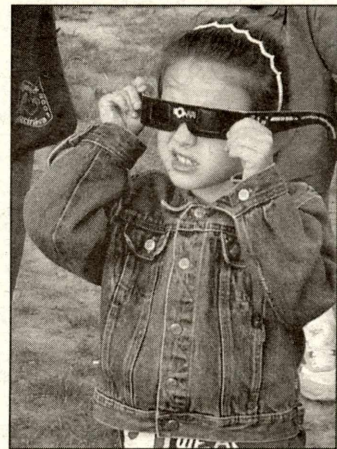
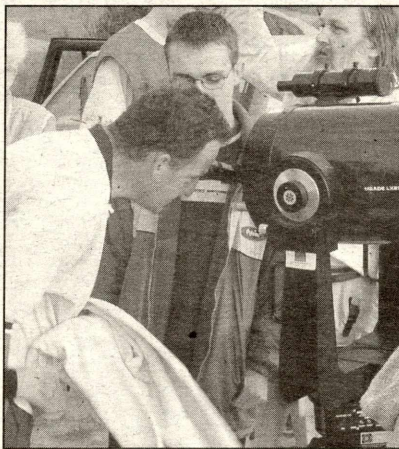
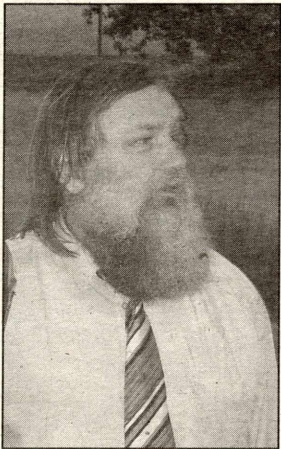
M.Á.

Demokrácia-séta

A Kecskeméten megrendezett Polgár az európai demokráciában országos középiskolai tanulmányi verseny regionális döntőjén a harmadik helyet szerezték meg az ÁFEOSZ diákjai. A budapesti Újvárosháza dísztermében tartották az országos döntőt, ahol a kecskemétiak a 11. helyen végeztek. Felkészítő tanárunk Vajda Csaba. A döntő másik kecskeméti vonatkozása, hogy a zsűritagok között foglalt helyet a kecskeméti Kriskó János politológus, főiskolai tanár is.

A vetélkedőt követő programok során a döntőbe jutott diákok a budapesti „demokrácia-sétán” vehettek részt, látogatást tehettek az ombudsmani hivatalban és az Alkotmánybíróságon. A Parlament Nándorfehérvár termében és a dolgozószobájában fogadta őket Medgyessy Péter miniszterelnök, majd Wekler Ferenc alelnökkel találkoztak. A kecskeméti és alföldi régió képviselőit a programokon részt vett Székelyné Kőrösi Ilona regionális koordinátor is, akinek kitűnő szervező munkája évek óta fémjelzi a vetélkedőt.

Napkeltére várva a Benkó-dombon

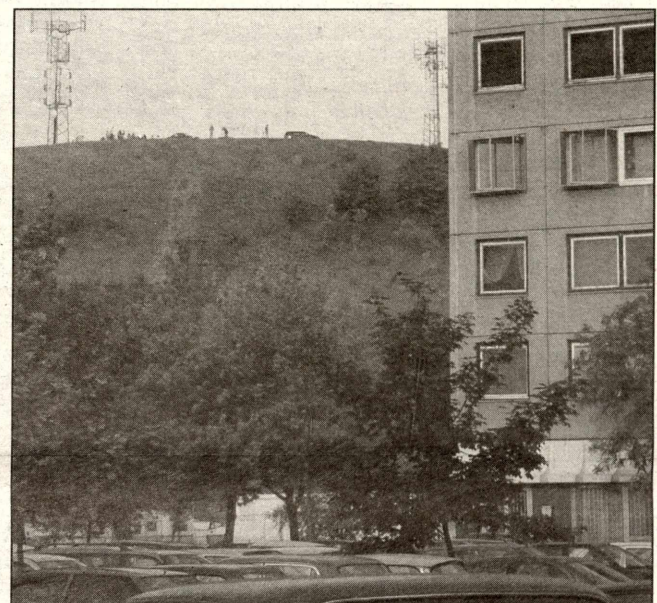
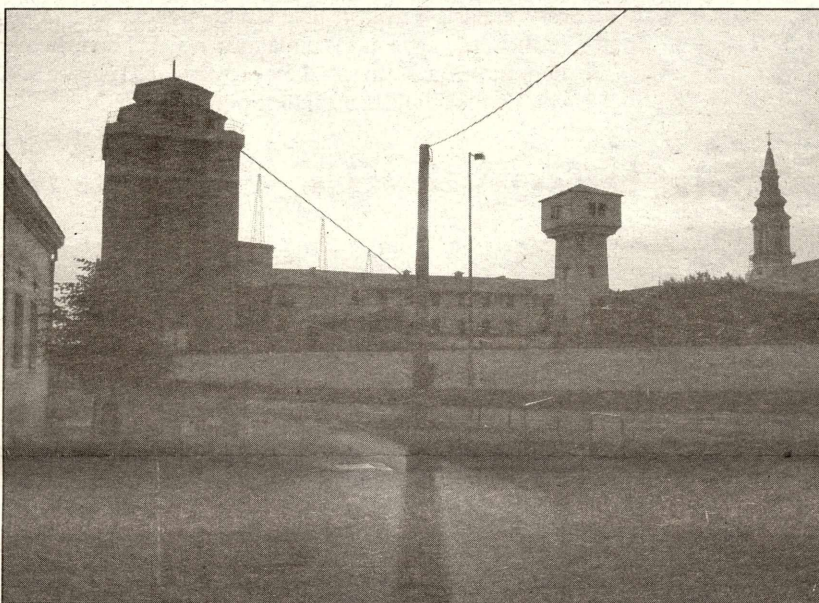

E. Kovács Zoltán, a fennállásának 20. évfordulóját ezekben a hetekben ünneplő Planetárium igazgatója a Benkó-dombra invitálta a csillagászati eseményre kíváncsi kecskemétiakat. A tornyosuló felhők miatt kétséges volt, hogy látható lesz-e az esemény, de szerencsére kibukkant a

holdalakú nap, a négy éves Pató Aliz Eperke és a többi kíváncsiskodó nagy öröme. Képriportunkban megörökítettük a gazdasági malom öreg épületét is a fogyatkozó nap ellenfényében, mert ezt az épületet már nem találja a helyén a 2006-ban esedékes következő napfogyatkozás.

És készült kép a Széchenyivárosból, ahol a köszönkelők (többtízezer kecskemétivel együtt) átaludták az eseményt. Akik viszont rászánták a hajnalt, nem bánták meg a választásukat.

Különlegesen gyönyörű napkelte volt. k. gy. - n. m.

Inni még van mit...

Legalább két évtizede jelent súlyos gondokat a Duna-Tisza közén a vízhiány. A talajvízszint erősen megszűnyed, a szükségesnél évente öt-hatszáz milliméterrel kevesebb csapadék esik, szinte minden nyáron gyötri a tájat és az itt élőket az aszály. Sokan sokféleképpen magyarázzák a vízszint süllyedését, de szinte biztos, hogy egyik legfőbb ok az emberi tevékenység. Mint a Tisza szabályozása, a vizes területek lecsapolása vagy a belvíz elvezetése. Inni még van mit a Duna-Tisza közti Homokhátságon, de a gazdálkodás egyre nehezebb. Előbb-utóbb az idegenforgalomra is hatása lesz: kevés turista találja romantikusnak a kiégett, porlepte tájakat.

A nyolcvanas években még csak a gazdálkodók mondogatták, hogy baj van, valamit tenni kell. A kilencvenes évek elején már a tudósok is foglalkoztak a homokhátsági vízhiánnyal, megállapítva, hogy a folyamat valószínűleg visszafordíthatatlan. Az évtized közepén kidolgoztak egy komplex programot, aminek a megvalósítása akkor milliár-

dokba került volna, ma százmilliárdokba kerülne. Nem is valósult meg belőle semmi. A megyei közgyűlés legutóbbi ülésén napirendre került a kérdés. Meghívták Nemcsók János kormánybiztost is, aki lényegében jó hírekkel szolgált. Elkészült egy kormánykonceptió, amely konkrét intézkedéseket tartalmaz. Hatvan, tízezer és kétszáz ezer köbméteres kapacitású víztározó aktiválását és építését tervezik, felújítják és kibővítik a csatornahálózatot. A vizet a Homokhátságon nem elvezetni, hanem megtartani kell, így megakadályozható, hogy ugyanazon a területen tavasszal belvíz, nyáron aszály pusztítson. A programban benne foglaltatik a több mint tíz éve kiépült, de gyakorlatilag soha nem használt nyárlőrinci öntözőfürt és az alpári nyári gát is. (Idén áprilisban Pancza János nyárlőrinci polgármester, lakiteleki és tiszaalpári kollégáival összefogva meghívta a kormánybiztost egy helyszíni bejárásra, hogy felhívják a figyelmét: itt van egy csatorna- és tározó hálózat, csak használni kellene, de állami segítség

nélkül ez nem megy.) A költségekre kilencmilliárd forintot szánnak, amiről Nemcsók János is elismerte, hogy bizony kevés. „Elindulni” talán elég, később azonban más forrásokat is be kell vonni.

A helyzetet talán legjobban Lezsák Sándor (MDF) foglalta össze: évek óta tart a vergődés a „szükséges” és a „lehetséges” között. El kell fogadni ezt a programot lehetséges minimumként, és el kell fogadni, hogy csak állami segítséggel valósítható meg, hangsúlyozta a képviselő.

Balogh László, a közgyűlés elnöke ugyan csak azt emelte ki: a homokhátsági vízháztartás gondját csak akkor lehet megoldani, ha országos ügyvé tesz, és finanszírozása bekerül a központi költségvetésbe. Sem az önkormányzat, sem a területfejlesztési tanács, de még a régió sincs megoldási helyzetben, ez az eltelt tizenhárom év alatt bizonyosodott.

A program, mondta Nemcsók János, nemcsak vizet hoz a pusztára, de jó hatással lesz a foglalkoztatásra, a tanyák megőrzésére, és erősítheti az Alföld identitását.

A megyei képviselők rövid időn belül egy rendkívüli közgyűlésen ismerkedhetnek meg a koncepció részleteivel. m.

Másfél száz lovagspiránst ütötte lovaggá tavasszal a Nagytemplomban: akiket a nemzetközi Szent György lovagrend magyarországi nagypriorátusa méltónak tartott a rendbe való felvételre. A lovagi esküt követően a zsámbolyon térdelőt az avatási pallossal a jobb, majd a bal váll, illetve a fej érintésével ütötte lovaggá David Mills, az Egyesült Királyság Nemzetközi Szent György Lovagrend kancellárja. Az avatási szöveg: „Túrd el ezt az ütést, de többet egyet sem. A Szent György lovagok testvérközösségébe felveszlek.” Az újdonsült lovagok nyakába Bathelt Mária budapesti prior akasztotta a keresztet.

-Kenyeres-

HÍREK

A MADARAK ÉS FÁK NAPJA alkalmából meghirdetett Harmóniában a természettel című rajzpályázat ebben az évben is megverszte nagy érdeklődést váltott ki és több százán küldték el zsűrizésre a többek között a Kiskunági Nemzeti Park és a Mátyás téri Általános Iskola - itt volt a kiállítás - felhívására természetfoglalkozó képzőművészeti alkotásait. A kecskeméti diákok kiemelkedően jól szerepeltek, a mintegy ötven díjazott több mint fele városunk iskoláinak tanulója.

- A MOST 100 ÉVES hetényegyházi Móríz Zsigmond AMK Általános Iskolája több helyszínen és számos rendezvénnyel ünnepel. Több mint száz diák és pedagógusuk közreműködésével otthon és az Erdei Ferenc Művelődési Központban is bemutatták az Őz című mesét, amelyet az igazgató, Szentirmayné Váradi Katalin dolgozott át és állított színpadra. Az ünnepségsorozat részeként látták vendéggül - immár többször - a marosvásárhelyi testvériskola huszonöt diákját és hét pedagógusát, akiknek több napos gazdag programot és a végén városismereti vetélkedőt is rendeztek.

- A NÉPI IPARMŰVÉSZETI Múzeumban szeptemberig tekinthető meg az az új kiállítás, amelynek a Kalocsai virágok címet adták, és amelyen Romsics Lászlóné Szarka Vera, a népművészet mestere varrások, hímzések és pingálások láthatók.

- PÁRBESZÉD-KLUB. Június 6-án (pénteken) délután öt órakor, a szokott helyen, a Csermónia Bor- és Rendezvényházban tartja következő nyitott összejövetelét a Párbeszéd 2003 Egyesület. A vendég Földes György lesz, a Politikatörténeti Intézet főigazgatója, akit többek között a szabadságról, a globalizációról, a média és kultúra, valamint az állam és a civil társadalom viszonyáról kérdez majd a vitavezető Steiner Ágnes és a résztvevők. Várják az érdeklődőket!

- DIÁKOK TÁRLATA. Évek óta a tanév befejeztével láthatjuk a Kandó Kálmán Szakközépiskola Művészeti Tagozatának kiállítását. Idén a Katona József Könyvtár kiállítótermében június 3-án 16 óráig 6-án estig láthatják az érdeklődők a diákok munkáit, amelyeket a megnyitón dr. Szeberényi Gyula Tamás, az önkormányzat kulturális bizottságának elnöke méltatta.

- FOGADÓÓRA. A széchenyivárosi részönkormányzat létrehozásában is komoly szervező munkát végző két MSZP-s önkormányzati képviselő, a Szimfoniapalota 18. szám alatt képviselői ügyeletet és fogadóórát tart. A páratlan heteken hétfőn 17.30-19.30 Marczai Albert, páros heteken, ugyanebben az időpontban pedig Csenki Katalin tart fogadóórát. Minden csütörtökön 17.30-19.30 képviselői ügyelet címén kötetlen beszélgetésre várják a széchenyivárosi polgárokat.

- NAGY ATTILA színművész emlékére minden évben középiskolai versmondó versenyt szervez a szocialisták megyei szervezete. Idén májusban Hartán rendezték meg a találkozót, amelyet András István polgármester nyitott meg, és részt vett rajta Balogh László, a megyei közgyűlés elnöke is. Mindkét kategóriában kiskőrösi diákok lettek a legjobbak.

- PALETTA. Az Erdei Ferenc Művelődési Központ és Művészeti Iskola immár hagyományosan, évente megrendezi a városi gyermek-, ifjúsági képző- és iparművészeti iskolai műhelyek bemutatkozó kiállítását. A Kecskeméti paletta 2003 című tárlaton huszonhárom iskolai műhely ifjú alkotóinak műveiben gyönyörködhet június 9-ig a közönség.

- VENDÉGEK. A Bács-Kiskun Megyei Költők és Írók Baráti Köre határon túli vendégeket fogadott legutóbbi összejövetelén, az Erdei Ferenc Művelődési Központban. A székelvudvarhelyi P. Buzogány Árpád, aki a marosvásárhelyi Igaz Szó folyóirat munkatársa is és K. Kovács András Korondról mutatta be verses kötetét és néprajzi monográfiáját. A vendégek viszontlátogatásra hívták meg a kecskeméti Jelen - Lét szerkesztőségét.

Élményfürdős avatás

A Széktói strand felújításának mintegy hatszáz millió forintos beruházása részeként a rekonstrukció befejeztével átadták a városi élményfürdőt, amelyben csúszdapark és nyolc medence több mint háromezer négyzetméternyi vízfelülettel, benne gyógyhatású termálmedencékkel is várja a látogatókat. A továbbiakban várható a fürdő téli ülése és gyógyszálló építése is. Az avatáson a szalagátvágók között volt Orbán Viktor ex-miniszterelnök is.

Csábi Bettina igazán jó volt...

Kuriózum volt, kétségtelen. A Katona József Színházban először rendeztek professzionális kick-bokszt és thai-bokszt gálát. Nos, ez meg is látszott a szervezésen, miközben a gála végén kiderült, Csábi Bettina még mindig a világ legjobbjai.

Azt már a legelején lehetett látni, gyér érdeklődés mellett rendezik a gálát, bár Para-Kovács Imre megjelenésekor bizakodni kezdtem: talán valóra válik a szervezők akarata, nevezetesen összehozni a politika, a közélet jeles szereplőit.

A színházban már megszokott késéssel kezdődött az előadás, a helyi rádió fiatal műsorvezetőjének megjelenésekor kissé megijedtem. Aztán már csak nevettem a későbbi bekiabálásokon: „Meglátszik, hogy színházban vagyunk!”, hogy csak a legenyhébbet idézzem. Sokszor úgy tűnt, a szpikernek fogalma sincs, hogy mi is történik a Katona József nevű (ő mondta) Színházban. A sűgő aznap szabadságon volt. A versenyzőket játékosoknak nevezte, a „Gyarmati Imre névre hallgató edzővel rendelkező” szöveggel volt butaságainak tetőfoka. Kacaj.

(Aztán minden bűnét jóvátette, amikor rásegített mikrofonjával a Himnusz éneklésére, tudniillik az nem volt, legalábbis nem akkor, amikor kellett volna, hogy legyen. Kínos.) A bennfentesek, rokonok, sporttársak, szakemberek bekiabálásai üdítőek voltak, élvezetes volt hallgatni, bár a román versenyzők gyalázásának talán nem a színház a legmegfelelőbb helyszíne. Fájó volt látni, illetve nem látni, hogy egyszerű sportrajongókból hiány mutatkozott a teátrumban. Aladics Akos és Andrej Buz összecsapása után csak az volt nyilvánvaló, hogy ezen az estén, még akkor sem hoztak volna ki győztesnek egy román versenyzőt, ha kiüti a magyart. Egyértelműen jobb volt Buz. Ezt csak alátámasztja az egyik szponzor váratlan feltűnése a ring mellett, aki felajánlott egy felszerelést a legharcosabb versenyzőnek, aki nem más volt, mint a román fiú. A legnagyobb sikert a két 40 kilós legény aratta, az ő meccsük volt a legélvezetesebb. A sokszor fárasztóan hosszú üresjáratokban elviselhető lett volna egy kis zene, bár mindig volt megtárgyalandó esemény. Például a menetek

számát felmutató hölgyek jelenléte. Róluk csak annyit érdemes tudni, hogy halvány gőzük sem volt, mikor kell felmutatni a tábláskát, egyikük akkor tette ezt meg, amikor már régen vége volt a meccsnek. Kacaj. Kellemes látvány volt, amikor a ruhatáros néni is beszállingóztak, és belejöttek a szurkolásba (velük kettővel nőtt a nézők száma). Hiába no, az utolsó összecsapás a műsorvezető akarata ellenére is VB-cimmérkőzés volt, méghozzá a javából.

Csábi Bettina esélyt sem hagyott ellenfelének, tudását senki sem kérdőjelezi meg. Megvédte címét, meggyőzően. A mérkőzéseket Csikós Gábor vezette. Csábi Bettina menedzsere Csikós Gábor. A világszövetség képviselőiben az övet a régi-új világba jöveknak átadta (a mérkőzés végeztével laza mozdulattal felvette zakóját): Csikós Gábor... Lehet csodálkozni, egy látszólag törekény kislány hogyan tudja tönkreverni a világot. Az este tehát tanulságos volt.

Újfont konstatálhattuk, bunyóban jók vagyunk, szervezésben kevésbé. Dobos Sándor

Régen zöld-napnak hívták, hiszen a középiskolások „bolond ballagása” megelőzi az érettségit. A hagyomány él, mint képiünk is mutatja, a bolyaisok remekül érezték magukat. A diákok birtokba vették a várost, olykor-olykor bosszús fejcsóválást is kiérdemelve a morózusabb felnőttektől. Hiába, no, iuventus ventus...

Az Útkereső Kiemelten Közhasznú Egyesület
2002. évi bevétele (alaptevékenységből):
2 798 502 Ft, adományból: 60 000 Ft, 1%-ból 29 460 Ft. Kiadás összesen: 1 006 196 Ft.

A működési kiadásokon kívül hátrányos helyzetű időskorú embereket és egy közhasznú egyesületet részesítettek támogatásban.

A Halasi út melletti lovastanyán boxos istállóban lótarast vállalunk Alap- és felsőbb szintű kiképzés Lovaglás oktatása, lovagoltatás Hobbilovak tartása kedvezményes áron

FLINTA-MAJOR

Helvécia-Matkó 5.
Tel.: 76/709-908 mobil: 20/54 04 227

Hirdetését
megjelentetheti a

Köztér-ben!

Kecskemét, pf.: 483
tel-fax: 76/410 260

AUTÓÜVEG

ELADÁS, BESZERELÉS, GRAVÍROZÁS,
SZEMÉLY- ÉS TEHERGÉPKOCSIKBA,
SZELVEDŐJAVÍTÁS, FÉNYSZÖRÖK,
TETŐABLAKOK.

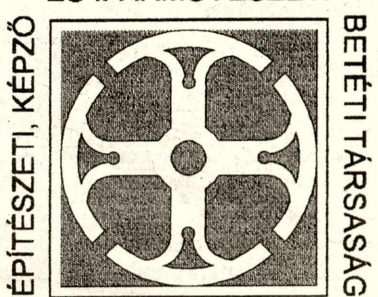
6000 KECSKEMÉT, Ceglédi út 38.

SZERVIZ ÉS ÜZLET

76/485-720

30/9435-411

ÉS IPARMŰVÉSZETI

B4. STÚDIO BT

Grafika, szobrászat, arculat
és látványtervezés,
építészeti tervezés.

Címerek, cégerek, emblémák, plakettek tervezése és kivitelezése.
Tűzománcok, plasztikák, külső-belső téri, építészeti alkalmazása.

Rajzos várostérképek készítése.
6000 Kecskemét Erdő u. 18.

Balanyi Stúdió

telefon és fax: 76/494-545

Mobil: 20/3389 911

Lapunkat keresse a közintézményekben, valamint megrendelheti a szerkesztőség címén, telefonján.

AUTÓGÁZTÖLTŐ
állomás

a régi 5-ös úton
az Aranyhegyi Csárdával szemben

07-19 óráig

várják az autósokat
Vasárnap szünnap

Köztér

Kecskeméti és Duna-Tisza közeli közéleti lap

Alapította:
Kerényi György

A szerkesztőség címe:
6000 Kecskemét, Ceglédi út 38.
Pf.: 483
tel-fax: 76/410 260, 485-720
este: 76/48-23-23

E-mail:
kozter.kecskemett@axelero.hu

Főszerkesztő:

Nagy Mária

Főmunkatárs:

Magyar Ágnes, Kada Erika

Támogatóink:

Bács-Kiskun Megye

Önkormányzata,

Kecskeméti Önkormányzatának

Kulturális és Turisztikai Bizottsága,

Autóüveg Kft. és még többen

Kiadja a Köztér Kulturális Egyesület

Felelős kiadó: Kerényi György

ISSN 1418-9712

Nyomatja:

Magyar Hivatalos Közlönykiadó

Lajosmizsei Nyomdája

Felelős vezető:

Burján Norbert igazgató

Táskaszám: 031080

ACROPOLIS

INGATLANKÖZVETÍTŐ

ÉRTÉKBECSLŐ IRODA

Kméti., Széchenyi tér 14.

(Északi térfel)

Ny.: H - P: 9-18 Szo: 9 - 12

Telefon: 76/482-449

Mobil: 06/30/445-8782

www.acropolisingatlan.hu

* INGATLANKÖZVETÍTÉS

* ÉRTÉKBECSLÉS

* ALBÉRLETKÖZVETÍTÉS

* JOGI ÜGYINTÉZÉS

* HITELÜGYINTÉZÉS